

Omgevingsvisie Lansingerland: verbonden, vindendrijk en gezond

Ontwerpversie

Colofon

Omgevingsvisie Lansingerland:
verbonden, vindingrijk en gezond

Foto's door Ariane Kok, gemeente
Lansingerland en KuiperCompagnons

Ontwerpversie
05-07-2021

Inhoudsopgave

Voorwoord door wethouder	5	3.4. Gezond samen leven	56
1. Inleiding	7	3.4.1. Ambitie op hoofdlijnen	56
1.1. Omgevingsvisie Lansingerland	7	3.4.2. Een sterke samenleving met oog voor mensen	59
1.2. De Omgevingswet	9	3.4.3. Gezonde levensstijl in een passende omgeving	60
1.3. Proces	10	3.4.4. Ontwikkelen met karakter	61
1.4. Rolopvatting en sturingsfilosofie	12	3.5. Omgevingsvisiekaart	63
1.5. Leeswijzer	13	4. Een koers voor de verschillende delen van Lansingerland	65
2. Lansingerland in 2021	15	4.1. Gebiedskwaliteiten	65
2.1. Het verleden en het nu als basis voor de toekomst	15	4.2. Levendige kernen, linten en buurtschappen	68
2.2. Regionaal perspectief: Lansingerland in ontwikkeling	15	4.2.1. Omschrijving deelgebied	68
2.3. Identiteit en kernkwaliteiten	20	4.2.2. Algemene uitgangspunten	70
2.4. Onze opgaven	26	4.2.3. Berkel en Rodenrijs & Bergschenhoek	72
2.4.1. Gezonde en veilige samenleving	26	4.2.4. Bleiswijk	74
2.4.2. Wonen	27	4.2.5. Linten en buurtschappen	76
2.4.3. Kwaliteit van de leefomgeving	29	4.3. Groene flanken	78
2.4.4. Mobiliteit	29	4.3.1. Omschrijving deelgebied	78
2.4.5. Horti Science	30	4.3.2. Algemene uitgangspunten	80
2.4.6. Economie	31	4.4. Hoogwaardige bedrijvigheid	84
2.4.7. Duurzaamheid	31	4.4.1. Omschrijving deelgebied	84
2.5. Regionale positionering	36	4.4.2. Algemene uitgangspunten	86
3. Op weg naar een verbonden, vindingrijk en gezond Lansingerland	41	5. Werken met de Omgevingsvisie	91
3.1. Introductie	41	5.1. Inleiding	91
3.2. Verbonden in de metropool	42	5.2. Sturingsfilosofie	91
3.2.1. Ambitie op hoofdlijnen	42	5.3. De Omgevingsvisie en de andere Omgevingswetinstrumenten	92
3.2.2. Sterke ruimtelijke structuren en ruime groengebieden	45	5.4. Lokale en regionale samenwerking	94
3.2.3. Toekomstbestendige omgeving	46	5.5. Uitvoering	94
3.2.4. Goed bereikbaar en moderne mobiliteitsvormen	47	5.6. Financiële uitvoerbaarheid en kostenverhaal	95
3.3. Vindingrijk en ondernemend	48	5.7. Samenhang met leefomgeving effectrapportage	97
3.3.1. Ambitie op hoofdlijnen	48	5.8. Monitoring, aanvulling en herziening	100
3.3.2. Home of Horti Science	51	Bijlagen	103
3.3.3. Lokaal en regionaal werken en ondernemen	52	Bijlage 1. Ontstaansgeschiedenis	103
3.3.4. Slimme verduurzaming	53	Bijlage 2. Projectentabel	110

Voorwoord door wethouder

Hoe ziet u Lansingerland in de toekomst? Met die vraag gingen wij de afgelopen jaren in gesprek met onze inwoners, ondernemers en partners. Dit leverde mooie gesprekken op en ook waardevolle input voor de uitdagingen waarvoor we staan en de keuzes die we moeten maken in de toekomst voor ons Lansingerland.

Lansingerland staat voor verbonden, vindingrijk en gezond. Ik ben trots dat we om dit te realiseren de eerste versie van de Omgevingsvisie hebben vastgesteld. In de visie hebben we de uitdagingen en keuzes geschetst voor Lansingerland in 2040. Lansingerland staat voor een groene, gezonde en duurzame leefomgeving, waar alle inwoners veilig en prettig kunnen wonen, werken, recreëren. We hebben een unieke ligging midden in de Metropoolregio. Hier werken de wereldspelers uit de glastuinbouw (Horti Science) aan impactvolle oplossingen voor complexe, mondiale voedselvraagstukken, voor huidige en toekomstige generaties. Met deze visie hebben we zowel bestuurlijk, als samenleving een afwegingskader voor de uitdagingen waar we als Lansingerland voor staan.

Ik wil alle inwoners, ondernemers, ketenpartners en belangenorganisaties bedanken voor hun bijdragen. Samen maken we Lansingerland! Op onze website lansingerland.nl/omgevingsvisie vindt u de meest recente versie van de Omgevingsvisie. Ook in de toekomst werken we graag met u samen aan de doorontwikkeling van deze Omgevingsvisie en blijven we graag met u in gesprek voor een verbonden, vindingrijk en gezond Lansingerland.

Ankie van Tatenhove

Wethouder Omgevingswet

1

1. Inleiding

1.1. Omgevingsvisie Lansingerland

Het doel van de omgevingsvisie

In de Omgevingsvisie beschrijven we wat voor gemeente we in de toekomst willen zijn. De Omgevingsvisie schets de gewenste ontwikkelingen voor thema's als wonen, werken, recreëren, natuur, duurzaamheid, mobiliteit, cultuurhistorie, ruimtelijke kwaliteit en gezondheid. In 2040 is Lansingerland, nog meer dan nu, verbonden, vindrijk en gezond. Om dat voor elkaar te krijgen moeten we strategische keuzes maken en bepalen wat ons beleid voor de fysieke leefomgeving is. De uitkomst van dat proces hebben we in de voorliggende Omgevingsvisie beschreven. De Omgevingsvisie vervangt daarmee de gemeentelijke structuurvisie uit 2010.

De visie geeft op hoofdlijnen antwoord op de volgende vragen:

- Welke ambities hebben we voor het toekomstig Lansingerland? Hoe willen we dat Lansingerland er in 2040 uitziet?
- Welke uitdagingen en ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen kent Lansingerland?
- Welke keuzes maken we vandaag om het toekomstige Lansingerland vorm te geven?

Een visie, meerdere ambities

Deze versie van de Omgevingsvisie richt zich op het jaar 2040. Dat betekent dat we voorsorteren op trends, ruimte reserveren voor ontwikkelingen op de lange termijn en nu al kaders stellen voor keuzes die later gemaakt moeten worden. Veel van de ambities in deze visie zijn niet nieuw. De gemeente heeft de afgelopen jaren nieuw thematisch beleid ontwikkeld en onderzoekt, parallel aan de Omgevingsvisie, nog andere ontwikkelingen. Niet alle ambities richten zich op 2040. Verschillende economische ambities zijn al bedoeld voor 2030 en duurzaamheidsambities zetten, in lijn met landelijk beleid, in op 2030 en 2050. De Omgevingsvisie brengt al die ambities samen, bepaalt ambities voor nieuwe thema's en werkt zo toe naar een verdere integratie van beleid.

Na vaststelling van de Omgevingsvisie worden thema's verder uitgewerkt. Ook aan de gebiedsgerichte uitwerking werken we door. Deze visie is daarom een dynamisch document, waarbij dit de 1.0 versie is. Na vaststelling wordt het regelmatig geactualiseerd op basis van nieuwe ontwikkelingen en de relatie met andere Omgevingswetinstrumenten. Daarmee wordt de Omgevingsvisie de kapstok voor al ons beleid voor de fysieke leefomgeving en krijgt thematische beleid steeds verder vorm in deze visie. We leggen de verbinding met maatschappelijke vraagstukken als die een ruimtelijke component hebben.

Samen met elkaar

De Omgevingsvisie is bindend voor het gemeentebestuur. Voor de inwoners en ondernemers in Lansingerland heeft de Omgevingsvisie geen directe consequenties. De Omgevingsvisie is echter wel belangrijk voor inwoners. De beleidskeuzes in de Omgevingsvisie worden uiteindelijk namelijk vertaald in regels in het Omgevingsplan. Dat instrument is wel juridisch bindend voor iedereen. Bovendien laat de Omgevingsvisie zien waar we naartoe willen, de ontwikkelingen die plaatsvinden en de rol die wij als gemeente nemen en wat we van andere partijen verwachten. Daarnaast vormt het een inspiratiekader voor initiatiefnemers. Voornemens om een bepaalde ontwikkeling in gang te zetten? De Omgevingsvisie geeft een goed beleidskader voor hoe en waar dat zou kunnen. Hierbij verandert de manier van kijken van de gemeente van 'nee, tenzij', naar 'ja, mits'.

Omdat de Omgevingsvisie de koers richting de toekomst bepaalt, is het ontzettend belangrijk om de visie samen met de verschillende belanghebbenden op te stellen. De Omgevingsvisie wordt door de gemeenteraad vastgesteld, maar de koers heeft de komende jaren invloed op iedereen. Mensen zijn steeds meer betrokken bij hun omgeving en veel uitdagingen waar we voor staan, zijn te complex om als gemeente zelfstandig over te beslissen. Dat vraagt om een goede samenwerking en relatie met inwoners, ondernemers en ketenpartners.

Door middel van bijeenkomsten, werksessies, enquêtes en andere middelen zijn er zoveel mogelijk mensen betrokken bij het opstellen van deze Omgevingsvisie. We waren aanwezig bij vier evenementen¹, organiseerden drie Omgevingsvisie-avonden en drie bijeenkomsten met ketenpartners en maatschappelijke organisaties, ontvingen 784 reacties op een online-vragenlijst en hadden veel sessies met betrokken raadsleden, het college en ambtelijke werkteams. Op die manier hebben ongeveer 1.000 mensen meegedacht. Natuurlijk verschilt de mate van betrokkenheid van een enthousiaste kreet op een post-it tot uitgebreide adviezen en alles ertussenin. De inbreng van inwoners, ondernemers, ketenpartners en maatschappelijke organisaties is als zwaarwegend advies meegenomen naast de inbreng van het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie. Bij iedere stap in het proces is de informatie op vergelijkbare wijze gepresenteerd aan alle betrokkenen. Werk aan de volgende fase begon pas nadat alle reacties waren beoordeeld op relevantie, waren vergeleken en was bepaald hoe ze de inhoud van de Omgevingsvisie konden beïnvloeden.

Het gaat natuurlijk niet alleen over het ophalen van ideeën. We willen samen werk maken van de opgaven en ambities. In het uitvoeringsprogramma (zie hoofdstuk 5) staat welke projecten we met welke partijen oppakken en wat we van de samenleving verwachten. We staan altijd open voor nieuwe ideeën en samenwerkingsverbanden en beschouwen deze Omgevingsvisie als een open uitnodiging om Lansingerland samen (nog meer) verbonden, vindingrijk en gezond te maken.

Deze Omgevingsvisie is daarom een startpunt voor verdere samenwerking en brede maatschappelijke betrokkenheid.

¹ (Feest van de Smaak, voorjaarsconcert, Oranjemarkt, Veiligheidsdag)

1.2. De Omgevingswet

Op 1 juli 2022 treedt de Omgevingswet in werking. De wet bundelt 26 bestaande wetten voor onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Deze verandering vraagt om een grote operatie met veel inspanning van gemeentes. De Omgevingswet moet uiteindelijk meer snelheid, flexibiliteit en samenhang brengen. De wetgever wil met de wet aan de ene kant ruimte voor ontwikkeling bieden en aan de andere kant de kwaliteit van de leefomgeving waarborgen.

HET NIEUWE OMGEVINGSSTELSEL

De 4 verbeteringen

Minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk en vertrouwen als uitgangspunt. Dat is waar de Omgevingswet voor staat. Het doel van een Initiatief in de fysieke leefomgeving moet centraal staan in plaats van de vraag: 'mag het wel?'.

Er staan zes 'kerninstrumenten' in de wet, waarvan de Omgevingsvisie, het (omgevings)programma, het Omgevingsplan en de omgevingsvergunning de belangrijkste zijn voor gemeenten. De Omgevingsvisie beschrijft de lange termijn keuzes in de leefomgeving op hoofdlijnen. Nieuwe ontwikkelingen moeten in beginsel bijdragen aan deze langetermijnvisie. Iedere gemeente

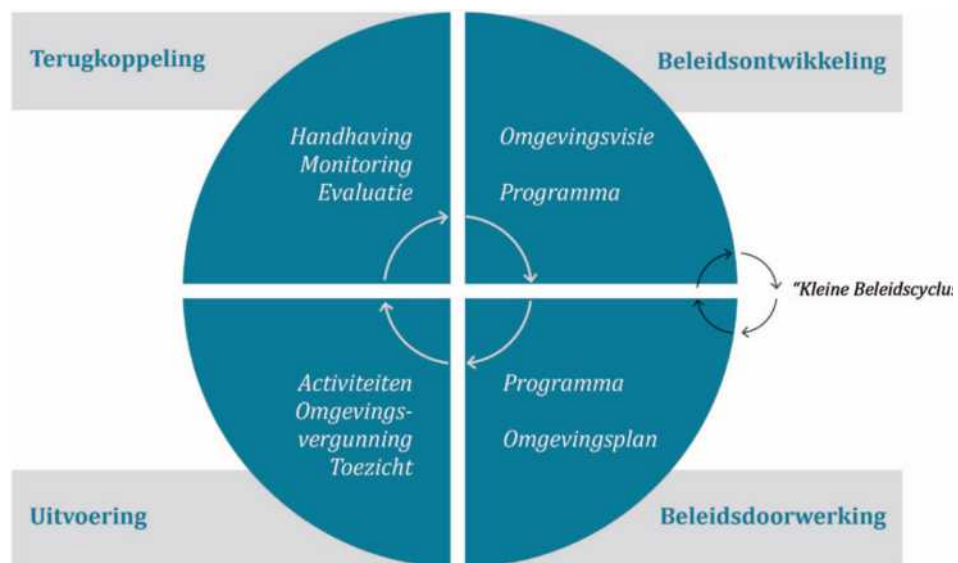
moet, net als elke provincie en het Rijk, een Omgevingsvisie opstellen. Omgevingsprogramma's kunnen een thematische of gebiedsgerichte verdieping zijn van bepaald beleid of specifieke ontwikkelingen en opgaven uit de Omgevingsvisie. Omdat programma's meer op uitvoering gericht zijn, kunnen concrete activiteiten in de fysieke leefomgeving hierin worden beschreven. In het Omgevingsplan staan alle regels voor de fysieke leefomgeving in de gemeente. Het Omgevingsplan vervangt uiteindelijk alle bestemmingsplannen en een groot deel van de gemeentelijke verordeningen. De Omgevingsvisie dient als kapstok voor het opstellen van het Omgevingsplan.

OMGEVINGSWET

De 6 instrumenten

De verschillende instrumenten zijn sterk met elkaar verbonden. Het is de bedoeling dat ze actief gemonitord en met regelmaat aangescherpt worden. Op die manier worden nieuwe ontwikkelingen snel onderdeel van beleid, kan er gestuurd worden op ambities die niet gehaald worden en ontstaat een navolgbaar beleidsproces voor inwoners en ondernemers. Dat continue proces van beleidsontwikkeling, doorwerking, uitvoering en terugkoppeling heet de beleidscyclus en is een essentieel onderdeel van de Omgevingswet. In hoofdstuk 5 is meer informatie te vinden over de samenhang met andere instrumenten en de manier waarop we dit als gemeente oppakken.

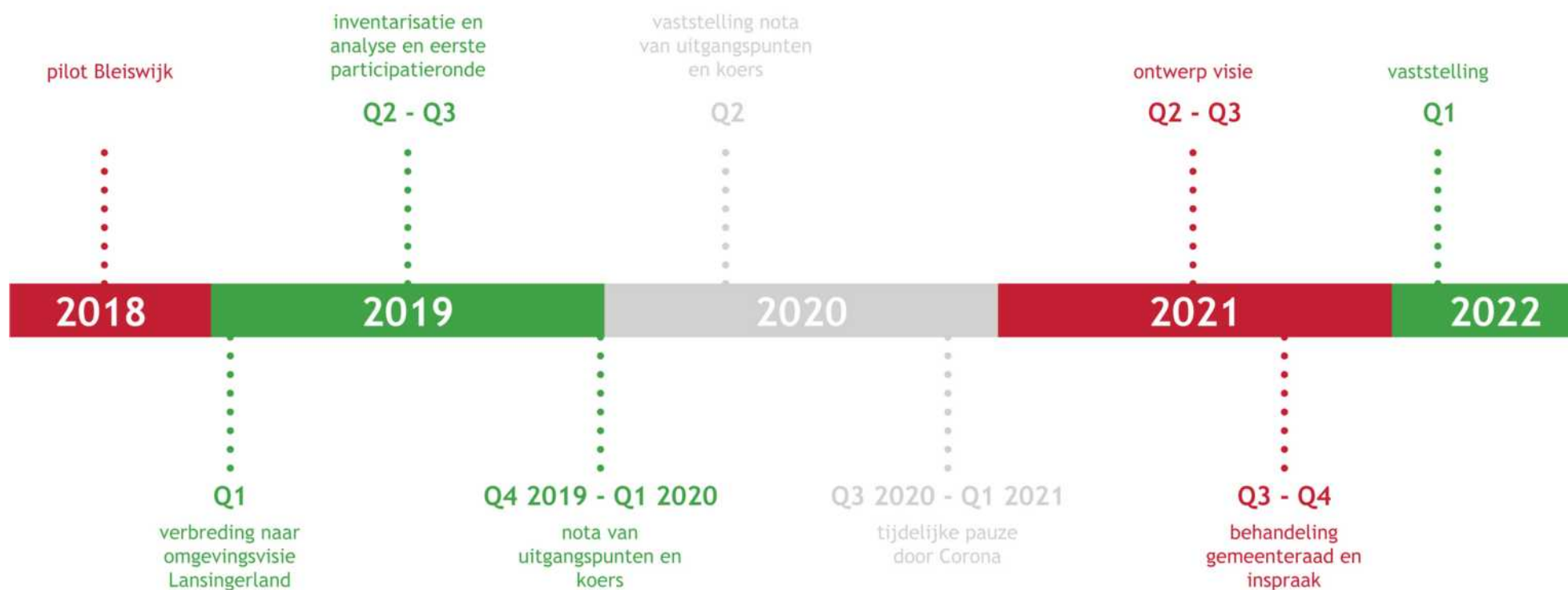
Beleidsontwikkeling op basis van de beleidscyclus.

1.3. Proces

Als gemeente zijn wij druk bezig met het voorbereiden op de invoering van de Omgevingswet. In 2018 zijn we met een pilot begonnen in Bleiswijk. In 2019 hebben we dat verbreed naar de hele gemeente. Het proces om te komen tot de Omgevingsvisie en de uiteindelijke inhoud en opmaak ervan is grotendeels vormvrij. Het uitgangspunt is dat al het strategische beleid voor de fysieke leefomgeving in de Omgevingsvisie staat. Het gaat om onderwerpen zoals woningbouw, natuur, water, mobiliteit, bedrijvigheid en recreatie. De fysieke leefomgeving gaat echter ook over gezondheid, duurzaamheid en veiligheid. Die onderwerpen horen dus ook in de omgevingsvisie thuis. Zodoende komt met de Omgevingswet steeds meer nadruk te liggen op de relatie tussen onze (natuurlijke) leefomgeving en de mensen die erin leven.

Gelijktijdig met de Omgevingsvisie werd er gewerkt aan de mobiliteitsvisie, woonvisie, operationalisering van de duurzaamheidsvisie en de regionale energiestrategie. Allemaal belangrijke processen en onderwerpen die thuishoren in een integrale Omgevingsvisie. Al die trajecten zijn op elkaar afgestemd met als resultaat dat de belangrijkste afwegingen en uitspraken in deze visie zijn opgenomen. In de eerst volgende aanscherping zetten we de volgende stap in het integreren van thematisch beleid.

Omgevingsvisie Lansingerland

1.4. Rolopvatting en sturingsfilosofie

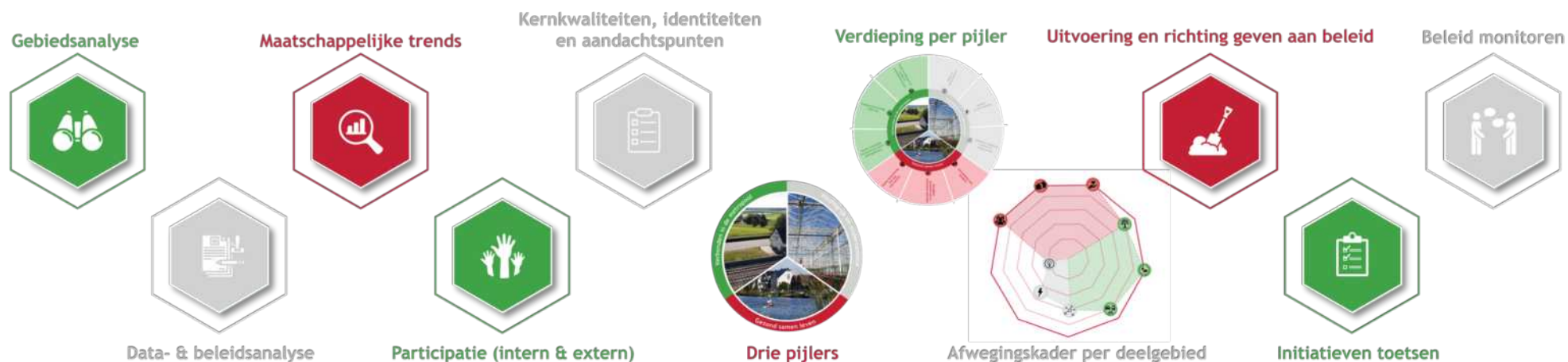
Om de inhoud van deze Omgevingsvisie ook tot uitvoering te brengen moeten we duidelijk weten wat we als gemeente willen en kunnen doen. Dat gaat over de rol van het college en de gemeenteraad, de manier waarop we samenwerken met inwoners, bedrijven, organisaties en overheden en de (juridische) middelen die we in kunnen zetten. Afhankelijk van het thema zullen we de aanpak moeten kiezen. In hoofdstuk 5 beschrijven we wat dit betekent voor onze organisatie.

Toekomstperspectief

Het Toekomstperspectief Lansingerland is een intern proces om het fysieke en sociale domein verder op elkaar af te stemmen. Vanuit dit traject zijn inhoudelijke bouwstenen aangeleverd voor deze Omgevingsvisie 1.0, onder andere op het terrein van Wonen, Mobiliteit, Horti Science, Duurzaamheid en de Kwaliteit van de Leefomgeving. Ook vanuit de sociale opgaven is een bijdrage geleverd, denk hierbij aan de opgaven Ouderen Langer Thuis, Jeugd of Volwassenen in de Knel. Een krachtige samenleving voor alle inwoners van Lansingerland vraagt immers om goede fysieke randvoorwaarden die een plek hebben in de Omgevingsvisie. Met het Toekomstteam staan we goed voorgesorteerd om in de geest van de Omgevingswet over de schotten van verschillende beleidsterreinen samen te werken. Deze groep strategisch adviseurs is dan ook het eerste aanspreekpunt voor de actualisatie van vervolgvies van de Omgevingsvisie.

1.5. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 gaan we in op de ruimtelijke ontstaansgeschiedenis van onze gemeente, onze identiteit en kernkwaliteiten en de opgaven waar we de komende jaren mee aan de slag moeten. In hoofdstuk 3 schetsen we onze overkoepelende visie voor de hele gemeente. Onder de noemer ‘verbonden, vindingrijk en gezond Lansingerland’ pakken we onze verschillende ambities en opgaven aan. In hoofdstuk 4 werken we de overkoepelende visie uit naar een koers per kenmerkend deelgebied. In hoofdstuk 5 staat hoe we gaan werken met de Omgevingsvisie en wat de relatie is met andere Omgevingswetinstrumenten en beleidsontwikkelingen.

2

2. Lansingerland in 2021

2.1. Het verleden en het nu als basis voor de toekomst

In Lansingerland, dat centraal is gelegen in de metropoolregio Rotterdam Den Haag, bieden we voor inwoners en ondernemers ‘het beste van twee werelden’: groen, rust en voorzieningen met de stad op een steenworp afstand. Het ontstaan van Lansingerland en haar verdere ontwikkeling is in sterke mate bepaald door onze ligging. Door de geschiedenis heen is te zien hoe de kernen zijn ontstaan in het landschap, maar ook hoe het landschap om de kernen heen is veranderd. Ook de ruimere regio om Lansingerland heen is de afgelopen decennia flink veranderd. Vandaag de dag hebben we steeds meer te maken met een regionaal perspectief, waarbinnen we onze positie moeten bepalen. Daarnaast vragen nieuwe ontwikkelingen om ruimte in onze gemeente. In de bijlagen vindt u een analyse van onze ontstaansgeschiedenis en de huidige Lansingerlandse samenleving. De samenvatting hiervan staat op de volgende pagina's.

2.2. Regionaal perspectief: Lansingerland in ontwikkeling

Lansingerland is onderdeel van de **Metropoolregio Rotterdam Den Haag** en bevindt zich tussen de bijzondere groene gebieden van het **Groene Hart en Midden-Delfland**. De Metropoolregio Rotterdam Den Haag bestaat uit 23 gemeenten met samen 2,3 miljoen inwoners. De metropoolregio groeit tot 2030 met ongeveer 400.000 inwoners. Het leeuwendeel van de nieuwe inwoners zal gaan wonen en werken in de steden. Om hen te huisvesten zijn er ongeveer 170.000 extra woningen nodig in de regio. De groei heeft effect op mobiliteit en op de vraag naar werk en ruimte voor werklocaties en voorzieningen. De verstedelijkingsopgave kan niet los worden gezien van de infrastructuur. Woningen bouwen kan alleen als openbaar vervoer, wegen en fietspaden daar goed op afgestemd zijn. En de economie vereist dat de energietransitie goed verloopt.

Als onderdeel van een snel veranderende stedelijke omgeving beïnvloeden allerlei ontwikkelingen elkaar. Ruimtelijke en maatschappelijke opgaven zoals ruimtelijke kwaliteit, woningbouw, energietransitie, klimaatadaptatie, mobiliteit, gezondheid en economische vitaliteit moeten we als regio integraal oppakken om te voorkomen dat er onlogische keuzes gemaakt worden.

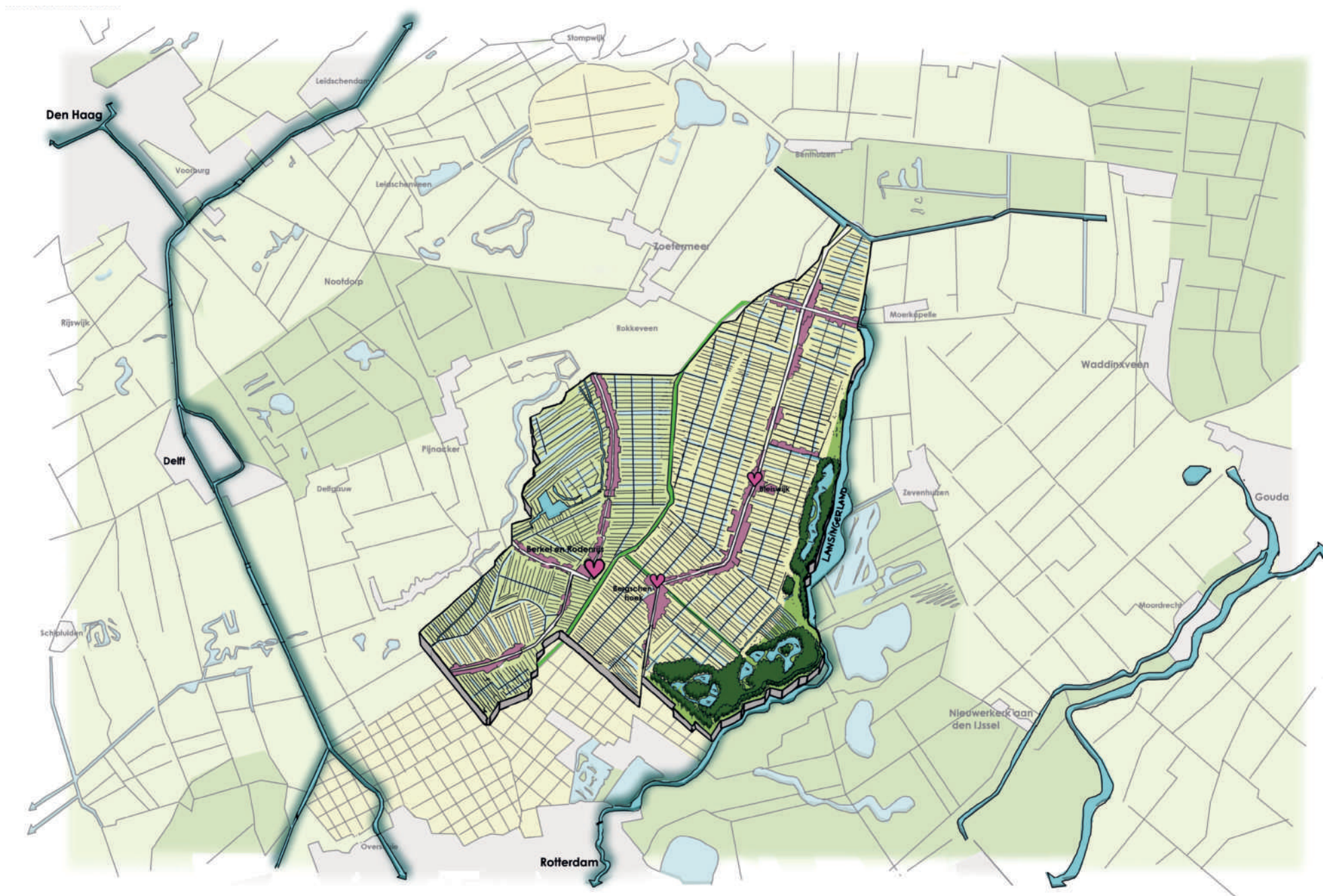
Veenontginning

Net zoals een groot deel van de regio, bestond¹ Lansingerland uit uitgestrekte veengebieden. Die gronden zijn uiteindelijk ‘ontgonnen’ door het veen te ontwateren via sloten. Die ontginning vond plaats vanaf een aantal lijnen, die zich uiteindelijk ontwikkelende tot de kenmerkende linten die we nu hebben.

Na een periode van turfwinning, het afgraven van veen voor brandstof, ontstonden er grote plassen. Na de komst van de grote droogmakerijen ontstonden de grote polders zoals we die nu hebben.

Vanuit die linten zijn uiteindelijk onze kernen gegroeid en in het landschap ligt de basis van onze nu zo kenmerkende groen- en waterstructuren.

¹ Een uitgebreide beschrijving van onze geschiedenis is in de bijlage te vinden.

Schematische weergave van de cultuurhistorische elementen van Lansingerland en het omliggende landschap.

Kernen in een metropool

Na verloop van tijd groeit de bebouwing uit tot een aantal volgroeide kernen, zoals we die vandaag kennen. Berkel en Rodenrijs en Bergschenhoek groeien naar elkaar toe, maar blijven gescheiden door de oorspronkelijke landscheiding en het Annie M.G. Schmidtpark. Bleiswijk bevindt zich los van de andere twee kernen, maar is verbonden via de lintbebouwing.

De regio is sindsdien uitgegroeid tot een metropool van formaat. Lansingerland ligt midden in die metropool, en is door de komst van snelwegen, metro, trein en busbaan stevig verbonden met de bredere regio.

De glassector, die al sinds begin negentiende eeuw aan de weg timmert in deze regio, heeft zich ontpopt tot een cluster van internationale betekenis.

Schematische weergave van de ontwikkeling van Lansingerland en omgeving door de tijd.

2.3. Identiteit en kernkwaliteiten

Vier kwaliteiten

Onze gemeentelijke organisatie is vrij jong, maar onze ruimtelijke identiteit komt zoals gezegd voort uit de historie van deze plek en recente ontwikkelingen. Die identiteit en kwaliteiten vormen de basis van onze Omgevingsvisie. Het zijn de kenmerken die ons Lansingerland maken en de reden dat zoveel mensen hier met plezier wonen en ondernemen. We hebben de identiteit samengevat in vier kernkwaliteiten.

Gemoedelijk wonen in de metropool

Gezonde en sterke samenleving

Betrokken ondernemers en vernieuwende wereldspelers

Afwisselend polderlandschap aan de Rotte

Gemoedelijk wonen in de metropool

Het herkenbare karakter van Lansingerland dat door bewoners zo wordt gewaardeerd gaat over verbondenheid, moderne en aantrekkelijke woonwijken, ruimte, groen en kenmerkende historische centra en linten.

We hebben een woningaanbod van hoge kwaliteit en mooie groene wijken. De drie kernen en verschillende linten en buurtschappen hebben elk hun eigen karakter en vullen elkaar goed aan. Met de Groenzoom, als onderdeel van het Bijzonder Provinciaal Landschap, en landschapspark de Rotte heeft iedere inwoner van Lansingerland een prachtige groene achtertuin. De groene omgeving rondom de kernen biedt veel mogelijkheden voor ontspanning en beweging. Er zijn uitgebreide padennetwerken voor wandelaars en fietsers.

We hebben sterke voorzieningencentra en uitgebreide sport-, cultuur- en recreatievoorzieningen. Met de Randstad aan onze voeten zijn de stedelijke voorzieningen ook altijd in de buurt.

De ligging en verbondenheid van onze gemeente is van onze krachtige kenmerken. Onze gemeente is goed aangesloten op allerlei (boven)regionale knooppunten en vervoerlijnen zoals de A12, A13, A16 en A20. De RandstadRail (lijn E), de Zoetermeer-Rotterdambusbaan en Station Lansingerland-Zoetermeer zijn de basis van een stevig openbaar vervoernetwerk. Dit zorgt voor een uitstekende verbondenheid met onze omgeving. Ook voor de fiets zijn er sterke verbindingen richting Zoetermeer, Rotterdam, Delft en Den Haag.

Gezonde en sterke samenleving

Onze samenleving is van jongste in Nederland. Voorzieningen, woningen en activiteiten zijn er voor alle leeftijden. Inwoners hebben over het algemeen een goed opleidingsniveau, zijn zelfredzaam en het percentage werkloosheid is laag. Voor kinderen is Lansingerland een fijne plek dankzij de goede scholen en alle activiteiten. In Lansingerland zijn ook gemiddeld meer kinderen lid van een sportvereniging dan elders in het land (80% van 10-14-jarige en 40% van de 14 tot 17-jarigen).

We zijn een gezonde en sterke samenleving, met ruime en toegankelijke voorzieningen voor iedereen. Sociale contacten zijn goed, er is weinig eenzaamheid, een sterk verenigingsleven, een betrokken maatschappelijk middenveld en veel vrijwilligers. Activiteiten zijn er voor iedereen, niet voor een bepaalde buurt of bepaalde groep mensen.

Betrokken ondernemers en vernieuwende wereldspelers

Dankzij (onder andere) verschillende bedrijventerreinen en een logistiek cluster rond de A12, heeft het bedrijfsleven zich ontpopt tot sterke speler. Met de invulling van de bedrijventerreinen Prisma en Oudeland heeft de gemeente een sterke rol gepakt bij het invullen van de regionale vraag. Daarnaast zijn er meerdere kleine en grote terreinen met een lokale en regionale functie zoals Leeuwenhoekweg, Hoefslag en Klappolder.

Bovenal is hier een unieke innovatieve Greenport met een internationale betekenis ontstaan, gericht op de ontwikkeling van gezonde voeding. De clustering van innovatieve bedrijven heeft geleid tot een sterk kennisnetwerk voor het hele (glas)tuinbouw-complex. Lokale ondernemers zijn hier uitgegroeid tot innovatieve wereldspelers. Het Horti Science park met de WUR en Delphy, meerdere wereldmarktleiders (Anthura, Bayer Crop Science en Koppert Biological Systems) en diverse andere toonaangevende greenportbedrijven genieten internationaal veel aanzien vanwege hun innovatieve producten en diensten.

De Greenport draagt in grote mate bij aan de lokale economie en is een belangrijke werkgever. De totale exportwaarde van de Greenport in Lansingerland is 1,1 miljard en met 8.500 arbeidsplaatsen is de Greenport de grootste werkgever van Lansingerland (1 op de 3 banen). Wageningen University en Research Center, het meest toonaangevende tuinbouwinstituut ter wereld, heeft een locatie in onze gemeente. Bovendien ligt de eerste geothermiebron van Nederland in het Lansingerlandse glasgebied en hebben we het grootste warmtenet in een Nederlands glasgebied.

Lansingerland heeft een sterke, betrokken en gezonde middenstand. Iedere kern heeft een eigen kenmerkende mix aan winkels en voorzieningen, betrokken ondernemersverenigingen en relatief weinig winkelleegstand.

Afwisselend polderlandschap aan de Rotte

Aan de randen van onze gemeente zijn omvangrijke open polderlandschappen, meren en bossen aaneengeschaald. Aan de oostkant loopt de Rotte met aangrenzende groengebieden door tot in Rotterdam. De hele Rotte, van oorsprong tot dam, van open polders tot binnenstad Rotterdam, is één groot samenhangend landschapspark. Via de 'Vlinderstrik' gaat de verbinding door naar het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden Delfland, het eerste van zijn soort in Nederland. Dit is aan de westkant van de gemeente weer verbonden met de Groenzoom, een natuur- en recreatiegebied tussen Lansingerland, Pijnacker-Nootdorp en Zoetermeer met het karakter van een Oudhollands open polderlandschap.

Het Annie M.G. Schmidtpark is het park van Lansingerland en volgt de lijn van de oude Landscheiding (de naamgever van onze gemeente). Alle kernen hebben een rijke aaneenschakeling van kleine en grote groen- en waterstructuren, waar de vaak groene tuinen van de inwoners ook aan bijdragen. De vorm van onze gemeente zoals we die nu kennen is ontstaan vanuit onze historie. Alle drie de kernen hebben een historisch gevormd hart met herkenbare centra. De boezemlinten en kades van Kruisweg, Berkel en Rodenrijs, Bleiswijk, Bergschenhoek, de landscheiding en de Rotte zijn historische noord-zuid lijnen door het landschap. Berkelseweg-Julianalaan en Leeweg zijn twee dorpslinten die van west naar oost lopen. Dit zijn duidelijk doorgaande structuren waar ook de oorspronkelijke kernen en het wegennet sterkt door beïnvloed zijn.

Samenvatting kernkwaliteiten

Gemoedelijk wonen in de metropool

- Woningaanbod van hoge kwaliteit en mooie groene wijken;
- Variatie in karakter tussen de kernen, linten en buurtschappen;
- Bijzondere groengebieden dichtbij zoals de Groenzoom en Landschapspark De Rotte;
- Sterke voorzieningencentra en uitgebreide sport-, cultuur- en recreatievoorzieningen;
- Goed bereikbaar en ontsloten met de auto en het openbaar vervoer;
- Sterke regionale fietsverbindingen.

Gezonde en sterke samenleving

- Voorzieningen en activiteiten voor alle leeftijden;
- Sterke sociale samenhang en goede onderlinge contacten;
- Sterk verenigingsleven, betrokken maatschappelijk middenveld en veel vrijwilligers;
- Inwoners hebben een relatief hoog opleidingsniveau en het percentage werkloosheid is relatief laag;
- Kindvriendelijk dankzij goede scholen, voorzieningen en activiteiten;
- Een gemiddeld jonge bevolking.

Betrokken ondernemers en vernieuwende wereldspelers

- Gezonde regionale en lokale bedrijventerreinen en een logistiek cluster rond de A12;
- Innovatieve Greenport van internationale betekenis met een sterk kennisnetwerk en een grote bijdrage aan de lokale economie en werkvoorziening;
- Het grootste warmtenet in een Nederlands glasgebied;
- Sterke, betrokken en gezonde middenstand en bruisende centra.

Afwisselend polderlandschap aan de Rotte

- Omringd door open polderlandschappen, meren en bossen;
- Via de Rotte onderdeel van aaneengeschaakt landschapspark van tot aan de binnenstad van Rotterdam;
- Via de 'Vlinderstrik' verbonden met het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden Delfland;
- De Groenzoom is een natuur- en recreatiegebied met het karakter van een Oudhollands open polderlandschap;
- Het Annie M.G. Schmidtpark als bijzonder stadspark op de oude Landscheiding;
- Karakteristieke linten en monumenten die de verbinding vormen met de ontstaansgeschiedenis van onze omgeving.

2.4. Onze opgaven

Inspelen op trends en ontwikkelingen

We koesteren de kernkwaliteiten omdat ze Lansingerland maken tot wat het is. Samen vormen ze de identiteit van de gemeenten. Het is niet vanzelfsprekend dat die kwaliteiten zo blijven. Er komen namelijk tal van trends en ontwikkelingen op de gemeente af die die kwaliteiten bedreigen en/of een kans bieden kwaliteiten te versterken. Ook zijn er kwaliteiten die we willen toevoegen. De opgaven die hieruit naar voren komen, hebben we ondergebracht in zeven thema's.

Corona

De Coronapandemie heeft ontegenzeggelijk invloed (gehad) op de samenleving. Het is alleen nog te vroeg om te kunnen duiden welke invloed blijvend is en welke van tijdelijke aard was. Voor zover mogelijk houden we er nu al rekening mee, maar hier is een belangrijke rol weggelegd voor de monitoring en evaluatie. In hoofdstuk 5 kijken we vooruit naar versie 2.0 kunnen we hier dus meer over zeggen.

2.4.1. Gezonde en veilige samenleving

Veranderende samenleving

Net als heel Nederland, krijgt Lansingerland te maken met een aantal belangrijke demografische ontwikkelingen. Het aantal senioren neemt verhoudingsgewijs toe en het aantal jongeren neemt af. De gemiddelde leeftijd neemt daardoor toe. Het aantal huishoudens neemt toe terwijl gelijktijdig het gemiddelde aantal mensen in een huishouden afneemt. Zo een veranderende samenleving stelt andere eisen aan (zorg)voorzieningen, woningen en de openbare ruimte.

Ouderen langer thuis

Door een toenemende vergrijzing zijn er in 2030 zijn er 40% meer 65-plussers dan nu. In 2040 is het aantal 70-plussers zelfs verdubbeld. Doordat onze levensverwachting steeds hoger wordt en de zorguitgaven steeds sneller groeien, bestaat het risico dat collectieve zorg onbetaalbaar wordt. Het is daarom van belang om te zorgen dat de groeiende groep ouderen zo lang mogelijk actief en vitaal kan blijven en de zorglasten waar mogelijk te voorkomen. Bovendien blijven ouderen langer zelfstandig wonen. Een belangrijk aandachtspunt is daarom het bouwen van een gelijkvloers en gevarieerd woningaanbod voor deze doelgroep. Senioren zijn een groeiende groep die zoekt naar unieke locaties en programma's voor (kortdurende) recreatie in de buurt, waarbij de 'beleving' centraal staat.

Jeugd

Kinderen moeten hier gezond en veilig opgroeien. Een goede samenwerking met scholen, een veilige buitenruimte en voorzieningen voor kinderen en jongeren zijn nodig om aantrekkelijk te blijven voor jonge gezinnen. Voor jongeren is een passend belevingsaanbod met sport en cultuur nodig. Wij vinden het belangrijk dat jongeren hierover meedenken. Het culturele aanbod in Lansingerland is

sterk afhankelijk van lokale voorzieningen en buurthuizen. Met name jongere tot en met 16 jaar hebben behoefte aan een goed lokaal aanbod. De oudere groep kan ook gemakkelijk met de Randstadrail gebruik maken van het aanbod in omliggende gemeenten en steden.

Volwassenen in de knel

Een aantal inwoners is, soms ten gevolge van corona, op achterstand geraakt in de samenleving. Dat leidt vaak tot gezondheidsproblemen en tot isolement. Een prettige leefomgeving heeft een goede invloed op het welbevinden en geluk van mensen. Een gezonde, veilige en aantrekkelijke fysieke leefomgeving kan dus bijdragen aan het herstel van veerkracht van inwoners in de knel. Meer veerkracht kan leiden tot het terugdringen van zorgkosten.

Een gezonde en gelukkige samenleving heeft ook behoefte aan sport, cultuur en ontspanning. Dat vraagt dus om een goed aanbod. Een bijkomend aandachtspunt is dat volwassenen minder vaak lid zijn van verenigingen en dat ze vaker op eigen gelegenheid sporten. Dat heeft mogelijk ook invloed op de toekomstbestendigheid van bepaalde verenigingen.

Veiligheid

Op het gebied van verkeersveiligheid is er een aantal aandachtspunten. Het autobezit en autogebruik is in de gemeente relatief hoog, wat kan zorgen voor onveilige situaties voor fietsers en voetgangers. Met name plekken waar veel kinderen komen, zoals scholen en sportverenigingen verdienen extra aandacht.

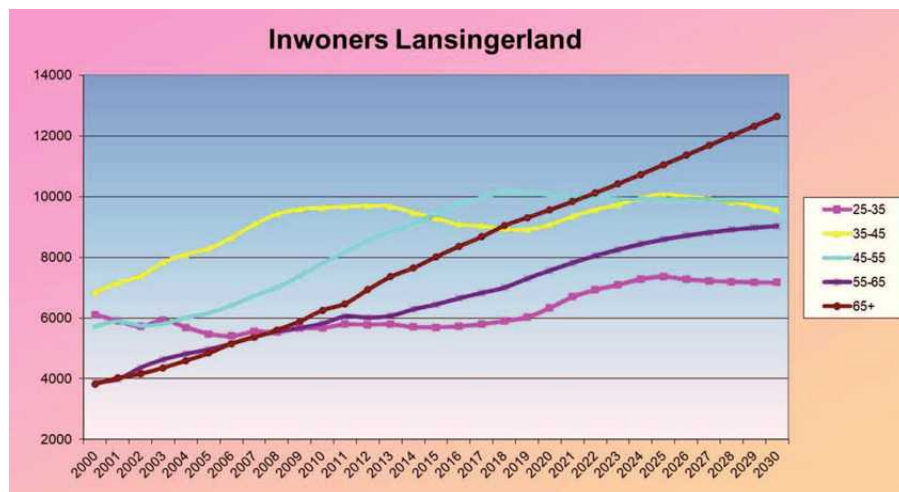
Het bewaken van sociale veiligheid is ook belangrijk. Betrokkenheid bij de buurt, veilige routes naar voorzieningen (dorp, sport etc.) en fysieke veiligheid zoals veilige fietsroutes, veilige speelplekken, voldoende aandacht voor kinderwagens en rollators op stoepen dragen hier allemaal aan bij.

2.4.2. Wonen

De demografische veranderingen die beschreven zijn onder ‘Gezonde en veilige samenleving’, zoals de veranderende huishoudenssamenstelling, hebben een invloed op de toekomstige woningvraag. De woningvoorraad bestaat op dit moment voor ongeveer 80% uit eengezinswoningen, terwijl de behoefte gaat veranderen.

Daarnaast ligt de gemiddelde verkoopprijs ver boven het landelijk gemiddelde. Het aanbod is daarmee prima voor gezinnen met een hoog inkomen, maar niet passend voor de groeiende groep ouderen, jongvolwassenen en lage en middeninkomens. Daardoor kunnen veel mensen moeilijk een eerste stap zetten op de woningmarkt. De druk op het betaalbare deel van de woningvoorraad zien we ook terug in de toegenomen wachttijd voor een sociale huurwoning. Er is dus behoefte aan een ander woningtype dan het type waar Lansingerland er op dit moment veel van heeft.

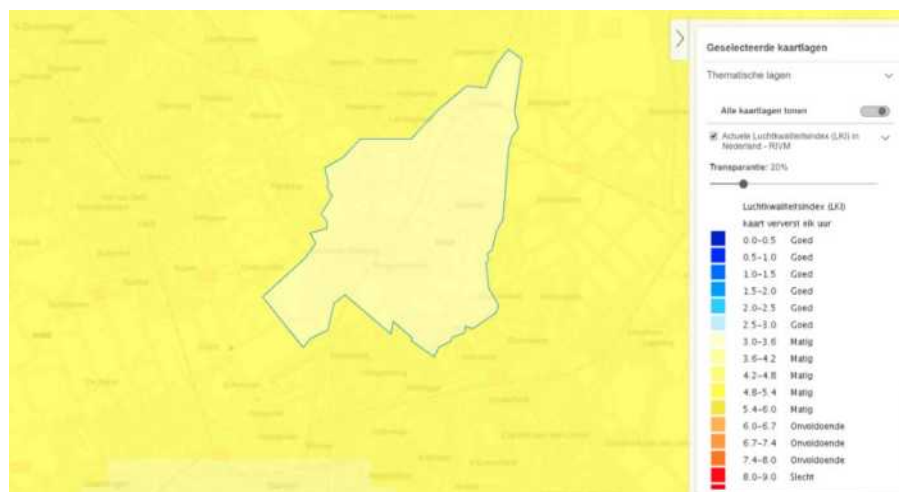
We verwachten dat er tot 2040 een behoefte is aan meer dan 8.000 nieuwe woningen. Daarbij is er lokaal vooral vraag naar levensloopbestendige en gelijkvloerse woningen. Regionaal is er juist behoefte aan grondgebonden (koop)woningen. De komende jaren voegen we de nodige woningen toe. Nieuwe woningen moeten aansluiten bij de vraag van een samenleving met verschillende achtergronden en inkomens. Het huisvesten van verschillende (bijzondere) doelgroepen is de laatste jaren voor gemeenten een steeds specifiekere opgave geworden. Daarnaast is er aandacht nodig voor het gebrek aan voldoende passende woningen voor woonwagengebrouwen, arbeidsmigranten, asielgerechtigden en spoedzoekers.

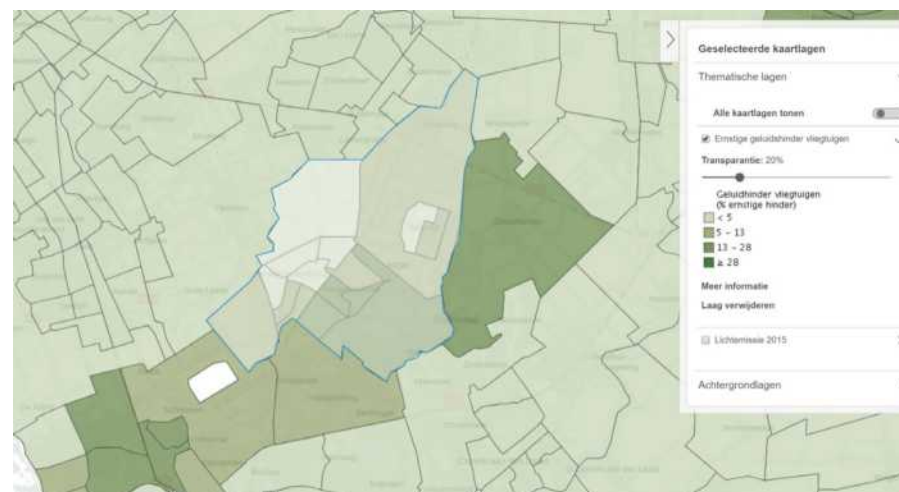
Het is opvallend dat de groep van 65-plussers in ieder geval blijft doorgroeien tot 2030 terwijl de andere groepen stabiliseren. Bevolkingsprognose Lansingerland 2020 - gemeente Lansingerland

De geluidsbelasting is vooral hoog rondom wegen en spoorwegen. Atlas voor de Leefomgeving

De luchtkwaliteit is in de gemeente, net als in de rest van de regio, matig. Atlas voor de Leefomgeving

De geluidshinder van vliegtuigen is duidelijk te herkennen in de gemeente. Atlas voor de Leefomgeving

2.4.3. Kwaliteit van de leefomgeving

De kwaliteit onze kenmerkende ruimtelijke structuren en elementen staat onder druk door verschillende ontwikkelingen. Klimaatverandering en de daardoor versnelde bodemdaling (plaatselijk tot 1 cm per jaar), nieuwe ontwikkelingen en veranderend beleid hebben invloed op de uitstraling en toekomstbestendigheid van onze landschappen en historische structuren. Oude linten, vaarten, dijken en gebouwen die bepalend zijn voor onze uitstraling en identiteit, komen hierdoor onder druk te staan. De openheid van de laatste landbouwgebieden in de Rottezoom en nabij de Lange Vaart komt in het gedrang.

De Groenzoom, het Rottemereengebied en het tussenliggende groen en water kunnen pas optimaal ecologisch, klimaatadaptief en recreatief functioneren als ze goed verbonden zijn met elkaar en met andere groengebieden in de omgeving en het groen in de kernen.

De (natuurlijke) kwaliteit van groengebieden en waterstructuren staat onder druk door toenemende recreatieve druk en vervuiling. De oppervlaktewaterkwaliteit in de gemeente is op dit moment lang nog niet overal goed genoeg, met name door het aantal lekstromen en lozingen uit de glastuinbouw. Sinds 2021 is het voor alle tuinders verboden is om ongezuiverd water te lozen op het oppervlaktewater.

Drukke wegen, het spoor en het vliegveld zorgen voor geluidhinder en luchtvervuiling, wat een slechte invloed heeft op de woon- en leefomgeving. Maar ook kleinere bronnen zoals (particuliere) houtstook en verkeersdrukke zorgen lokaal voor ongezonde of onveilige situaties.

2.4.4. Mobiliteit

Thema in beweging

De manier waarop we ons voortbewegen is aan het veranderen. De afstand in woon-werkverkeer neemt al jaren toe, het aantal en de variatie in voertuigen groeit. Er komen nieuwe brandstoffen bij zoals waterstof en we gaan over op elektrisch rijden. Ook de manier waarop we over voertuigen kunnen beschikken verandert van bezit naar gebruik.

Een toenemende mobiliteit

Het aantal verplaatsingen neemt toe, zowel vrijetijd- als werk gerelateerd. De wegen in en rond Lansingerland lopen regelmatig vol en het verkeer loopt vast. Dat is slecht voor het milieu. Een minder goed bereikbare regio heeft bovendien economische gevolgen. Het groeiende aantal inwoners in de gemeente en de bredere regio zorgt waarschijnlijk voor nog meer groei. Niet alleen op de doorgaande wegen leiden meer auto's tot meer hinder en onveilige situaties. Ook in onze woonwijken zal een toenemend autobezit leiden tot een openbaar gebied vol 'blik' op straat, waardoor het woongenot afneemt.

Ook het openbaar vervoer kan tijdens de piekuren de toestroom aan reizigers nauwelijks aan. En dat terwijl er een fikse groei verwacht wordt richting 2030 op de metro E-lijn en op de Zoetermeer-Rotterdam buslijn.

Duurzamer en gezonder onderweg

Mensen maken steeds meer gebruik van elektrisch fietsen of racefietsen. Als ontspanning maar ook als goed alternatief voor de auto of het openbaar vervoer. Daarnaast stijgt het aandeel emissieloze voertuigen. De markt toont veel initiatief, maar een stevige verdere groei van deze schone vervoermiddelen gaat niet vanzelf. De openbare ruimte is nog van oudsher ingericht op traditioneel autogebruik en zonder aanpassingen komt de transitie naar actieve en duurzame mobiliteit minder goed op gang. De belangrijke OV-verbindingen

met de grote steden om ons heen moeten een impuls krijgen om de transitie te versnellen. Hetzelfde geldt voor fietsverbindingen naar de regio, en ook tussen onze kernen. Veilige en comfortabele verbindingen kunnen inwoners verleiden tot gezond en duurzaam fietsgebruik.

Mobiliteit verandert sneller dan ooit

Ontwikkelingen in informatietechnologieën zorgen voor allerlei nieuwe mogelijkheden waarop we ons kunnen verplaatsen. Om deze optimaal te kunnen benutten, is het zaak om er nu op voor te sorteren. We zien de bus naderen in onze app, we bestellen een Uber of reserveren een deelscooter. Hoe we aankijken tegen mobiliteit verandert ook. Van bezit naar bewust gebruik. Ook werkgevers denken na over slimme mobiliteitsoplossingen voor hun werknemers. Daarnaast is onze innovatieve Greenport- en logistieke sector continu op zoek naar nog slimmere en efficiëntere oplossingen.

In een omgeving met een traditioneel (brandstof)autogerichte samenleving komen innovaties minder snel van de grond. De Horti campus gedijt wanneer deze voor iedereen met hoogwaardig openbaar vervoer te bereiken is.

Jongeren hebben behoefte aan de toegang tot nieuwe vervoerconcepten die beter aansluiten bij hun wensen dan traditioneel openbaar vervoer of de auto. Als we die behoefte niet goed beantwoorden dan bieden we niet de juiste voorzieningen om hen te behouden of te verleiden in Lansingerland te wonen. Zonder maatwerkvoorzieningen of fijnmazig vervoer op afroep hebben ouderen niet de bewegingsvrijheid die zij tot op steeds hogere leeftijd wensen. Bereikbaarheid komt in woononderzoeken naar voren als een van de belangrijkste aspecten als het gaat om een fijn woonklimaat. Ons aantrekkelijk vestigingsklimaat neemt af en onze positie loopt achteruit als we hier niet voldoende op inspelen en onze (relatieve) bereikbaarheid daardoor in de toekomst afneemt.

2.4.5. Horti Science

Ondanks het hoge innovatiegehalte, staat de traditionele bedrijvigheid in de Greenport onder druk. De sector bestaat voor een groot deel uit bulkproductie (tomaten, komkommers en paprika) die kostprijs gedreven is, en is nog sterk afhankelijk van fossiele brandstoffen. Er zijn al meerdere geothermiebronnen in bedrijf en ontwikkeling, er is een beperkte aantal biomassacentrales en een groot deel van de kassen is aangesloten op een warmtenet. Maar er moet nog een flinke slag worden geslagen om steeds energiezuiniger te gaan telen en de verschillende nationale duurzaamheidsdoelen te halen.

Om economisch vitaal te blijven moet er ingespeeld worden op de grote ontwikkelingen die op ons afkomen. Lansingerlandse bedrijven in de greenport moeten continu kunnen innoveren om mee te blijven doen als wereldspelers. Hierbij speelt ook de vraag hoe we om moeten gaan met minder toekomstbestendige glastuinbouwgebieden.

2.4.6. Economie

Behoefte aan gekwalificeerde mensen

Een uitdaging is de momenteel beperkte instroom van (jonge) gekwalificeerde werknemers binnen de Greenport, horeca, zorg en recreatie. Dit zorgt voor afhankelijkheid van arbeidsimmigranten, die ook een goede woonplek moeten hebben. De transitie naar een kenniseconomie, en op langere termijn de rol van robotisering en automatisering, verandert de behoefte aan personeel. De benodigde kwalificaties zullen er dan anders uitzien dan nu.

Vitale centra

Het is ook van belang dat de economie op de lokale schaal vitaal blijft. Hierbij is aandacht nodig voor de invloed van digitalisering en online winkelen op het type en de vorm van fysieke winkels en voorzieningen. Dit zet druk op het functioneren van de centra, lokale werkgelegenheid, het woongenot van de inwoners en levendigheid.

2.4.7. Duurzaamheid

Toekomstbestendige leefomgeving

Ons klimaat verandert en de aarde warmt op. Sinds het begin van de metingen in 1901 is de gemiddelde jaartemperatuur in Nederland met ruim 2°C toegenomen, waarvan de laatste drie decennia verantwoordelijk zijn voor iets meer dan de helft van deze toename. Daarnaast nam tussen 1910 en 2013 de jaarlijkse neerslag in Nederland toe met 26%. De effecten hiervan worden steeds meer zichtbaar. De toename van extreme weersomstandigheden heeft invloed op de leefbaarheid en weerbaarheid van een plek en daarmee de benodigde inrichting van onze leefomgeving. Dit vraagt om klimaatadaptieve acties (het blijvend aanpassen aan de omstandigheden).

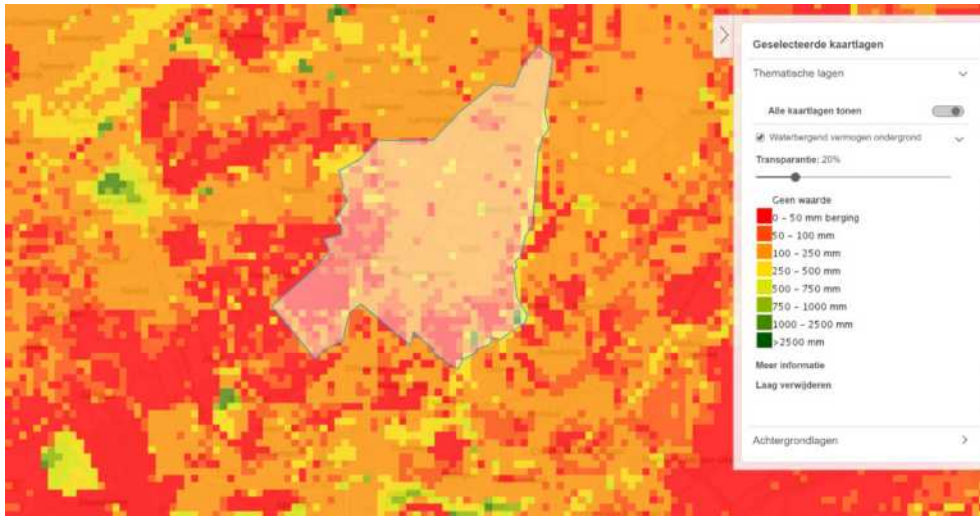

De effecten van klimaatverandering zijn met name hittestress, droogte, wateroverlast en een toenemend risico op overstromingen. De kwetsbaarheid voor hemelwateroverlast neemt alleen maar toe de komende decennia. Dit kan schade veroorzaken aan gebouwen, maar kan er ook voor zorgen dat hulpdiensten niet meer ter plaatse kunnen komen doordat straten en tunnels onder water staan. Ook de kans op grondwateroverlast neemt toe. Een uitdaging is dat Lansingerland in een van de diepste polders van Nederland ligt, met een bijbehorende hoge grondwaterstand. Hierdoor kan er weinig extra water opgenomen worden en ligt er extra druk op regenwaterafvoer via buizen.

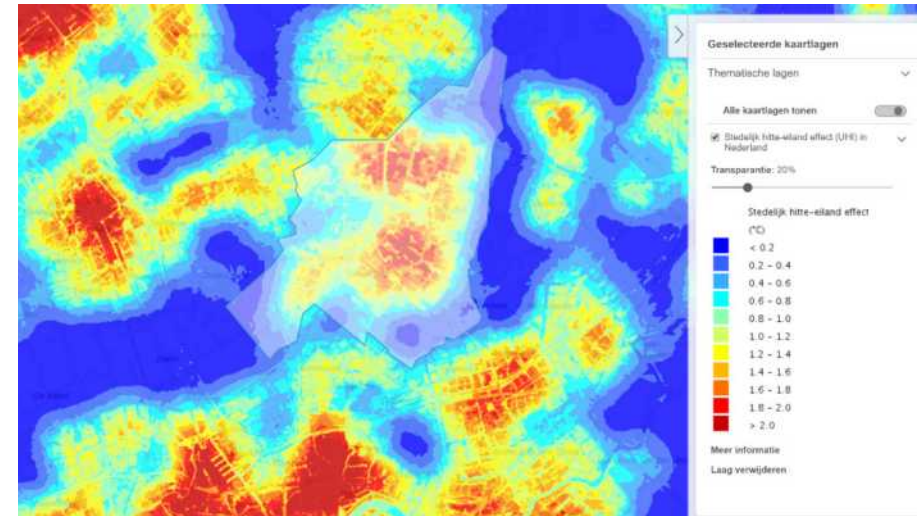
Het aantal tropische dagen verdubbelt richting 2050, waardoor de negatieve invloed van droogte en hitte verder toeneemt. De bedrijventerreinen en delen van de kernen hebben al een verhoogd risico op hittestress met negatieve gevolgen voor gezondheid en productiviteit. Daarnaast stijgt het neerslagtekort. Negatieve effecten zijn onder andere verdroging van planten, lokale bodemdaling en bijbehorende paalrot in funderingen, zettingsschade, consequenties voor de volksgezondheid, afnemende oppervlaktewaterkwaliteit en een tekort aan gietwater in de glastuinbouwgebieden.

Het lukt nu niet om voldoende regenwater in het gebied vast te houden om periodes van droogte op te vangen. Om de waterstand en kwaliteit op peil te houden, wordt door de waterschappen water ingelaten. Omdat het 'gebiedsvreemd' water is, heeft dat mogelijk een negatieve invloed op ecologische kwaliteit van het water.

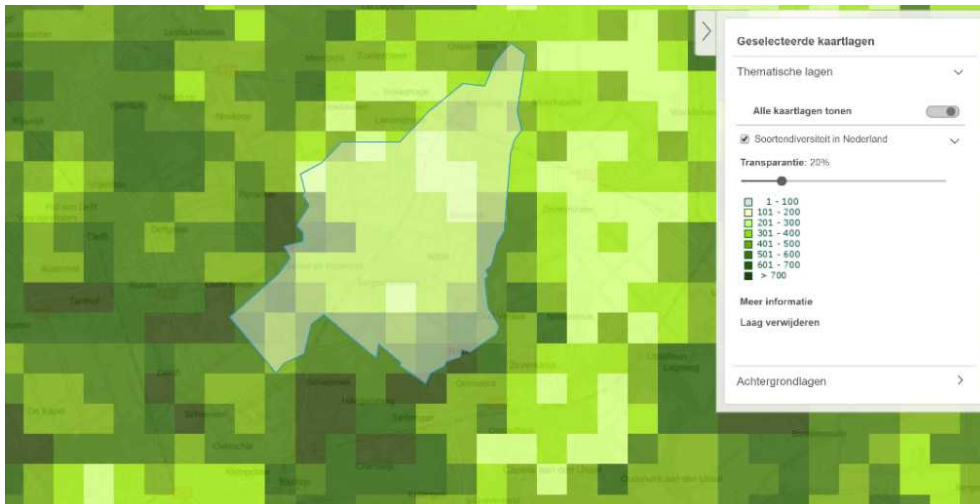
Ook op het gebied van natuur is er extra inzet nodig om deze toekomstbestendig te houden. Landelijk en regionaal loopt de biodiversiteit nog altijd sterk terug door onder andere bestrijdingsmiddelen, vervuiling, concurrentie met uitheemse soorten en versnipperde en kleine groengebieden. Lokaal zetten activiteiten en gebruik van groengebieden druk op natuurwaarden.

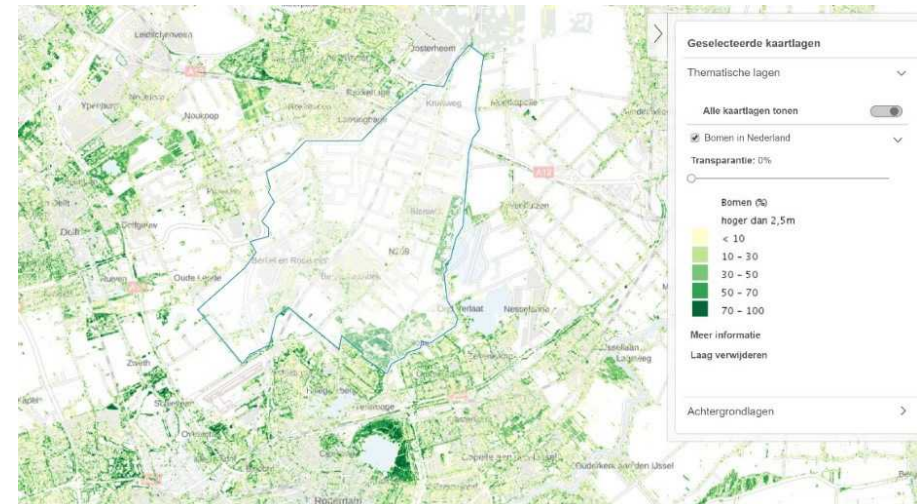
Het waterbergend vermogen van de ondergrond is beperkt. Atlas voor de Leefomgeving

Het stedelijke hitte eiland effect is duidelijk te herkennen in de kernen en glastuinbouwgebieden. Atlas voor de Leefomgeving

Soortendiversiteit is lager dan in de omgeving, behalve in omliggende glastuinbouwgebieden. Atlas voor de Leefomgeving

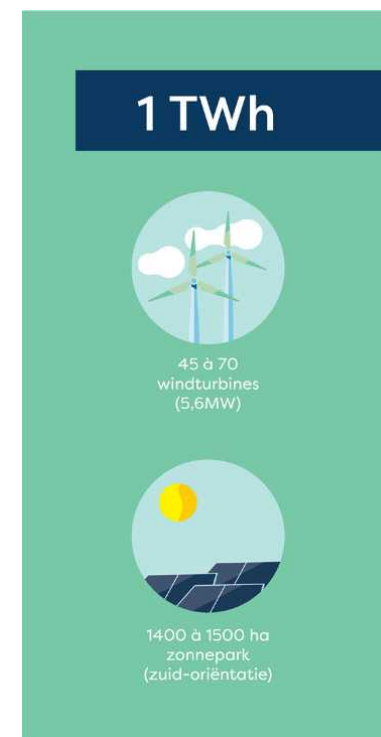
Het valt op dat er minder bomen zijn dan in de omliggende gebieden. Atlas voor de Leefomgeving

Energie en circulariteit

Ook Lansingerland moet zich actief inzetten om werk te maken van de energietransitie. Dit wordt regionaal opgepakt in de Regionale Energie Strategie (RES) Rotterdam-Den Haag. Stap één is het verminderen van de energievraag. Woningen, glastuinbouw en bedrijfspanden moeten verduurzamen door te isoleren, energie te besparen en waar mogelijk in de eigen opwekking te voorzien. Samen met de glastuinbouwsector en de regio werken we aan de transitie naar fossielvrij telen. Desondanks zijn met name de transport- en distributiesector en de glassector nog sterk afhankelijk van fossiele brandstoffen. Daarnaast moeten woningen gefaseerd van het aardgas af en moet er via wijkgerichte warmteplannen een goede balans gevonden worden tussen haalbaarheid, betaalbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en koppelkansen met andere opgaven.

De energietransitie is niet alleen een opgave voor gebouwen. Als onderdeel van de RES Rotterdam-Den Haag moeten wij ons aandeel leveren in de regionale en landelijke opgave voor om in 2030 35TWh aan hernieuwbare energie op land op te wekken. In Lansingerland zijn er de nodige ruimtelijke beperkingen voor windenergie (aanvliegroute voor Rotterdam The Hague Airport en de nabijheid van geluidgevoelige objecten zoals woningen) en grootschalige zonne-energie (beperkte ruimte). Voldoende maatschappelijk draagvlak en ruimtelijke kwaliteit zijn daarbij een belangrijke uitgangspunten. Een andere uitdaging is dat de warmtevraag fors hoger is dan de lokale duurzame opwekcapaciteit, waardoor ook duurzame warmte van buiten de gemeentegrenzen nodig is. Andere uitdagingen zijn de belasting van het energienet, de toenemende drukte in de bodem en de potentiële negatieve effecten op milieukwaliteit en externe veiligheid van bepaalde opwekbronnen.

De transitie naar een circulaire economie in 2050 vraagt ook in Lansingerland om aanpassingen van de eigen bedrijfsvoering en samenwerkingen tussen inwoners, bedrijven en ketenpartners om grondstofkringlopen zo goed mogelijk te sluiten, met een zo hoog mogelijk behoud van waarde. Dit vraagt erom slim en zuinig om te gaan met materialen en (rest)afval te verminderen.

Samenvatting opgaven

GEZOND
EN VEILIG

Gezonde en veilige samenleving

- Toename aantal huishoudens, afname huishoudensgrootte en toenemende vergrijzing;
- Passend belevingsaanbod met sport en cultuur nodig in de buurt (o.a. voor jongeren);
- Realiseren van een gezonde, veilige en aantrekkelijke fysieke leefomgeving;
- Toenemend individualisme risico voor verenigingen;
- Hoog autobezit en -gebruik verhoogt onveilige situaties voor fietsers en voetgangers;
- Aandacht voor sociale veiligheid blijft van belang.

KWALITEIT
LEEFOMGEVING

Kwaliteit van de leefomgeving

- Historische structuren komen onder druk te staan van nieuwe ontwikkelingen;
- Bodemdaling is plaatselijk 1cm per jaar;
- Openheid van laatste landbouwgebieden in het gedrang;
- Gemeentelijk groen dient met elkaar verbonden te worden voor optimaal ecologisch, klimaatadaptief en recreatief functioneren;
- Kwaliteit van groenblauwe structuren staat onder druk door toenemende recreatieve druk en vervuiling;
- Drukke infrastructuur heeft een negatieve invloed op verschillende milieufactoren.

WONEN

Wonen

- Mismatch tussen vraag en aanbod woningvoorraad en bovengemiddeld hoge verkoopprijs;
- Aanbod niet passend voor ouderen, jongvolwassenen en lage en middeninkomen;
- Toenemende wachttijden voor sociale huurwoningen;
- Tot 2040 verwachting meer dan 8.000 woningen nodig.

MOBILITEIT

Mobiliteit

- De verwachte bevolkingsgroei zorgt voor een groei in verkeer en in autobezit;
- Meer auto's op de weg leidt tot meer verkeershinder en ongelukken en minder woongenot;
- Flinke groei verwacht van het aantal OV-reizigers, terwijl verschillende lijnen nu al op maximale capaciteit zitten in de spits;
- Toename van fietsverkeer op de middellange afstand, o.a. dankzij elektrische fietsen;
- Het aandeel emissieloze voertuigen stijgt en men maakt meer gebruik van deelconcepten;
- Belangrijke OV-en fietsverbindingen moeten een impuls krijgen om de mobiliteitstransitie te versnellen.
- Informatietechnologieën zorgen voor nieuwe mogelijkheden waarop we ons kunnen verplaatsen.

Horti Science

- Traditionele bedrijvigheid in de Greenport staat onder druk. Bulkproductiebedrijven zijn sterk afhankelijk van fossiele brandstoffen en kostprijs gedreven;
- Ondanks de voorlopersrol liggen er nog grote verduurzamingsopgaven;
- Lansingerlandse bedrijven in de greenport moeten continu kunnen innoveren om mee te blijven doen als wereldspelers;
- Omgang minder toekomstbestendige glastuinbouwgebieden.

Economie

- De transitie naar een kenniseconomie, robotisering en automatisering, veranderen de behoefte aan personeel op termijn;
- Beperkte instroom van (jonge) gekwalificeerde werknemers vergroot afhankelijkheid arbeidsimmigranten;
- Digitalisering en online winkelen zet druk op het functioneren van de centra, lokale werkgelegenheid, het woongenot van de inwoners en levendigheid.

Duurzaamheid

- De effecten van klimaatverandering zijn met name hittestress, droogte, wateroverlast en een toenemend risico op overstromingen.
- Landelijk en regionaal loopt de biodiversiteit nog altijd sterk terug.
- Lokaal uitwerken van regionale afspraken over energiebesparing en -opwekking en duurzame warmte. In Lansingerland zijn er meerdere ruimtelijke beperkingen voor windenergie en grootschalige zonne-energie.
- Woningen, glastuinbouw en bedrijfspanden moeten verduurzamen door te isoleren, energie te besparen, van het gas af te gaan en in de eigen opwekking te voorzien.
- De warmtevraag is fors hoger dan de lokale duurzame opwekcapaciteit
- De belasting van het energienet, de toenemende drukte in de bodem en externe veiligheid van opwekbronnen zijn aanvullende uitdagingen.
- Een circulaire economie vraagt om aanpassingen in bedrijfsvoering en materiaalkringlopen.

2.5. Regionale positionering

Regionale positionering

Als gemeente staan we er niet alleen voor. Veel opgaven en ambities overstijgen de gemeentelijke schaal. Die pakken we dan ook samen op met verschillende regiopartners. Daarom beschouwen hier de visies van het Rijk, de provincie en een aantal regionale verbanden.

NOVI

Het Rijk stelt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) dat Nederland in de toekomst een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving moet bieden en economisch moet kunnen floreren. Met de NOVI wordt toegewerkt naar de verdere ontwikkeling van het Stedelijk Netwerk Nederland. De ontwikkeling vindt plaats in lijn met de ambities van de integrale verstedelijkingsstrategie: zo veel mogelijk in bestaand stedelijk gebied, klimaatbestendig en natuurinclusief, waarbij grote open ruimten tussen de steden hun groene karakter behouden. Daarbij wordt erkend dat de druk op de ruimte en de leefomgeving voortdurend om een afweging van verschillende belangen vraagt. De opgaven waar we voor staan komen samen in vier prioriteiten die samenhangen met grote transities. Deze prioriteiten zijn:

1. naar een duurzame en concurrerende economie;
2. naar een klimaatbestendige en klimaatneutrale samenleving;
3. naar een toekomstbestendige en bereikbare woon- en werkomgeving en;
4. naar een waardevolle leefomgeving.

Deze vier prioritaire opgaven kunnen alleen in samenhang verder worden gebracht wanneer er aandacht is voor thema's die hier dwars doorheen lopen, zoals omgevingskwaliteit, gezondheid, cultuurhistorie, klimaatadaptatie, water, bodem, (nationale) veiligheid en milieukwaliteit. Hierbij worden drie inrichtingsprincipes gehanteerd die helpen om een zorgvuldige afweging te maken.

Die inrichtingsprincipes zijn:

1. combineren boven enkelvoudig;
2. kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal en;
3. afwentelen voorkomen.

POVI Zuid-Holland

In het Omgevingsbeleid heeft de provincie al het provinciale beleid voor de fysieke leefomgeving samengebracht. Het bestaat uit twee kaderstellende instrumenten: de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening (zeg maar het provinciale omgevingsplan). Daarnaast zijn in het Omgevingsbeleid operationele doelstellingen opgenomen, die deel uit maken van verschillende uitvoeringsprogramma's en -plannen.

De ambitie van de provincie is een slim, schoon en sterk Zuid-Holland. De Provincie gaat uit van zes richtinggevende ambities, waarbinnen een aantal opgaven zijn geformuleerd:

1. Naar een klimaatbestendige delta
2. Naar een nieuwe economie: the next level
3. Naar een levendige meerkernige metropool
4. Energievernieuwing
5. Best bereikbare provincie
6. Gezonde en aantrekkelijke leefomgeving

Metropoolregio Rotterdam - Den Haag

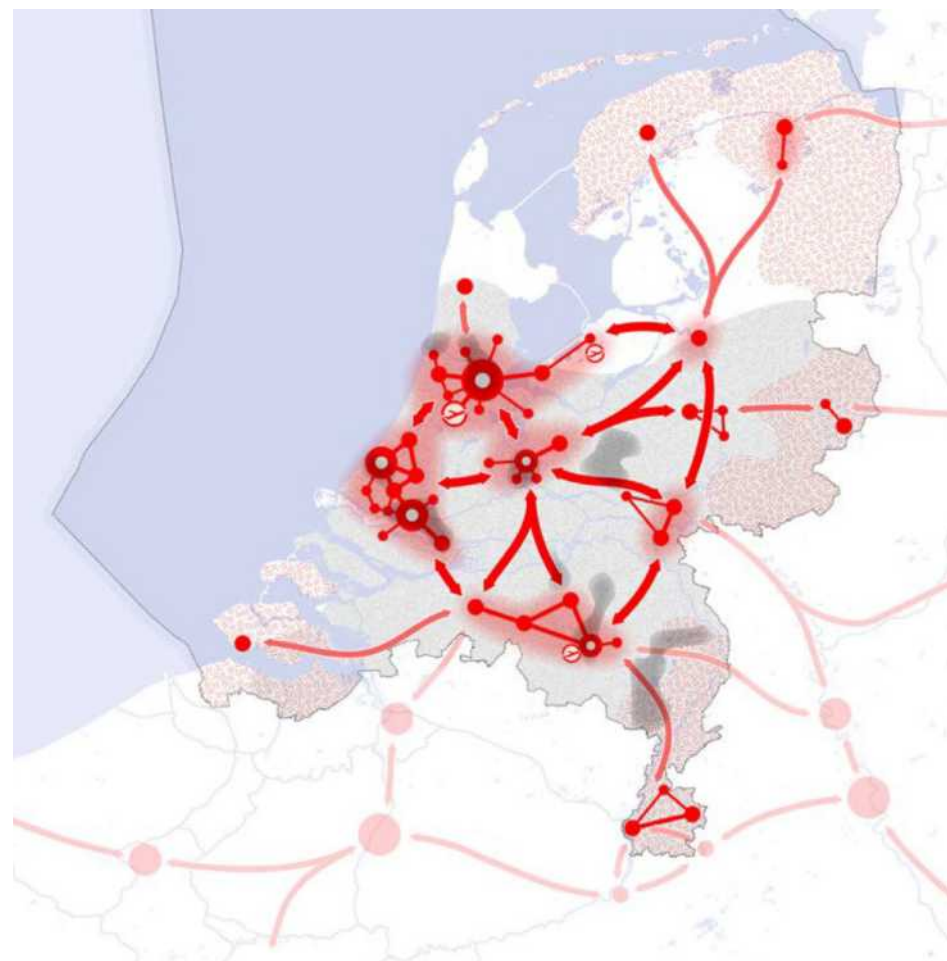
Lansingerland is onderdeel van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). In de Strategische Agenda van de MRDH gaat de aandacht uit naar de ruimtelijk-economische versterking van de regio en het verhogen van het welzijn en de welvaart van haar inwoners. In dit verband legt de MRDH de focus op het vernieuwen van de economie en het verbeteren van de bereikbaarheid. De hoofdbambities Vernieuwen Economie en Verbeteren Bereikbaarheid bestaan uit een aantal doelstellingen.

1. Vernieuwen Economie

1. Stimuleren van innovatie en economische groei
2. Verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt
3. Ruimte om te werken
4. Stimuleren van groen en recreatie als vestigingsfactor
5. Goede digitale connectiviteit
6. Meer regionale samenwerking bij de energietransitie

2. Verbeteren Bereikbaarheid

1. Verbeteren bereikbaarheid toplocaties en banen
2. Verbetering kwaliteit en efficiency OV
3. Betrouwbaar op weg
4. Versnellen van innovatie in mobiliteit
5. Minder CO2 uitstoot bij verkeer
6. Verhogen verkeersveiligheid
7. Samen voortvarend werken aan de bereikbaarheid van woon en werklocaties

Nationale keuzes sterke en gezonde steden en regio's

- Stedelijk netwerk Nederland (Bk 3.1)
Versterken Stedelijk Netwerk Nederland en koppelen van richting verstedelijking aan ontwikkeling OV-infrastructuur
- Stedelijke regio's (Bk 3.2)
Medeformuleren van een regionale strategie voor een samenhangende aanpak van wonen, werken, mobiliteit, gezondheid, veiligheid en leefomgevingskwaliteit in regio's
- Gezonde leefomgeving (Bk 3.5)
Verbeteren luchtkwaliteit
- PM_{2.5} > advieswaarde WHO
- PM₁₀ > advieswaarde WHO
- Mobiliteitsstelsel (voor personen en goederen) in, rondom en tussen de steden (Bk 3.8)
Leveren van goede bereikbaarheid, optimaal benutten van bestaande netwerken en modaliteiten onderling verknopen en benutten op hun specifieke kwaliteiten
- Gebieden met een voorspelde daling in de woningbehoefte 2030 t/m 2039 (Bk 3.9)
Gezamenlijk ontwikkelen van een integrale gebiedsgerichte ontwikkelingsstrategie

Lansingerland ligt centraal tussen meerdere knooppunten in het Stedelijk netwerk Nederland (Nationale Omgevingsvisie).

Samenwerking Middengebied

Met de gemeenten Zoetermeer en Pijnacker-Nootdorp werken we samen aan de invulling van een aantal regionale opgaven en de positiebepaling op een aantal gedeelde ambities. Samen dragen wij aan de agglomeratiekracht van de regio en sluiten we effectief aan regionale en nationale ontwikkelingen. Dat doen we aan de hand van volgende doelstellingen:

1. Verbinden en innoveren van arbeidsmarkten en economieën.
2. Middengebied als ‘quality of life’-gebied in de Zuidvleugel van de Randstad.
3. Aanvullende, compacte en duurzame verstedelijking.

Daarbij hebben we specifiek aandacht voor een aantal belangrijke opgaven:

- Woningbouw: ontwikkelingen die bijdragen aan het functioneren van de regionale woningmarkt.
- Mobiliteit: hoogwaardig openbaar vervoer- en fietsverbindingen die van belang zijn om woon- en werklocaties bereikbaar te maken en te houden.
- Economie en werkgelegenheid: projecten die bijdragen aan behoud en versterking van het economisch klimaat op gebieden als duurzaamheid (duurzame warmteleverantie), innovatie en herstructurering van de tuinbouw, intensivering van de samenwerking tussen ICT en de glastuinbouw en onderwijs en werkgelegenheid.
- Landschap, natuur en recreatie: versterken van de gebruiks- en belevingswaarde van onze regionale natuur- en recreatie-gebieden.

Reflectie (boven)regionale visies

Gezien onze ligging midden in de metropool zijn er verschillende thema's uit bovenstaande samenwerkingsverbanden die extra belangrijk voor ons zijn. Het bewaken van belangrijke groenstructuren van regionale betekenis, de (inter) nationale rol van onze hortiscience sector, klimaatopgaven door onze lage ligging, energietransitie-afspraken en een regionale woningbouwopgave zijn daar een aantal voorbeelden van. Als gemeente zoeken we met deze partners naar een goede balans en een integrale afweging tussen de verschillende thema's. De ambities in onze Omgevingsvisie kleuren een aantal van de regionale opgaven lokaal in, maar voor andere thema's zullen we ook de komende periode keuzes moeten maken.

3

3. Op weg naar een verbonden, vindingrijk en gezond Lansingerland

3.1. Introductie

Drie pijlers

Op basis van onze kwaliteiten en de opgaven waar we mee aan de slag moeten, richten we ons in dit deel van de visie op de toekomst. Hier tonen we onze ambities, waar met Lansingerland naar toe willen en hoe we met opgaven om willen gaan.

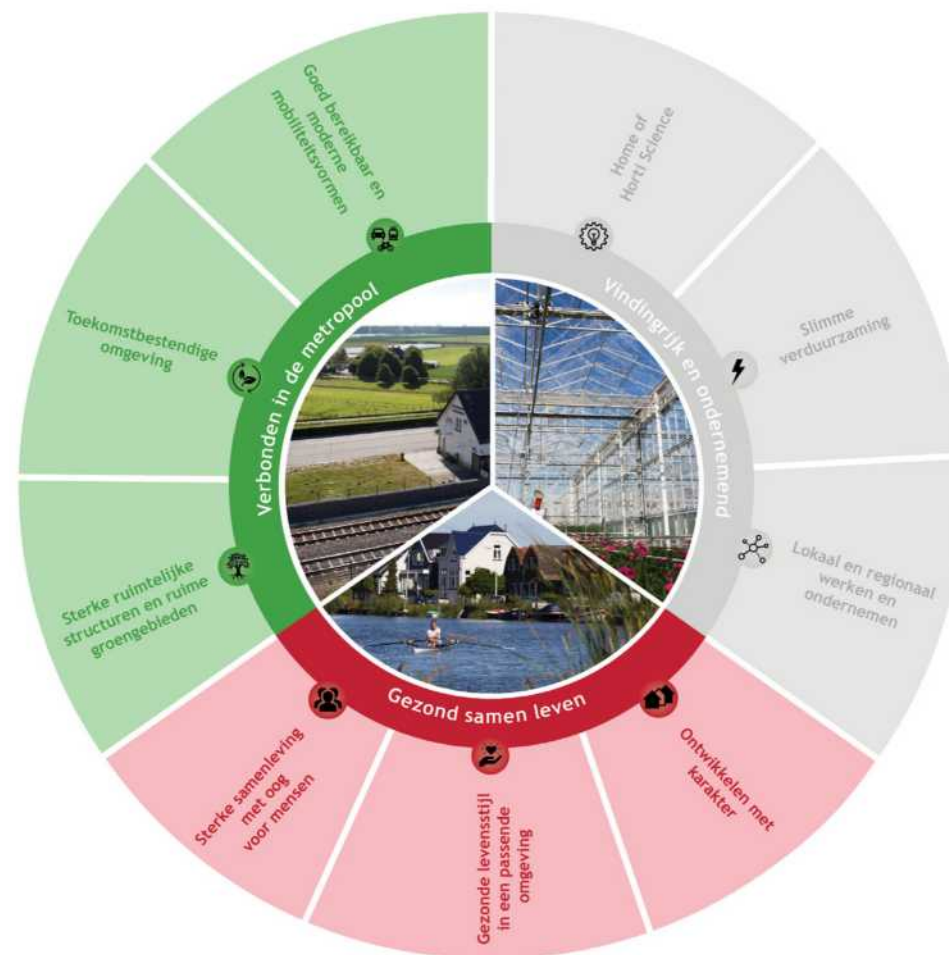
Als gemeente zetten we in op een ‘verbonden, vindingrijk en gezond Lansingerland in 2040’. We staan voor een groene, gezonde en (sociaal) duurzame leefomgeving, waar alle inwoners veilig en prettig kunnen wonen, werken, recreëren en zich verplaatsen. We werken samen aan impactvolle oplossingen voor complexe, mondiale voedselvraagstukken, voor huidige en toekomstige generaties. Om dat te realiseren is onze visie gebaseerd op drie pijlers:

- ‘Verbonden in de Metropool’
- ‘Vindingrijk en ondernemend’
- ‘Gezond samen leven’

Met de pijlers verbinden we onze leefomgeving, de samenleving en het ondernemerschap. Ieder pijler beschrijft belangrijke ambities voor de hele gemeente. Die zijn in een tweede ring verder thematisch uitgewerkt. De fysieke vertaling van de ambities is per pijler visueel weergegeven in een kaartbeeld. De belangrijkste elementen uit de kaarten per pijler vormen samen de Omgevingsvisiekaart (pagina 63).

Idealiter zijn de drie pijlers met elkaar in evenwicht. Die balans is niet overal in Lansingerland hetzelfde. Een eigen koers per deelgebied zorgt ervoor dat de overkoepelende ambitie gebiedsgericht kan landen (H4).

Dit diagram is te beschouwen als het integraal inspiratie- en afwegingskader van de omgevingsvisie, dat richting geeft aan het beleid op onderdelen en helpt keuzes te maken. Het dient ook als kader voor nieuwe initiatieven en als basis voor de monitoring.

3.2. Verbonden in de metropool

3.2.1. Ambitie op hoofdlijnen

In Lansingerland komt de dynamiek van de Metropool samen met de rust van groene en karakteristieke waarden. We versterken onze positie midden in de Randstad door Lansingerland nog meer te verbinden met de omgeving. 'Verbonden' is voor Lansingerland een breed begrip. Enerzijds gaat het om onze fysieke verbindingen. Voorbeelden zijn de groei van onze kernen aan oude linten en onze groen- en waterstructuren die doorlopen tot in het Groene Hart en het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland. Anderzijds gaat het over (snel)wegen en metro- en spoorlijnen, die ons verbinden met alle steden in de regio. Verbonden zijn gaat ook over het aangaan van samenwerkingen in de regio. In de verbonden regio maken we werk van een toekomstbestendige omgeving.

De kaart 'verbonden in de metropool' toont de fysieke vertaling van de ambities in dit hoofdstuk. Het toont de belangrijkste groenstructuren zoals het 'Annie M.G. Schmidtpark', 'de groene flanken' en gebieden met een 'open groen karakter' maar ook het waardevolle groen en water in de kernen. Ook de 'lange linten' en verschillende monumenten zijn belangrijke karakteristieke elementen. Pictogrammen, pijlen en vlakken met arceringen geven de belangrijkste ontwikkelingen en ambities weer. De betekenis van de legenda items is beschreven in de volgende paragrafen.

Legenda

- Rijksmonumenten
- Gemeentelijke monumenten
- Annie M. G. Schmidt Park
- De groene flanken
- Open groen karakter
- De lange linten
- Versterken groenblauwnetwerk
- Ontwikkelen groenblauwe ribben
- Versterken verwevenheid tussen kernen en Annie M.G. Schmidtpark
- Groenblauwe verweving
- Metropolitaaan fietsnetwerk (bestaande fietsroutes)
- Metropolitaaan fietsnetwerk (ontbrekende schakels)
- Studie recreatieve vaarverbinding Rotte en Bentwoud
- Versterken metro E-lijn
- Van bus naar tram Zoetermeer-Rotterdambaan
- HOV Delft – Rotterdam Alexander
- Versterken langzaam verkeerverbindingen
- Inzetten op klimaatadaptieve nieuwbouw
- Behouden open en groen karakter Bleiswijkse Fles
- Ontwikkelen en versterken Hoeksepark-oost en Hoge Bergse Bos
- Ontwikkelen en versterken Hoeksepark-west en Lage Bergse Bos
- Versterken Bleiswijkse Zoom
- Versterken Rottezoom i.o.m. stakeholders
- Studiezona Triangel
- A13-A16
- Rijksweg
- Provinciale weg

0 0,5 1 km

KUIPER
COMPAGNONS

GEMEENTE **Lansingerland**

3.2.2. Sterke ruimtelijke structuren en ruime groengebieden

Inleiding

Wij willen onze aantrekkelijke en groene woon- en werkomgeving naar een hoger niveau brengen, zodat die kwaliteiten klaar zijn voor de toekomst.

Goed ontsloten en intensief gebruikte groen- en recreatiegebieden

Gemeentebreed verbeteren we de verbindingen tussen kernen en groengebieden en is er meer aandacht voor de meervoudige functies van groen en de bereikbaarheid en beleving van het groen en water (*groenblauwe verweving**). Overal moet de juiste balans tussen gebruik en kwaliteit gevonden worden, door na te denken over verschillende recreatievormen. Zo lopen ook verschillende gebruikersgroepen elkaar niet in de weg.

Mooie groenstructuren met aandacht voor ecologische waarden

We versterken de zichtbaarheid en kwaliteit van groen- en waterstructuren (*versterken groenblauw netwerk**), waarbij we de nadruk leggen op nieuwe oost-westverbindingen. We zorgen ervoor dat beplanting een lange levensduur heeft. Bomen moeten tot volle wasdom kunnen komen en daarom op een klimaatbestendige en weloverwogen manier geplaatst en beheerd worden. Daarnaast gaan we aan de slag met het vergroten van de biodiversiteit. Dit geldt niet alleen voor de grotere doorlopende gebieden, maar juist ook voor het fijnmazige groen en water in woonwijken. We dragen hieraan bij door gebieden te verbinden, exoten aan te pakken, ecologisch te beheren en de milieukwaliteit te verbeteren (*(ontwikkelen en) versterken van gebieden**). De grote groenstructuren worden gekoesterd. Deze mogen dan ook niet worden aangetast door nieuwe ontwikkelingen. De Rottezoom, Bleiswijkse fles en het gebied tussen de Chrysantenweg (zuidkant) en Heulslootweg (noordkant Lange Vaart) zijn de enige open gebieden die verbonden zijn met de hoofdgroenstructuur.

De openheid van deze gebieden wordt zoveel mogelijk in stand gehouden. Voor het recreatiegebied Rottemeren is een visie gemaakt met uitwerkingen voor de realisatie van het Landschapspark De Rotte. De betekenis van het gebied wordt versterkt door een koppeling te leggen met de maatschappelijke agenda's van de gemeenten en de organisaties die hier (mede) uitvoering aan geven. Zie ook de deelgebieduitwerking op pagina 78.

Een herkenbaar landschap, met duidelijke ontstaansgeschiedenis

Een heldere groen- en bomenstructuur benadrukt het water, de lintbebouwing en andere historische structuren (polders en parken, linten en waterwegen, kernen en entrees) (*groenblauwe ribben en kwaliteitsimpuls entrees N209**). Cultuurhistorisch waardevolle elementen maken we beleefbaar en zichtbaar, bijvoorbeeld door ze er met aantrekkelijke en toegankelijke informatiepanelen bij te zetten.

Wijken met waardevol en multifunctioneel groen

Openbaar groen in de wijken is een belangrijke ontmoetingsplek en nodigt uit tot meer beweging en sport in de open lucht. Daarnaast draagt het bij aan klimaatadaptatie, ecologie en welzijn. Het openbaar groen in de wijken moet van goede kwaliteit zijn om die functies optimaal te kunnen vervullen.

* dit verwijst naar een legenda item op de kaart 'Verbonden in de metropool' op pagina 43

3.2.3. Toekomstbestendige omgeving¹

Inleiding

Wij maken Lansingerland klimaat-proof. De ambitie voor Nederland en Lansingerland is om per 2050 volledig klimaatadaptief ingericht te zijn. Een helder beeld van lokale risico's zoals beschreven in de Ruimtelijke Adaptatie Strategie Lansingerland (2021) vormt de basis voor onze aanpak. We zorgen als volgt dat de korte en middellange termijnontwikkelingen geen bedreiging vormen voor onze ambitie.

Integreren in beleid

Alle ontwikkelingen moeten het hoofd bieden aan risico's zoals overstromingen, wateroverlast door piekbuien, hittestress en droogte. Daarom integreren we klimaatadaptatie in het gemeentelijk beleid². In onze eigen ontwikkelingen maken we gebruik van klimaatbestendige inrichtingsprincipes³.

Een groene gemeente

Een groene gemeente houdt in dat we veerkrachtige natuurlijke systemen aanleggen ter voorkoming van hittestress en wateroverlast. Bijkomende voordelen zijn het verhogen van de kwaliteit van de openbare ruimte en de biodiversiteit in Lansingerland.

Een robuust watersysteem

Een robuust watersysteem houdt in dat we overstromingen, wateroverlast, lage waterkwaliteit en droogte zoveel mogelijk voorkomen. Dit kan dankzij een watersysteem dat water opslaat, vasthoudt en weer beschikbaar stelt bij droogte. Bij nieuwe ontwikkelingen zetten we in op voldoende waterbergende mogelijkheden, waar mogelijk versterkt met gebouwgebonden maatregelen zoals groene of blauwe daken, groene gevels en ondergrondse waterberging (*klimaatadaptieve nieuwbouw*^{*}).

^{*} dit verwijst naar een legenda item op de kaart 'Verbonden in de metropool' op pagina 43

Voorzorgsbeginsel

We houden de langetermijneffecten in acht en passen het voorzorgsbeginsel toe: we nemen maatregelen om mens en omgeving te beschermen tegen risico's die nog onzeker zijn, maar wel mogelijk schade kunnen brengen. Dat doen we in samenwerking met waterschappen, de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en milieudienst DCMR.

Samenwerking

Omdat meer dan 60% van het bebouwd oppervlak in eigendom is van private partijen, houdt het klimaatbestendig maken van de gemeente niet op bij de overheid. Samenwerking is essentieel en er moet actie worden ondernemen in de private ruimte. In samenwerking met de waterschappen stimuleren wij bewoners en bedrijven hun tuinen te vergroenen en gaan op zoek naar mogelijkheden om hier een stap verder in te zetten.

1 Bekijk de duurzaamheidsvisie, het uitvoeringsprogramma en de duurzaamheidsvisie water en de Ruimtelijke Adaptatie Strategie voor aanvullende informatie, betrokken stakeholders en korte termijn acties.

2 Omgevingsplan, Waterplan, Gemeentelijk Rioleringsplan, Groenstructuurplan, groenbeheerplannen, DGO en DIOR.

3 Zie de richting Duurzame Gebiedsontwikkeling (DGO en de Leidraad Duurzame Inrichting Openbare Ruimte (DIOR) voor de concrete principes. Daarnaast zijn wij sinds september 2019 aangesloten bij het Convenant Klimaatadaptief Bouwen. Wij passen het convenant toe in onze

3.2.4. Goed bereikbaar en moderne mobiliteitsvormen

Inleiding

We kiezen niet voor verdere uitbreiding van wegen, maar zetten vol in op alternatieven om de regionale bereikbaarheid optimaal te houden. Daarbij kiezen we voor de volgende uitgangspunten⁴.

We gaan voor 0 verkeersslachtoffers door vermijdbare oorzaken

Verkeersveiligheid is een heel belangrijke pijler onder een gezonde en plezierige openbare ruimte. Daarbij krijgen de zwakkere verkeersdeelnemers (fietsers, voetgangers), ouderen en mindervaliden expliciet de aandacht. We streven naar een eenduidige en eenvoudige weginrichting en bebording (*versterken langzaamverkeersverbindingen**).

We faciliteren de toenemende behoefte aan mobiliteit

Een groei van het aantal inwoners van de regio gaat gepaard met meer vervoersbewegingen. Desondanks proberen we de bereikbaarheid te vergroten. Per locatie en per doelgroep zal hier verschil in zitten. Onze oriëntatie op de regio maakt hoogwaardig openbaar vervoer onmisbaar (*Verstevigen metro E-lijn**). Ook de fietsverbindingen moeten zowel tussen de kernen als binnen de regio sterk zijn. Mobiliteit in enige vorm moet voor iedereen toegankelijk en nabij zijn (*Metropolitaan fietsnetwerk**).

⁴ Uitgangspunten, betrokken stakeholders en korte termijn acties zijn uitgewerkt in de Mobiliteitsvisie (2021).

* dit verwijst naar een legenda item op de kaart 'Verbonden in de metropool' op pagina 43

We maken onze mobiliteit duurzamer en gezonder

We geven de ruimte aan de actieve en duurzame vormen van mobiliteit. We hanteren daarbij de volgende prioritering:

1. fietsen en wandelen;
2. openbaar vervoer;
3. slimme vervoeroplossingen;
4. schone automobilititeit;
5. brandstofauto's.

De invulling van deze volgorde is gebiedsgericht en wisselt ook per doelgroep. We hanteren hierbij een reële adaptieve maar ambitieuze aanpak.

Groenblauwe corridors (stroken met water en beplanting) langs de routes zorgen ervoor dat de wandel- en fietspaden herkenbaar en aantrekkelijk zijn en dat ze bijdragen aan een prettig leefklimaat. Bovendien dragen ze bij aan goede verbindingen voor planten en dieren (*ontwikkelen groenblauwe ribben**). Daarnaast is het van belang dat er voldoende rustpunten zijn en dat ze overzichtelijk zijn, zeker op kruispunten en oversteekplaatsen. Routes voor voetgangers moeten ook toegankelijk zijn voor mensen die minder mobiel zijn, onder andere door drempelloze opgangen.

We werken aan moderne vervoersoplossingen

Bij nieuwe ontwikkelingen kijken we kritisch naar de traditionele plek van de auto. Ingrepren in de inrichting van onze infrastructuur horen daarbij. Denk aan maximumsnelheden, fysieke maatvoering, parkeer- en stallingsgelegenheid, ruimte voor keten- en deelmobiliteit et cetera. Deze transitie geldt voor nieuw én bestaand gebied.

De grote vervoerstromen in onze regio worden bediend met hoogwaardig openbaar vervoer. Er zal echter ook behoefte zijn aan fijnmazigere oplossingen, bijvoorbeeld tussen de kernen en in de centra. Hier is maatwerk mogelijk.

3.3. Vindingrijk en ondernemend

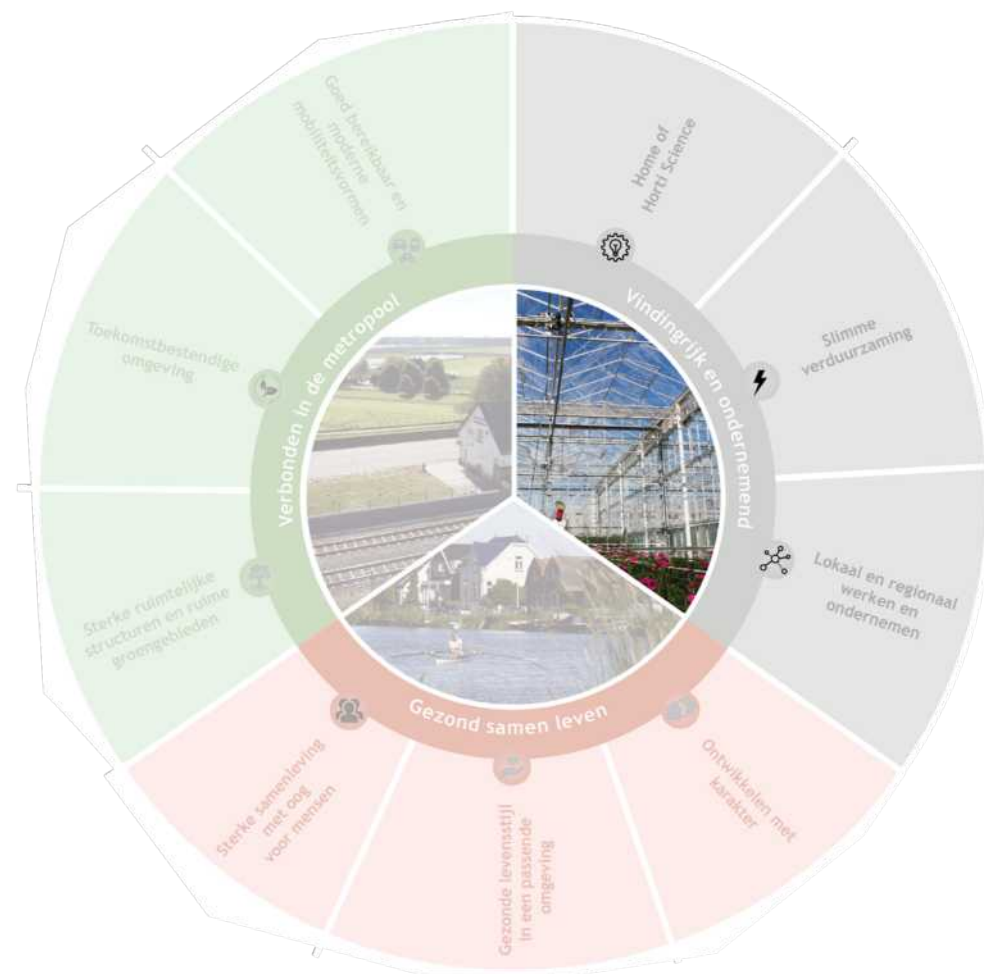
3.3.1. Ambitie op hoofdlijnen

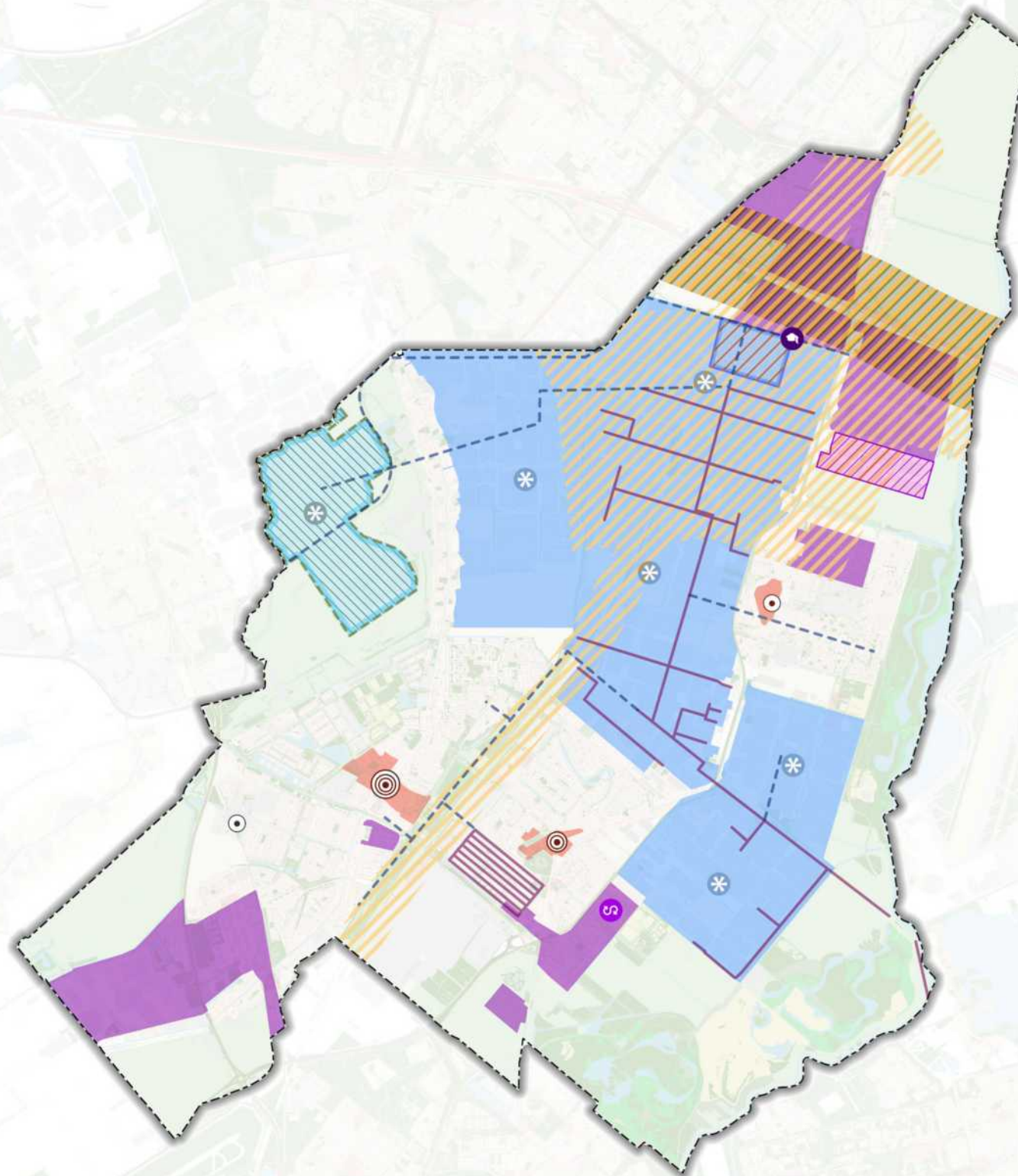
Lansingerland blijft zich ontwikkelen als vindingrijke en ondernemende gemeente. Centraal hierbij staan onze vernieuwingskracht en blik op de toekomst. Het glastuinbouwcluster is een innovatieve wereldspeler. Lansingerland is de 'Home of Horti Science'. Deze positie willen we verder versterken. Dat betekent dat we samen met de sector stevig in blijven zetten op innovatie.

Ook de rest van de Lansingerlandse economie floreert dankzij betrokken ondernemers en vitale centra. Dat willen we doorontwikkelen.

Als vindingrijke gemeente zetten we ook op een passende manier in op slimme verduurzaming. Het energiesysteem, onze afvalstromen en onze economie worden duurzaam en circulair.

De kaart 'vindingrijk en ondernemend' toont de fysieke vertaling van de ambities in dit hoofdstuk. De verschillende economische clusters en relevante gebieden zoals de 'dagelijkse voorzieningen' in de centra, 'glastuinbouw van wereldformaat' en de verschillende 'werklocaties' staan hier centraal. Pictogrammen, lijnen en arceringen geven de belangrijkste ontwikkelingen en ambities weer. De betekenis van de legenda items is beschreven in de volgende paragrafen.

Legenda

- Dagelijkse voorzieningen + clusteren voorzieningen
- Lokaal voorzieningen centrum
- Bovenlokaal voorzieningencentrum
- Kennislocatie (Wageningen UR)
- Verduurzaming energie en processen
- Circulair afvalbrengstation
- Bestaand warmtenet
- Nieuw warmtenet (ligging indicatief)
- Kennis- en innovatiecluster
- Zoekgebied: verder onderzoek zon (RES)
- Zoekgebied: verder onderzoek zon en/of wind (RES)
- Transformatiegebied Chrysantenweg
- Herstructurering FES-gebied met Pijnacker-Nootdorp
- Vitale centra
- Glastuinbouw van wereldformaat
- Werklocaties

0 0,5 1 km

3.3.2. Home of Horti Science

Inleiding

Uit recent onderzoek blijkt dat ons greenportcluster is uitgegroeid tot het meest innovatieve glastuinbouwcluster ter wereld. Onze Greenport gaat zich daarom verder ontwikkelen tot Home of Horti Science. De ambitie is dat in 2030 Lansingerland excelleert als 'internationale hotspot voor fundamentele en toegepaste innovatie in de Greenport'. Daar werken we als volgt naartoe.

Samenwerken aan maatschappelijke opgaven

Ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden werken samen aan het versterken van de economie en aan innovatieve oplossingen voor maatschappelijke opgaven. Zo wordt de economie in de breedte versterkt en nemen werkgelegenheid, inkomen en welzijn van Lansingerlanders toe.

Meer ruimte voor innovatieve bedrijven

In het kader van Home of Horti Science zetten we stevig in op het ruimte bieden aan bedrijven met een hoge mate van onderzoek en ontwikkeling. Die bedrijven kunnen met hun innovaties de totale keten toekomstbestendig houden. Een deel van de traditionele bulkproducenten zal daarom en omdat ze meer invloed hebben op de leefomgeving, afvloeien. Voor een goed toekomstperspectief in de sector is het nodig dat sommige deelgebieden gemoderniseerd of geherstructureerd worden (*Herstructurerings FES-gebied**). In gebieden die niet langer doelmatig zijn voor glastuinbouw, wordt planologische ruimte gemaakt voor functieverandering (*transformatiegebied Chrysantenweg**). Dit biedt ruimte voor bedrijven die op andere manieren betrokken zijn bij de sector, zoals onderzoek en ontwikkeling. Daarnaast wordt er extra ruimte geboden voor innovatie in het gebied (*kennis- en innovatiecluster**). Dit gaat zowel over organisatorische ruimte en ruimte in het beleid, zoals het stimuleren van vernieuwende samenwerkingsverbanden. Om innovatie in het gebied te stimuleren, is het ook van belang dat de

* dit verwijst naar een legenda item op de kaart 'Vindingrijk en ondernemend' op pagina 49

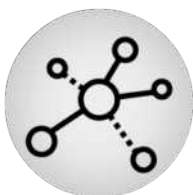
bereikbaarheid van het gebied en de doorstroming van bedrijfsmatig verkeer geoptimaliseerd worden.

Een modern en duurzaam glastuinbouwcluster

De glastuinbouwsector wil in 2040 klimaatneutraal zijn. Dit betekent dat de sector niet meer negatief bijdraagt aan klimaatverandering. Het doel is om geen aardgas meer te gebruiken voor het verwarmen en belichten van kassen (*verduurzaming energie en processen**). De uitstoot die overblijft, moet gecompenseerd worden. Gezien het grote aandeel van de sector in het energieverbruik van de gemeente gaan wij gezamenlijk op zoek naar manieren om deze transitie te versnellen. Een sterk glastuinbouwcluster heeft daarnaast een duurzaam klimaatbestendig watersysteem nodig. Dat betekent onder andere het voorkomen van wateroverlast en watertekort, een goede waterkwaliteit, faciliteiten voor waterzuivering en de beschikbaarheid van gietwater.

Glastuinbouw

De glastuinbouw in Lansingerland is onderdeel van het glastuinbouwcluster 'Het Oostland'. Het is de ambitie van de vier Oostland-gemeenten en de provincie Zuid-Holland om de regio verder te ontwikkelen als een sterk, duurzaam en internationaal concurrerend glastuinbouwcluster. Samen met strategische partners ontwikkelen we vanuit een economisch en sociaal-maatschappelijk perspectief een Horti Science Visie en een meerjarig uitvoeringsprogramma.

3.3.3. Lokaal en regionaal werken en ondernemen

Na de ontwikkeling van verschillende grote bedrijventerreinen in de afgelopen jaren, ligt de nadruk de komende tijd op het behouden van de kwaliteit van bestaande terreinen. Waar nodig werken we samen met de ondernemers aan een impuls van het gebied. Er wordt op dit moment niet ingezet op de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen. In een nog op te stellen 'Strategie Bedrijventerreinen en Voorzieningencentra' gaan we gedetailleerd in op de verschillende kansen en opgaven per locatie.

Lokaal werken we aan het vitaal houden van de centra en kijken we samen met winkeliersverenigingen naar ontwikkelingen zoals veranderingen in samenstelling van winkelstraten, leegstand en de invloed van de steeds verdergaande digitalisering. Het centrum van Berkel en Rodenrijs blijft het hoofdwinkelcentrum van de gemeente (*bovenlokaal voorzieningencentrum**). Bergschenhoek en Bleiswijk zijn de twee andere belangrijke centra in de gemeente (*lokaal voorzieningencentrum**). Daarnaast wordt bij nieuwe ontwikkelingen gekeken naar passende kleinschalige voorzieningen.

De Regionale Energie Strategie (RES) Rotterdam Den Haag

In een RES hebben we in regionaal verband afspraken gemaakt over de opwekking en het gebruik van duurzame elektriciteit en warmte. De regionale inzet is een jaarlijkse energieopwekking van 2,8 tot 3,2 TWh in 2030 als bijdrage aan de nationale doelstelling van 35 TWh. Het regionale doel is 40% van het geschikte dakoppervlak te benutten en waar mogelijk grote parkeerplaatsen te overkappen met PV-panelen.

* dit verwijst naar een legenda item op de kaart 'Vindingrijk en ondernemend' op pagina 49

3.3.4. Slimme verduurzaming¹

Inleiding

Lansingerland wordt een groene gemeente waarbij het innovatieve karakter optimaal is ingezet en de transitie is gemaakt naar een toekomstbestendige leefomgeving op basis van onze eigen kwaliteiten.

Energietransitie

In 2050 zijn wij klimaatneutraal. Dat betekent dat alle elektriciteit en warmte die gebruikt wordt door inwoners, bedrijven en mobiliteit volledig afkomstig is uit hernieuwbare bronnen. Om dat te bereiken zetten we in op energiebesparing, stappen we over naar een duurzame warmtevoorziening en wekken we voldoende duurzame elektriciteit op.

Energiebesparing

We zetten in op een elektriciteitsbesparing van 35% in Lansingerland in 2050 ten opzichte van het gebruik in 2018. We werken ons aandeel in het RES-verband verder uit. Naast het volgen van de bestaande nationale duurzaamheidseisen, maken we afspraken met lokale woningbouwcoöperaties over het verduurzamen van hun vastgoed. We gaan op een verstandige manier om met het verbruik van fossiele brandstoffen en voorkomen daarbij zoveel mogelijk de uitstoot van schadelijke broeikasgassen.

Duurzame elektriciteit opwekken

We streven ernaar om in 2030 ongeveer 12% van ons elektriciteitsverbruik binnen de gemeente duurzaam op te wekken. Dat groeit tot 25% in 2050. Hierin zijn we beperkt door de beschikbare ruimte. De twee voornaamste duurzame energiebronnen op de korte termijn zijn zonne- en windenergie. Om zonne-energie te benutten, zetten we allereerst stevig in op zonnepanelen op daken. Daar draagt de duurzaamheidslening aan bij. In 2021 starten we bovendien met

een pilot om ondernemers te stimuleren en ondersteunen hun bedrijfsdaken te voorzien van zonnepanelen. Ook bekijken we de mogelijkheden die het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl) biedt om zon op industriële daken te verplichten, in ieder geval bij nieuwbouw en, indien daar aanleiding toe is, bij bestaande daken.

Voor zonnepanelen werken we met een duidelijke voorkeursvolgorde. Allereerst willen we zoveel mogelijk zonnepanelen op grote (bedrijfs)daken, dan waterbassins, gevolgd door kansrijke koppelkansen en meervoudig ruimtegebruik en het verkennen van restruimtes en pauzelandschappen. Pas als blijkt dat die ontwikkelingen onvoldoende bijdragen of niet haalbaar zijn, kijken we naar grondgebonden zonnevelden (*zoekgebied: zon (RES)**).

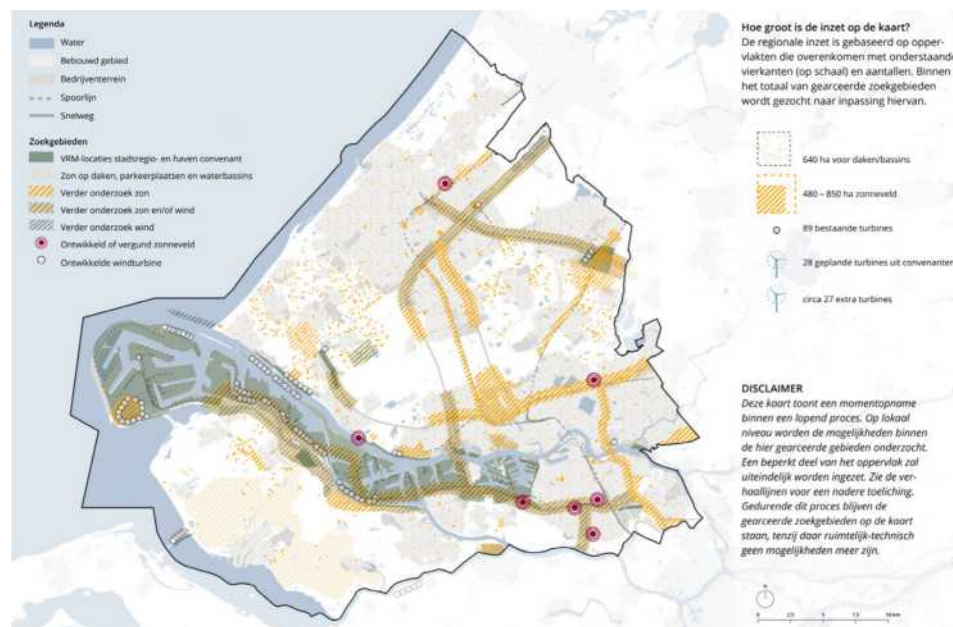
Er is weinig ruimte voor windturbines in de gemeente door de beperkingen vanuit het vliegveld en nabijheid van geluidsgevoelige objecten (zoals huizen en scholen). Daarnaast willen we ook grote delen van de gemeente vrijwaren van windturbines met het oog op de ruimtelijke kwaliteit. De mogelijkheden voor wind blijven we nader verkennen (*zoekgebied: zon en wind (RES)**). Dit past bij onze inpassingsverplichting die volgt uit het regionale windconvenant en ligt in lijn met onze gemeentelijke en regionale duurzaamheidsambities. Eventuele ontwikkelingen moeten sowieso voldoen aan de uitgangspunten uit de gemeentelijke 'Routekaart' en het 'Toetsingskader voor windenergie'. Daarin staan leidende principes zoals een goede verdeling van lusten en lasten, ruimtelijke kwaliteit en mede-eigenaarschap (bewoners delen in de opbrengsten van wind).

¹ Bekijk de duurzaamheidsvisie, het uitvoeringsprogramma en de duurzaamheidsvisie water (2018) voor aanvullende informatie, betrokken stakeholders en korte termijn acties.

** dit verwijst naar een legenda item op de kaart 'Vindingrijk en ondernemend' op pagina 49*

Warmte

Nieuwbouwwoningen worden al sinds medio 2018 niet meer aangesloten op aardgas, maar krijgen een alternatieve warmtebron. Om bestaande wijken van het gas te halen werken we aan een transitievisie warmte en wijkuitvoeringsplannen met daarin de verwachte beste warmtealternatieven per wijk. Bij het opstellen en uitvoeren van die plannen hebben we oog voor de ruimtelijke, maatschappelijke en financiële uitvoerbaarheid. Ook zoeken we een koppeling met andere ruimtelijke opgaven in de wijken, zoals waterberging, groenstructuren, rioolvernieuwing en netwerkverzwaring. Daarnaast hebben wij ruime aandacht voor de haalbaarheid en betaalbaarheid van deze transitie voor de inwoners en andere belanghebbenden. We volgen daarbij ook de landelijke beleidslijn.

Zoekgebieden voor 2030 in de RES-regio Rotterdam Den Haag - RES 1.0 Rotterdam - Den Haag

De grootste bijdrage in onze gemeente wordt geleverd door innovatie in de glastuinbouw (zie ook paragraaf 4.4.). Wij zien geen, of hooguit een zeer beperkte, rol van biomassaverbranding in het energiesysteem van de toekomst. Dus de bouw van nieuwe biomassa-installaties vinden wij onwenselijk. Omdat de lokale duurzame opwekpotentie onvoldoende is om de warmtevraag in te vullen, zetten we ons ook in voor een aansluiting op het regionale warmtenet. De uiteindelijke vorm van het regionale netwerk is nog niet zeker, maar vanwege het lokale belang maken we ons als gemeente sterk bij de provincie en andere overheden om dit te realiseren.

Om de warmte te kunnen gebruiken, willen we een uitbreiding van de bestaande warmtenetten in de gemeente. Dit geldt zowel voor de glastuinbouw als voor bestaande wijken waar dit een geschikte oplossing is (*nieuw warmtenet**).

Circulaire economie

Conform de landelijke doelstelling heeft Lansingerland in 2050 een volledig circulaire economie. Dat betekent dat al het materiaal wordt hergebruikt en er

Klimaat of CO₂-neutraal?

‘Klimaatneutraal’ en ‘CO₂-neutraal’ zijn termen die aangeven dat een proces niet bijdraagt aan klimaatverandering (en dat is ook de bedoeling). ‘Klimaatcompensatie’ en ‘CO₂-compensatie’ zijn termen die aangeven dat voor een organisatie, een proces of een product, de uitstoot van broeikasgassen, zoals CO₂ of methaan, wordt gecompenseerd.

* dit verwijst naar een legenda item op de kaart ‘Vindingrijk en ondernemend’ op pagina 49

dus nul kilo restafval is. In 2030 willen we een circulaire afval(water)keten in regionaal verband. Dat betekent dat we kringlopen sluiten met zoveel mogelijk behoud van waarde. Dat geldt voor onze eigen bedrijfsvoering, voor inwoners en bedrijven en voor alle bouwprojecten. De kaders hiervoor werken we in aanvullend beleid verder uit¹.

Samen met bedrijven en ketenpartners ontwikkelen we nieuwe mogelijkheden voor afval(water)verwerking, duurzame inkoop en circulaire processen. Bij nieuwbouw onderzoeken we samen met ontwikkelaars de kansen voor gerecyclede en 'biobased' materialen en het gebruik van materiaalpaspoorten. We stimuleren hen bij het maken van de beste keuze door instrumenten zoals GPR-gebouw en -stedenbouw in te zetten. Daarnaast zetten we regelgeving, zoals het Omgevingsplan, in om bepaalde aanvullende eisen af te dwingen. Voor bewoners maken we de circulaire keuze makkelijker door afvalscheiding verder te faciliteren. We werken samen met inzamelaars en bieden hen prikkels om circulair te werken.

Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte en nieuwe gebiedsontwikkelingen gaan we slim om met materialen die vrijkomen bij het onderhoud of de ontwikkeling. We stellen de aankoop van nieuwe materialen uit door producten zoveel en zo goed mogelijk te repareren. Indien nieuwe materialen noodzakelijk zijn, kiezen we bij voorkeur voor de optie met een lage milieu impact, bijvoorbeeld door het gebruik van circulaire of 'biobased' materialen. We waarderen onze afvalbrengstations op tot circulaire punten, waar reststromen een nieuw leven kunnen krijgen (*circulair afvalbrengstation**).

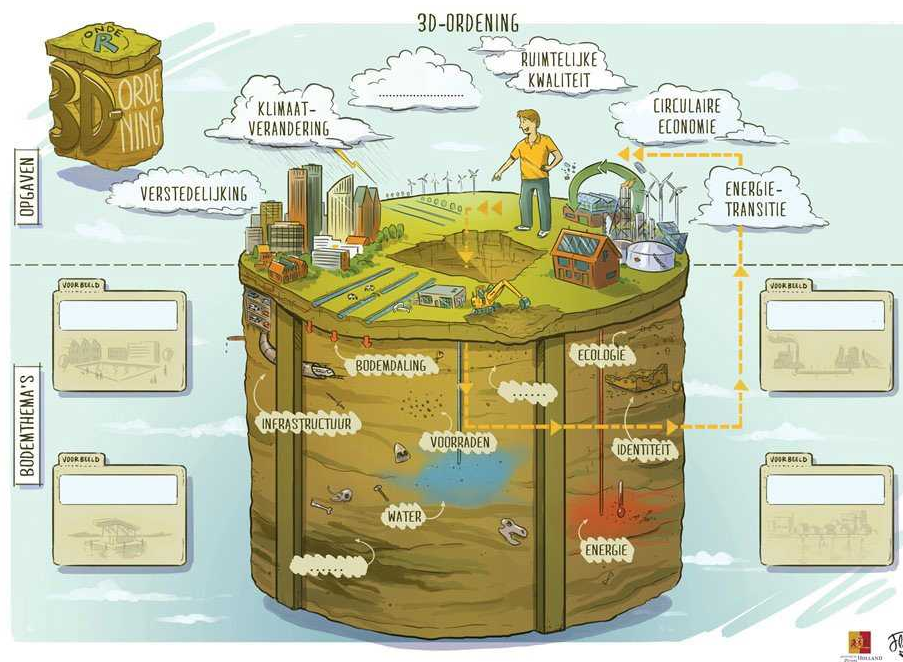
¹ Onder andere nieuwe circulaire voorwaarden in vergunningen, regelgeving en aanbesteding voor onderhoud, verbouwing, nieuw en grond, weg en waterbouw en afvalbeleid.

² Alles is vanaf een bepaalde diepte (100 tot 500 meter afhankelijk van de functie) geregeld onder de Mijnbouwwet.

* dit verwijst naar een legenda item op de kaart 'Vindingrijk en ondernemend' op pagina 49

Ondergrond

Er moet veel gebeuren bovengronds, maar veel daarvan heeft ook een ruimtelijke weerslag op de ondergrond. Naast opgaven zoals bodemdaling, bodemkwaliteit en waterberging en -onttrekking, moet er onder de grond ook nog ruimte zijn voor funderingen, kabels, leiding en warmtewinning en -opslag. De Omgevingswet schuift het beheer van de ondergrond door van de provincie naar gemeenten². De doelstelling is dat een zorgvuldige afweging van gebruik en bescherming van bodem en ondergrond in de komende jaren structureel onderdeel wordt van alle relevante ruimtelijke planprocessen in Lansingerland.

Er gebeurt veel in de ondergrond (provincie Zuid-Holland)

3.4. Gezond samen leven

3.4.1. Ambitie op hoofdlijnen

In Lansingerland staat het gezond samen leven centraal in 2040. We staan voor elkaar klaar en houden rekening met elkaar. We willen wonen, werken en ontspannen in een gezonde en fraaie omgeving. Nieuwe ontwikkelingen zijn van hoge kwaliteit, sluiten aan bij onze kenmerkende kwaliteiten en zijn gelijktijdig gericht op een moderne toekomst in de metropoolregio. Samen met onze inwoners maken we werk van een duurzame woonomgeving.

De kaart 'gezond samen leven' toont de fysieke vertaling van de ambities in dit hoofdstuk. De verschillende gebieden die relevant zijn voor deze pijler zijn herkenbaar gemaakt: de 'vitale centra', de verschillende kernen en linten en buurtschappen. Woningbouwlocaties zijn genummerd weergegeven (1-8). Pictogrammen, lijnen, pijlen en arceringen visualiseren de ontwikkelingen ambities. De betekenis van de legenda items is beschreven in de volgende paragrafen.

Legenda

- Dagelijkse voorzieningen + clusteren voorzieningen
- Lokaal voorzieningen centrum
- Bovenlokaal voorzieningencentrum
- Oog voor mensen
- Verduurzamen woningvoorraad
- Kwaliteitsimpuls entrees N209
- Knooppuntontwikkeling
- Versterken verwevenheid tussen kernen en Annie M.G. Schmidtpark
- Groenblauwe verweving
- Behouden kenmerkende kwaliteiten lintenstructuren en buurtschappen Kruisweg en Rotte
- Woningbouwlocatie: Driehoek Noordpolder
- Woningbouwlocatie: Westpolder Bolwerk
- Woningbouwlocatie: Jacob Marislaan/Warmoezeniersweg
- Woningbouwlocatie: Lange vaart
- Woningbouwlocatie: Wilderzijde
- Woningbouwlocatie: Wolfsend
- Woningbouwlocatie: Merenweg
- Ontwikkelperspectief: Bleizo-West
- Iedereen kan sporten
- Vitale centra
- Annie M. G. Schmidt park
- Berkel en Rodenrijs
- Bergschenhoek
- Bleiswijk
- Linten en buurtschappen

0 0,5 1 km

3.4.2. Een sterke samenleving met oog voor mensen

Inleiding

We koesteren het verenigingsleven, maatschappelijk middenveld en vrijwilligers, omdat zij de ‘smeerolie’ in de samenleving zijn. Daarnaast is onze ambitie dat iedereen mee kan doen en dat mensen die hulp nodig hebben, op de gemeente kunnen rekenen. Dat betekent voor ons het volgende.

Toegankelijk en sociaal veilig

De openbare ruimte moet ook voor mensen die minder mobiel zijn, goed toegankelijk zijn. Zij moeten zich vrij van punt a naar b kunnen bewegen. Als er op dit vlak belemmeringen zijn, worden deze weggehaald. Ook is het van belang dat de sociale veiligheid in de gemeente hoog is. Mensen moeten zich veilig voelen op straat en in de openbare ruimte. Mochten er plekken zijn waar het onveilig is (of voelt), dan krijgen deze extra aandacht. Ook bij nieuwe ontwikkelingen is hier vanaf het begin voldoende aandacht voor. Dit kan door te zorgen voor voldoende levendigheid, licht en hoogwaardig groen (*oog voor mensen**).

Dagelijkse voorzieningen

Ook in de toekomst zijn in elke kern zijn dagelijkse voorzieningen aanwezig en is sprake van een passende mix van horeca, winkels en cultuur. Winkelgebieden worden compacter waarbij aandacht is voor kansen in functiemenging en het verhogen van levendigheid en ontmoeting (*vitale centra**). Dit wordt gerealiseerd door op logische plekken voorzieningen te clusteren en ook de aanloopstraten aantrekkelijk te maken (*dagelijkse voorzieningen + clusteren voorzieningen**).

Regionale voorzieningen

Voorzieningen die zich niet binnen de gemeentegrenzen bevinden, maar wel in de omgeving, moeten goed bereikbaar zijn met verschillende vervoersvormen. Dit geldt zeker voor de zorgvoorzieningen, die ook voor kwetsbare groepen op een laagdrempelige manier te bereiken moeten zijn. Met name op het gebied van kunst- en cultuur vult het regionale aanbod ons eigen voorzieningenaanbod goed aan.

* dit verwijst naar een legenda item op de kaart ‘Gezond samen leven’ op pagina 57

3.4.3. Gezonde levensstijl in een passende omgeving

Inleiding

We zetten in op een leefomgeving die gezond voor je is en waar je gezond in kan zijn. We gaan uit van de volgende uitgangspunten.

Beperkte gezondheidsrisico's

Een gezonde leefomgeving heeft beperkte gezondheidsrisico's. Geluids- en luchtvervuilingsbronnen die overlast bezorgen, pakken we waar mogelijk aan. Daarom hebben we ons ook verbonden aan het 'Schone Lucht Akkoord'. De ambitie daarvan is om toe te werken naar een substantiële reductie van de gezondheidsschade door luchtverontreiniging in 2030. Daarnaast zorgen we er samen met lokale tuinders, bedrijven, buurgemeenten en de waterschappen voor dat de water- en bodemkwaliteit in de gemeente voldoet aan de wettelijke kaders. Daarnaast zorgen we voor een groene leefomgeving om zo de vele gezondheidseffecten te maximaliseren: minder stress, minder angststoornissen of andere psychische problemen en een actievere levensstijl (*groenblauwe verweving**). Door de biodiversiteit te verhogen in groengebieden, komen daarnaast ecosystemen meer in balans. Daardoor is er minder kans op overlast door bijvoorbeeld de eikenprocessierups of de blauwalg.

Iedereen beweegt

Een gezonde omgeving zet aan tot gezond gedrag. We willen dat Lansingerland actiever, fitter en sterker wordt¹. Daarom wordt de openbare ruimte het grootste sportpark van onze gemeente, met veel speel- en beweegruimte voor jong en oud in de woonwijken zelf. Daarnaast helpen we scholen met goede sportaccommodaties om beweging op school te stimuleren (*iedereen kan sporten**).

Sport zit in ons DNA

Lansingerland staat in 2030 op de kaart als sportiefste gemeente van Nederland: met een bovengemiddelde sportdeelname (zowel georganiseerd als ongeorganiseerd) en bovengemiddeld ervaren gezondheid van inwoners. In de Omgevingsvisie streven we daarom duidelijk naar het creëren van ruimte voor sport, beweging en ontspanning dicht bij huis en in het groen.

Iedereen kan sporten

We voorkomen dat een kleine portemonnee, beperking of hoge leeftijd een belemmering is om te sporten. Afhankelijk van de opgaven nemen we passende maatregelen. We streven ernaar om meer kinderen tussen de 14-17 jaar te laten sporten. Daarnaast willen we dat er in 2030 meer 65-plussers lid zijn van een sportvereniging.

Vitale sportverenigingen

We werken samen met de sportverenigingen aan onderlinge kennisdeling en toegankelijke informatie om ervoor te zorgen dat de sportaccommodaties passen bij de vraag vanuit de samenleving. Ook zorgen we voor een passend huurtarief.

¹ In onze visie Scoren met Sport (2019) hebben we een aantal ambities opgenomen voor 2030.

* dit verwijst naar een legenda item op de kaart 'Gezond samen leven' op pagina 57

3.4.4. Ontwikkelen met karakter

Inleiding

Bij het vervullen van onze overkoepelende ambities (zie paragraaf 3.1) hoort een woningaanbod dat past bij de opbouw van de samenleving, dat oog heeft voor onze kwaliteiten en dat het vizier op de toekomst heeft. Dit draagt bij aan een krachtige samenleving. Om hier vorm aan te geven werken we via drie pijlers aan onze woonopgave².

Een plek voor iedereen

Lansingerland wil iedereen een plek kunnen bieden. Dit betekent dat we de komende jaren extra aandacht hebben voor groepen waar op dit moment onvoldoende aanbod voor is: jongeren, ouderen, 'empty-nesters'³, spoedzoekers en lage en middeninkomens. Daarnaast hebben we ook aandacht voor groepen die gebaat zijn bij bijzondere woonvormen, zodat alle inwoners zoveel mogelijk kunnen wonen in een voor hen passende woning.

Nieuwe ontwikkelingen (zie paragraaf 4.2.3.) moeten zorgen voor variatie in de woningvoorraad (*woningbouwlocatie**). Zo garanderen we een gezonde bevolkingsopbouw op de lange termijn. Daarnaast moeten ze aansluiten op de identiteit van de huidige woonmilieus, zoals ruimtelijk wonen, groen en ruimte voor ontmoeting.

Bij inbreidingslocaties en (her)ontwikkelingen wegen we het woningbouwprogramma af, waarbij we rekening houden met identiteit, woningbehoefte, differentiatie, leefbaarheids- en duurzaamheidsdoelstellingen en financiële haalbaarheid.

² Dit werken we verder uit in onze gemeentelijke Woonvisie

³ Huishoudens, waarbij de kinderen uit huis zijn.

* dit verwijst naar een legenda item op de kaart 'Gezond samen leven' op pagina 57

Fijn en toekomstbestendig wonen

Om fijn en toekomstbestendig te kunnen wonen, stemmen we woningbouwontwikkelingen af op het karakter van de gemeente en de samenstelling van de bevolking. We ontwikkelen aantrekkelijke woonwijken met een mix van woningtypologieën en prijscategorieën die past bij de toekomstige behoeften en doelgroepen. Daarbij leggen we de nadruk op een gezonde en groene omgeving. In bestaande woonwijken blijven we inzetten op een goede kwaliteit en woongenot (*verduurzamen woningvoorraad**).

Wonen in verbondenheid

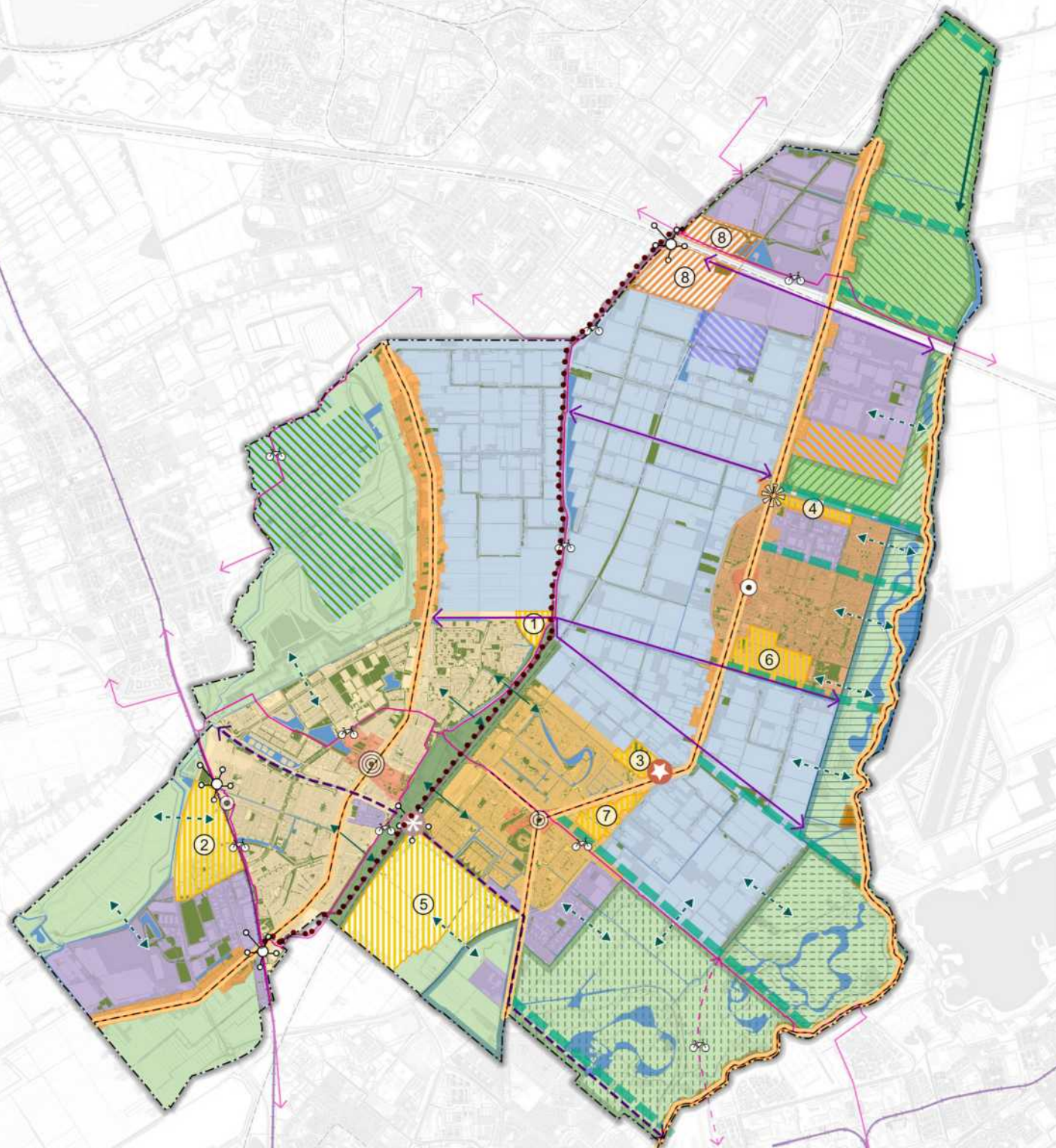
Wonen zien we niet als een los thema, maar verbinden we aan thema's zoals economie, mobiliteit, duurzaamheid en de sociale- en fysieke leefomgeving. Wij vinden dat wonen een bijdrage kan leveren aan de sociale verbondenheid in een wijk of buurt. Verder werkt de gemeente niet alleen aan fijn en toekomstbestendig wonen, maar in nauwe samenwerking met de woningcorporatie en diverse andere belanghebbenden.

Hoogwaardige knooppunten

In aanvulling op bestaande ontwikkelingen kunnen nieuwe woningbouwinitiatieven ontstaan. Die moeten zoveel mogelijk worden geclusterd nabij vervoersknooppunten en voorzieningencentra (*knooppuntontwikkeling**). Door de ontwikkeling van hoogwaardige knooppunten kunnen we nieuwe woonvormen realiseren, bijdragen aan onze eigen vraag en de regionale opgave en gelijktijdig de hoogwaardige verbindingen, goede voorzieningen en karakteristieke kwaliteiten versterken. Dit maakt het makkelijker voor mensen om primair voor het openbaar vervoer te kiezen als ze langere afstanden moeten afleggen. Door op deze plekken mensen de mogelijkheid te bieden om gebruik te maken van mobiliteitsdeelconcepten (zoals e-scooters, e-auto's en deelfietsen), wordt het een echt knooppunt.

3.5. Omgevingsvisiekaart

In de afgelopen hoofdstukken zijn de ambities en gewenste ontwikkelingen voor Lansingerland toegelicht in tekst, beeld en kaartmateriaal. Uit de drie voorgaande kaarten per pijler zijn de belangrijkste ontwikkelingen geland op de Omgevingsvisiekaart die hiernaast te zien is.

Legenda

- Kwaliteitsimpuls entrees N209
- Dagelijkse voorzieningen + clusteren voorzieningen
- Lokaal voorzieningen centrum
- Bovenlokaal voorzieningencentrum
- OV-Knooppuntontwikkeling
- HOV Delft – Rotterdam Alexander
- Versterken langzaam verkeerverbindingen
- Versteven metro E-lijn
- Van bus naar tram Zoetermeer-Rotterdambaan
- Metropolitain fietsnetwerk (bestaande fietsroutes)
- Metropolitain fietsnetwerk (ontbrekende schakels)
- Versterken verwevenheid tussen kernen en Annie M.G. Schmidtpark
- Groenblauwe verweving
- Studie recreatieve vaarverbinding Rotte en Bentwoud
- Ontwikkelen groeneblauwe ribben
- Behouden kenmerkende kwaliteiten lintenstructuren en buurtschappen Kruisweg en Rotte
- Vitale centra
- Linten en buurtschappen
- Berkel en Rodenrijs
- Bergschenhoek
- Bleiswijk
- Glastuinbouw van wereldformaat
- Hoogwaardige bedrijvigheid
- De groene flanken
- Open groen karakter
- Annie M. G. Schmidt Park
- Kennis- en innovatiecluster
- Transformatiegebied Chrysantenweg
- Herstructurering FES-gebied met Pijnacker-Nootdorp
- Behouden open en groen karakter
- Bleiswijkse Zoom en Bleiswijkse Fles
- Ontwikkelen en versteven Hoeksepark-oost en Hoge Bergse Bos
- Ontwikkelen en versteven Hoeksepark-west en Lage Bergse Bos
- Studiezone Triangel
- Versteven Rottemeren
- Versteven Rottezoom
- Woningbouwlocatie: Driehoek Noordpolder
- Woningbouwlocatie: Westpolder Bolwerk
- Woningbouwlocatie: Jacob Marislaan/Warmoezeniersweg
- Woningbouwlocatie: Lange vaart
- Woningbouwlocatie: Wilderzijde
- Woningbouwlocatie: Merenweg
- Woningbouwlocatie: Wolfsend
- Ontwikkelperspectief: Bleizo-West
- Gemeente Lansingerland

0 0,5 1 km

4

4. Een koers voor de verschillende delen van Lansingerland

4.1. Gebiedskwaliteiten

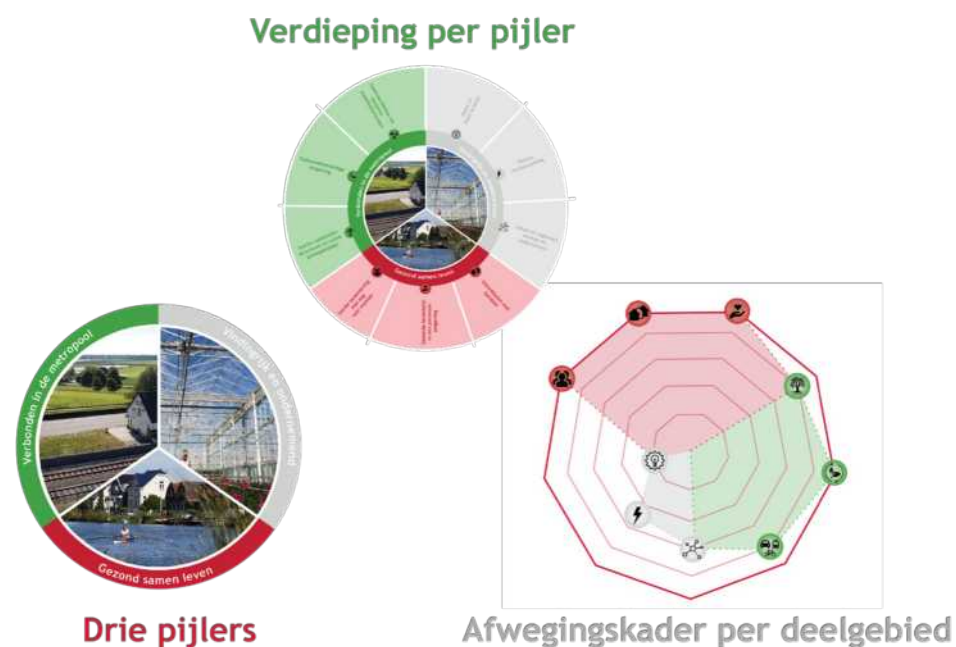
Inleiding

De overkoepelende visie die in hoofdstuk 3 is beschreven - een verbonden, vindingrijk en gezond Lansingerland - gaat over de hele gemeente, maar de uitwerking is verschillend per gebied. In een glasgebied hebben we niet dezelfde ambities als in een woonwijk, en in de Groenzoom streven we naar andere gebiedskwaliteiten dan in één van de bebouwingslinten. Deze benadering past ook in de geest van de Omgevingswet.

In dit hoofdstuk beschrijven we daarom de koers per specifiek deelgebied. Hierbij benoemen we de gewenste gebiedskwaliteiten en zoveel mogelijk concrete ontwikkelingen. Waar relevant geven we aan of kleinere locaties in dat deelgebied nog een afwijkende opgave hebben. Op basis van de eerder beschreven identiteit, kwaliteiten en opgaven onderscheiden we de volgende deelgebieden:

- Levendige kernen, linten en buurtschappen
- Groene flanken
- Hoogwaardige bedrijvigheid

Het afwegingskader dat we in hoofdstuk 3 hebben geïntroduceerd laat zien wat de ambities van de Omgevingsvisie zijn. Door per deelgebied accenten te geven laten we zien welke ambities het belangrijkste zijn in het betreffende deelgebied. Dit heeft ook betrekking op de activiteiten die hier wenselijk zijn en welke niet, en welke mogelijk gestimuleerd zullen worden. Per ambitie beschrijven we wat het betekent als die ambitie op 'maximaal' staat.

Oog voor mensen

Het bevorderen van sociale cohesie, het voorkomen van sociale problemen en het zorgen voor een inclusieve leefomgeving voor allen staat hier centraal.

Gezond en veilig

Gezondheidsrisico's beperken en om zowel sociale als fysieke veiligheid zoveel mogelijk te bevorderen.

Ontwikkelen met karakter

De woningvoorraad, huisvestingsopgave en het beschermen van ruimtelijke kwaliteit staan centraal.

Innovatieve kennisteelt

Research & design, innovatieve experimenten en vernieuwende bedrijvigheid krijgen voorrang.

Slimme verduurzaming

Verduurzamen van processen rondom het energiesysteem, afvalverwerking en de circulaire economie.

Lokaal en regionaal werken en ondernemen

Bevorderen van een goed vestigings- en ondernemersklimaat, voldoende werkgelegenheid en een gezonde middenstand.

Sterke ruimtelijke structuren en groengebieden

Bescherming van de kwaliteit van groengebieden en verbindingen, historische structuren, waterstructuren en herkenbare landschappelijke elementen.

Toekomstbestendige omgeving

Het bevorderen van een klimaatadaptieve en natuurinclusieve omgeving die tevens energiezuinig is.

Modern bereikbaar en verbonden

Maximaal inzetten op de bereikbaarheid in dit gebied voor alle modaliteiten. Mobiliteit is modern, duurzaam en schoon.

Toelichting milieumengpanelen

Milieufactoren hebben een grote invloed op de gezondheid van onze inwoners. De (klassieke) milieuthema's zijn luchtkwaliteit, licht, geur, geluid, trillingen en bodem- en waterkwaliteit. Als gemeente kunnen we hier op verschillende manieren invloed op uitoefen. Zo kan het scheiden van milieubelastende activiteiten en kwetsbare functies, zoals wonen, scholen en kinderdagverblijven en het verminderen van uitstoot, bijdragen aan een gezonde leefomgeving.

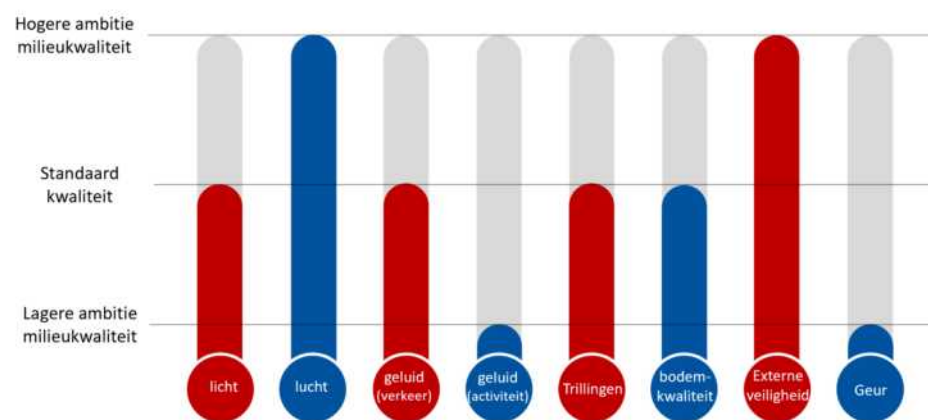
Per deelgebied hebben we een set milieuambities bepaald. Die hangen samen met de huidige activiteiten en de gewenste ontwikkelingen in die gebieden. In de Omgevingsvisie spreken we nog over lagere, standaard of hogere ambitie milieukwaliteit. Dat betekent dat we nog geen harde norm bepaald hebben, zoals bijvoorbeeld een maximaal belasting in decibel op het gebied van geluid. Bij het opstellen van het Omgevingsplan werken we dit verder uit en leggen we het ook daadwerkelijk juridisch vast.

Het gaat om relatieve ambities. Dat wil zeggen een hogere of lagere ambitie dan gemiddeld in de gemeente. De minimale wettelijke grenswaarde is hierbij onze ondergrens. Wanneer we voor een lagere ambitie milieukwaliteit kiezen, voldoen de waarden nog steeds aan de wettelijke normen. Er zal dus nooit sprake zijn van méér overlast dan wettelijk toegestaan. We zien ook ruimte om voor bepaalde milieuthema's in de gemeente hogere ambities te stellen, waarmee we de omgevingskwaliteit in de komende jaren willen verhogen.

In veel gevallen is het ambitieniveau gelijk aan het huidige niveau. Hier gaan we dan ook uit van het behouden en waarborgen van de huidige omgevingskwaliteit. Door verduurzaming van onze woningvoorraad, mobiliteit en economische activiteiten en met behulp van bijvoorbeeld groenvoorzieningen kunnen we de

leefomgeving echter gezonder en veerkrachtiger maken. Hier hanteren we dan een hogere ambitie milieukwaliteit.

Het ambitieniveau biedt een globale indicatie voor het gehele deelgebied, maar is niet specifiek bindend per locatie. Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat we centraal in het gebied andere ambities hanteren dan aan de randen, waar bijvoorbeeld al een weg of spoorlijn loopt. De uiteindelijke, verplichtende normen worden opgenomen in het Omgevingsplan.

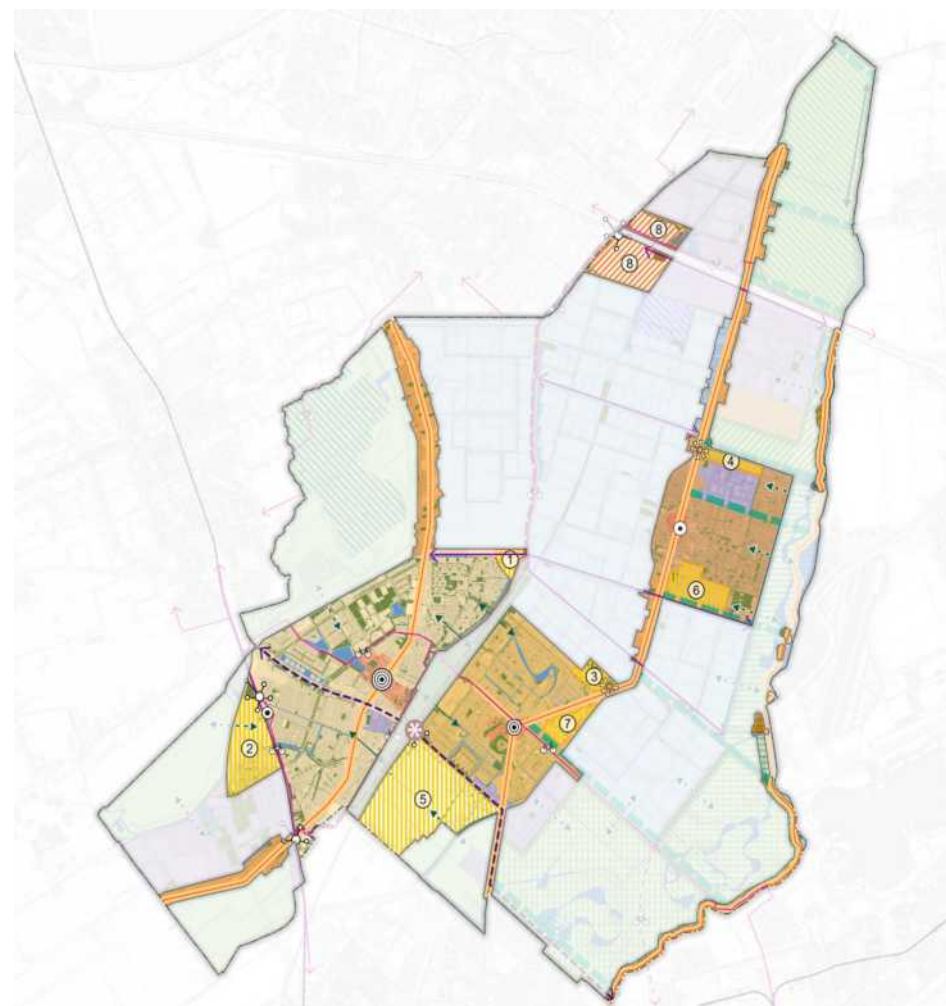
Voorbeeldinvulling van een milieumengpaneel voor de verschillende milieuthema's.

4.2. Levendige kernen, linten en buurtschappen

4.2.1. Omschrijving deelgebied

De ligging in het hart van de metropool, op korte afstand van de grote steden, omgeven door groen en een eigen aantrekkelijk woonmilieu maakt Lansingerland een geliefde plek om te wonen. Onze kernen zijn nog volop in ontwikkeling. We begeleiden die ontwikkeling op een passende manier. We leveren een bijdrage aan de Randstedelijke woningbehoefte en zetten gelijktijdig in op het versterken van lokale kwaliteiten, voorzieningen en bereikbaarheid. Dat doen we op basis van onze kenmerkende Lansingerlandse kwaliteiten en passend bij het karakter van de individuele kernen, linten en buurtschappen.

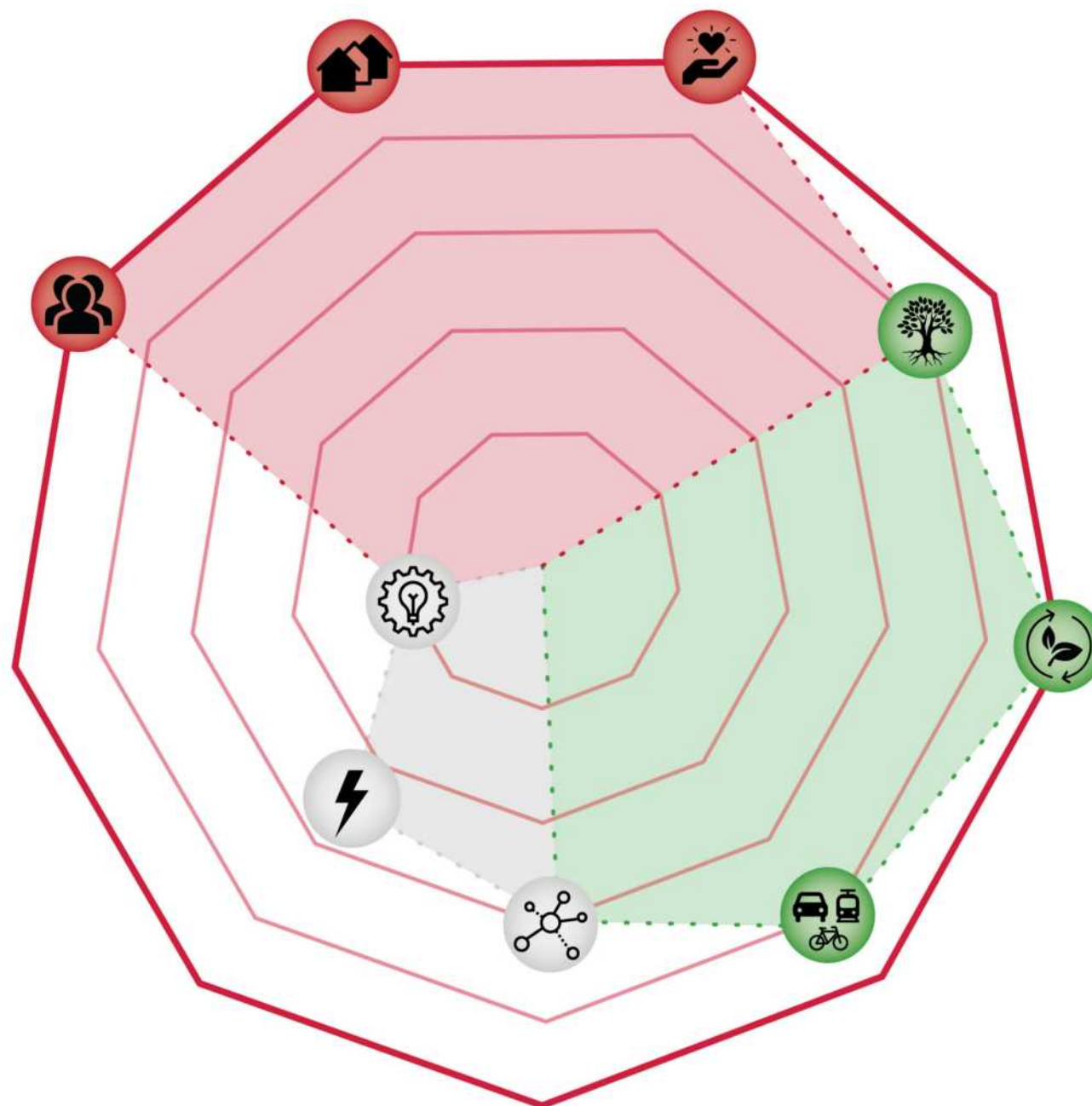
Naast een overkoepelende koers voor deze gebieden zetten we ook in op specifieke ontwikkelingen in Berkel en Rodenrijs, Bergschenhoek, Bleiswijk, de linten en buurtschappen en nieuwe ontwikkellocaties.

Deelgebied Levendige kernen, linten en buurtschappen

Het afwegingskader laat zien welke ambities extra belangrijk zijn in dit deelgebied.

- Oog voor mensen
- Gezond en veilig
- Ontwikkelen met karakter
- Innovatieve kennisteelt
- Slimme verduurzaming
- Lokaal en regionaal werken en ondernemen
- Sterke ruimtelijke structuren en groengebieden
- Toekomstbestendige omgeving
- Modern bereikbaar en verbonden

4.2.2. Algemene uitgangspunten

Inleiding

In dit deelgebied gaan we in op de woonplaatsen en centra. Dit zijn de plekken waar mensen wonen en ontspannen. Het streven naar een gezonde en veilige samenleving, in mooie en groene omgeving met een passend woningaanbod staat hier centraal.

Gezond Samen Leven

Het bereiken van een positieve gezondheid is leidend is bij de inrichting van de openbare ruimte. Hierbij ligt de focus op sociaal en inclusief: het ruimte bieden aan ontmoeten, het stimuleren en koesteren van diversiteit en het waarborgen van sociale veiligheid. Verenigingen hebben hierin een belangrijke rol en worden gefaciliteerd en er is flexibele ruimte voor het organiseren van evenementen en bijeenkomsten. De openbare ruimte nodigt uit tot bewegen en spelen en bevordert op die manier een gezondere levensstijl. Voor wat betreft milieufactoren maken we een nader indicatief onderscheid per deelgebied. Daarbij houden we rekening met het karakter van de plek.

Op verschillende locaties zijn we druk bezig met het ontwikkelen van nieuwe woongebieden, of zijn we de mogelijkheden hiervoor aan het onderzoeken. In de kernen willen we voorzien in de woonbehoefte van jongeren, gezinnen en ouderen uit Lansingerland en de regio. Op de korte termijn ligt de nadruk op de ontwikkeling van Westpolder/Bolwerk en Wilderszijde. Metrostations Westpolder en Rodenrijs zijn locaties met (beperkte) kansen voor knooppuntontwikkeling. Daarna kijken we naar ontwikkel- en verdichtingskansen rondom voorzieningencentra en OV- en auto-verbindingen.

Voor de langere termijn onderzoeken we de kansen voor Bleizo-West. Dit is het gebied rondom het treinstation Lansingerland-Zoetermeer. Dankzij de ligging op een knooppunt, nabij trein, tram, bus en snelweg is het een ideale locatie voor een moderne invulling. Er wordt momenteel een ontwikkelperspectief opgesteld waarin de mogelijkheden nader worden uitgewerkt. Daarbij is in principe geen sprake meer van een traditioneel bedrijventerreinen, maar er is wel ruimte voor werken. Qua karakter mag deze plek op zichzelf staan, maar het gebied moet goed met de rest van de gemeente verbonden zijn.

Vindingrijk en ondernemend

We willen dat onze inwoners beter ervaren wat er in de kassen gebeurt en er trots op kunnen zijn. De nu soms wat afstandelijke relatie willen we betekenisvoller maken. Evenementen zoals 'Kom in de Kas' en activiteiten die de WUR met zich meebrengt voor toegankelijkheid voor een breder publiek, passen hier uitstekend bij. Binnen dit deelgebied is er geen extra ruimte voor de aan teelt gerelateerde functies.

Voor de verduurzaming van de woongebieden zetten we in op een sterke relatie met het glasgebied door duurzame (rest)warmte te koppelen aan de warmtevraag van de wijken. Dit kan ook andere koppelkansen en schaalvoordelen bieden. Dit geldt eveneens voor het aanleggen van geothermie putten waar woningen op termijn op kunnen aansluiten. De wijktransitieplannen bepalen welke wijken als eerste van het gas af kunnen gaan. We zetten onze ambities kracht bij door bij nieuwe ontwikkelingen hogere duurzaamheidseisen te stellen.

We streven naar centra die het elkaar ontmoeten stimuleren. Winkel- en horecavoorzieningen die passen bij de maat en schaal van de betreffende kern. Er is geen ruimte voor nieuwe intensieve bedrijvigheid in de kernen.

Verbonden in de metropool

Het groen en water in de kernen moet onderling beter verbonden worden en met de grote gebieden buiten de kernen. Speciale aandacht gaat uit naar het beschermen van historische dorpsgezichten en structuren. Indien nodig kunnen bepaalde ontwikkelingen uitgesloten worden in gebieden om daar het groene karakter te behouden.

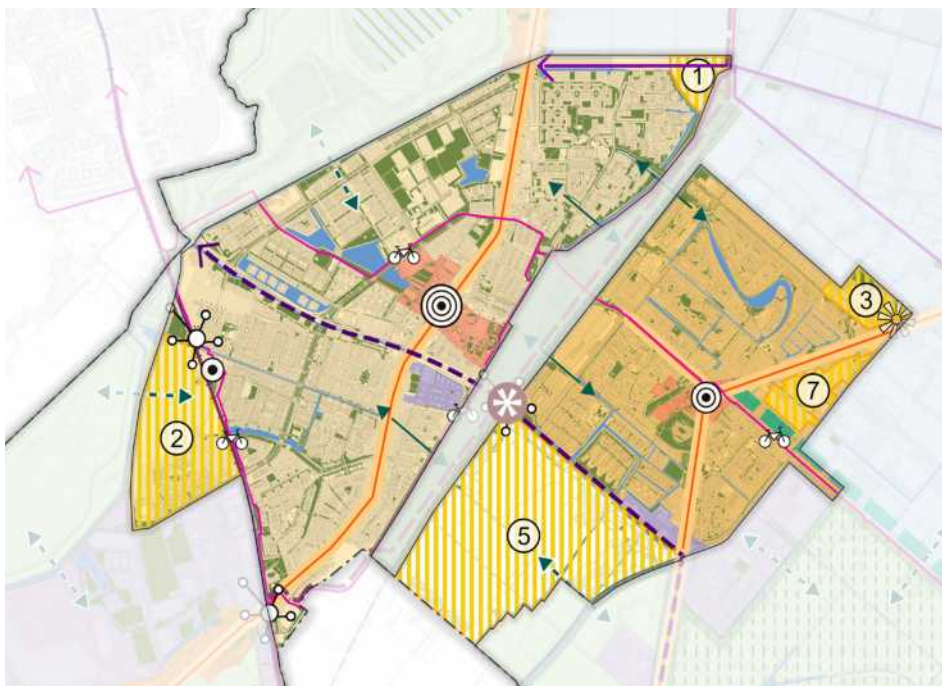
Aandachtsgebieden die uit de klimaatstresstest naar voren zijn gekomen, worden aangepakt. We benutten meekoppelkansen zoals wijkrenovaties, om klimaatadaptieve maatregelen te nemen. Ook stimuleren we woning- en gebouweigenaren om hun tuin klimaatbestendig en groen in te richten.

Voor wat betreft mobiliteit maken we allereerst ruimte voor fietsen en wandelen. Daarna volgt emissieloos autoverkeer en dan pas de brandstofauto. Er wordt ruimte geboden aan alternatieve, schone vervoermiddelen zoals elektrische deelmobiliteit in woonwijken, een netwerk van voldoende laadpalen en post- en pakketdiensten met nieuwe soorten voertuigen. Daarnaast zetten we in op betere bereikbaarheid van openbaar vervoerhaltes, onder andere door meerdere vervoersvormen daar samen te brengen. Bij een bushalte moet men ook de (deel)fiets of -auto kunnen pakken.

4.2.3. Berkel en Rodenrijs & Bergschenhoek

Omschrijving gebied

In beide kernen is het rustig en ruim wonen in moderne en aantrekkelijke wijken. De RandstadRail, verschillende busverbindingen en de nabijheid van doorgaande wegen zorgen voor sterke regionale verbindingen. Het centrum van Berkel is het hoofdvoorzieningscentrum van de gemeente. Het Annie M.G. Schmidtpark is een groot verbindend stadspark met groen, sport en recreatie en met Groenzoom en Landschapspark de Rotte zijn de kernen verbonden met grote doorgaande groenstructuren.

Kern Berkel en Rodenrijs & Bergschenhoek

Ambities

Verbonden in de Metropool

- Het Annie M.G. Schmidtpark wordt (nog meer) een groene ontmoetingszone tussen de kernen met sport- en recreatievoorzieningen voor alle leeftijden. Nieuwe ontwikkelingen dragen bij aan het groene karakter en de oversteekbaarheid van het park.
- Station Rodenrijs is een recreatieve schakel in de Vlinderstrik en wordt als zodanig geactiveerd. De tunnel onder het station is een belangrijke recreatieve doorgang en krijgt de juiste uitstraling. Het busstation wordt aangepakt en er komt een recreatieve route door het Rotterdamse deel van de Vlinderstrik.
- Om een robuust groenblauw netwerk te krijgen moeten de ribben vanuit de Rottezoom verbonden worden of doorlopen tot aan de Groenzoom.

Vindingrijk en ondernemend

- Het centrum van Berkel blijft het regionale voorzieningscentrum van Lansingerland. Het centrum van Bergschenhoek heeft een meer lokale functie.
- Het afvalbrengstation verhuist naar de Dorsvloerweg in Bergschenhoek (op bedrijventerrein Weg en Land) en wordt doorontwikkeld tot circulair punt waar reststromen een nieuw leven kunnen krijgen.

Gezond Samen Leven

- Wilderszijde en Westpolder/Bolwerk zijn grote ontwikkellocaties (deze zijn aangewezen als versnellingslocatie in de Woondeal Zuid-Holland). Met de ontwikkeling van Wilderszijde ontstaat een toekomstgerichte en groene ontwikkellocatie in een aantrekkelijk woonmilieu met goede voorzieningen en ruimte voor ontmoeting. Het geplande voorzieningenniveau past bij de schaal van de wijk.

- Andere locaties waar we op termijn aan woningbouwontwikkelingen denken zijn:
 - Wolfend (noordoosten van het centrum van Bergschenhoek);
 - Het gebied grenzend aan de Jacob Marislaan;
 - Driehoek Noordpolder;
 - Kansen voor verdichting aan knooppunten en nabij voorzieningencentra.
- Metrostation Rodenrijs wordt opgewaardeerd tot een belangrijk OV-knooppunt, waarbij rekening wordt gehouden met de ontwikkeling van onze kernen en in het bijzonder de nieuwe wijk Wilderszijde. Ook een aantal andere OV-haltes aan de ZoRo-buslijn zullen meeliften op de ontwikkeling van Wilderszijde. De horecaprogrammering van het Annie M.G. Schmidtpark draagt hier ook aan bij.

Gewenste milieukwaliteit

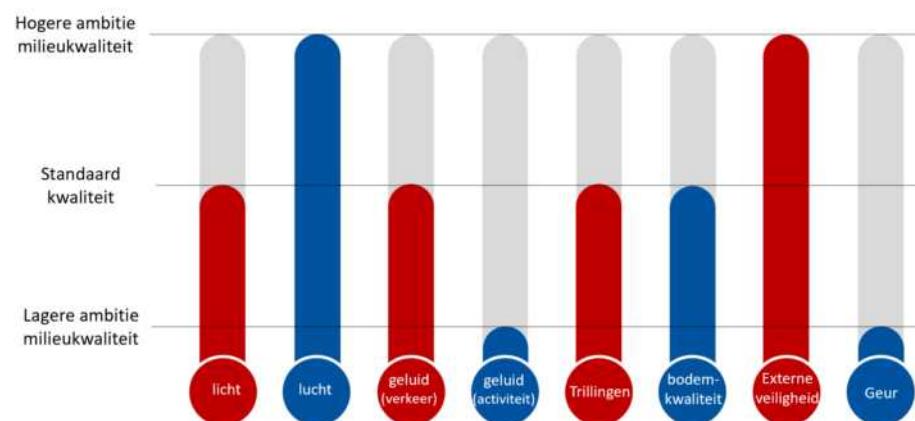
Centra

Berkel en Rodenrijs Centrum is een levendig centrum met een regionale functie. Zeker 's zomers zijn er veel drukke terrasjes. Bovendien is er plaats voor markten, braderieën en thema festiviteiten. Dankzij dit levendige karakter is er meer ruimte voor activiteitengeluid gerelateerd aan evenementen en horeca.

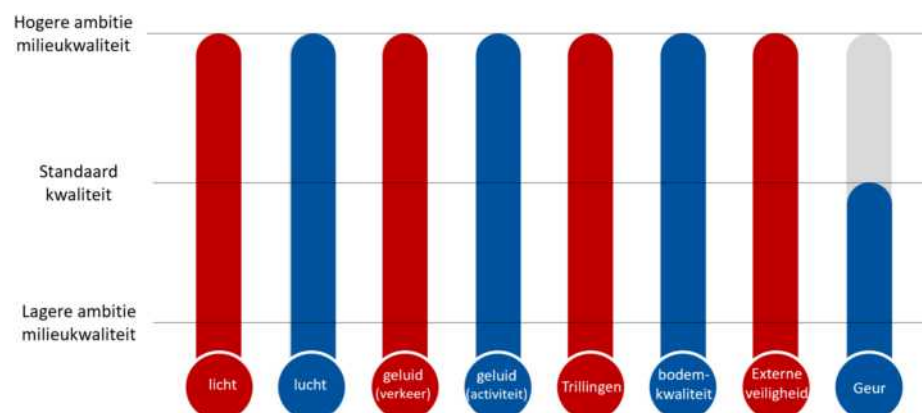
Woonwijken

In een woonwijk past rust, vooral 's nachts. Overdag past het geluid van spelende kinderen in een woonwijk. Ook in de toekomst wordt deze kwaliteit behouden. Daarnaast wordt ook voor de andere milieufactoren een hogere ambitie dan gemiddeld in Lansingerland nagestreefd.

B&R en Bergschenhoek centra

Woonwijken

4.2.4. Bleiswijk

Omschrijving gebied

Bleiswijk is van oorsprong een tuindersdorp en heeft een knusse en authentieke uitstraling. De kern kan worden gekarakteriseerd als een hechte gemeenschap met een sterke sociaal maatschappelijke binding, voorzien van een krachtig verenigingsleven, een actieve kerkgemeenschap en veel vrijwilligers.

Kern Bleiswijk

Ambities

Verbonden in de Metropool

- De verbinding tussen het centrum van Bleiswijk en de Rotte wordt verbeterd. Dit gaat niet alleen om fysieke verbindingen, maar ook over de beleefbaarheid van het gebied. De Lange Vaart, het Kooipad en de Merenweg zijn groenblauwe ribben die het recreatiegebied Rottemeren verbinden met de omgeving.
- De oversteekbaarheid van de N209 moet verbeterd worden, met name voor voetgangers en fietsers.
- De noordelijke entree aan de N209 moet aantrekkelijker en herkenbaarder worden.
- Het versterken van openbaar vervoer en fietsverbindingen naar knooppunten bij station Lansingerland-Zoetermeer en de E-lijn is van belang het station optimaal te kunnen benutten. Nu is de reistijd met het openbaar vervoer van en naar verschillende plekken in de gemeente vaak dubbel zo lang als met de auto. Dat maakt het geen aantrekkelijk alternatief.

Vindingrijk en ondernemend

- Het centrum van Bleiswijk heeft een lokale functie. De toegestane activiteiten en milieunormen sluiten hierop aan.
- In het recreatieseizoen verwelkomt Bleiswijk extra bezoekers. Eventuele evenementen en activiteiten passen bij de aard en schaal van het centrum.
- De mogelijke uitbreiding van het vaarnetwerk van de Rotte biedt op termijn kansen voor toerisme en recreatie in Bleiswijk.

Gezond Samen Leven

- De vraag naar woningen is in Bleiswijk met name kwalitatief van aard. Er is behoefte aan woningen voor senioren en starters in de vorm van appartementen, gelijkvloerse woningen en betaalbare woningen. Naast het tegemoetkomen aan de behoefte van de eigen (oudere) inwoners, is er behoefte aan 'jonge' aanwas om het krachtige verenigingsleven en de sterke sociale structuur in stand te houden.
- Aan de Merenweg en Lange Vaart wordt ingezet op woongebieden met een passende mix (starters en toekomstbestendig) en een koppeling met relevante voorzieningen (o.a. zorg voor ouderen en verbinding richting centrum).
- Naast de Merenweg en Lange Vaart/Korenmolenveg is er ruimte voor nieuwe ontwikkelingen zolang die bijdragen aan de ruimtelijke vitaliteit van Bleiswijk en die voorzien in de behoefte van ouderen om, in de nabijheid van voorzieningen, gelijkvloers te wonen.

Gewenste milieukwaliteit

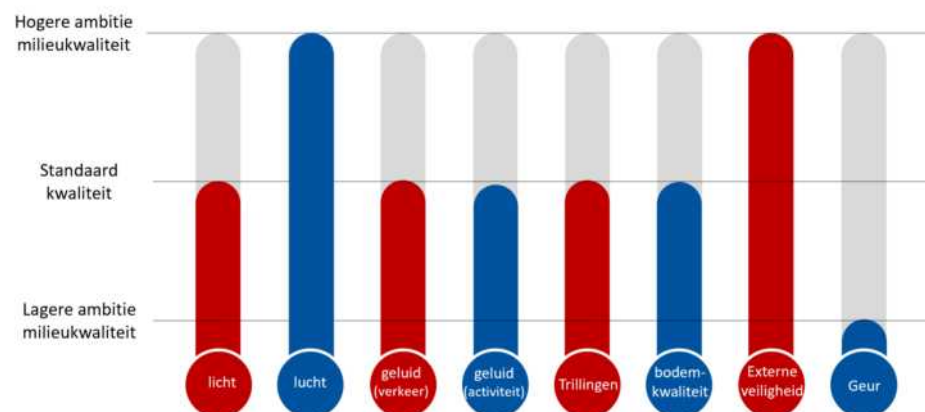
Centrum

Bleiswijk centrum is nu een gezellige dorpskern. Dit moet zo blijven. Er is ruimte voor specifieke centrumvoorzieningen en activiteiten, maar wel in beperkte mate. Het toegestane geluidniveau/geluidprofiel sluit hierop aan. Alleen een beperkt aantal kleine festiviteiten, zoals een braderie, is toegestaan. Bovendien zijn deze beperkt tot een maximaal aantal dagen in het jaar. Evenementen en horeca mogen hier dan ook minder geluid voortbrengen dan in de twee andere centra.

Woonwijken

Voor de woonwijken geldt dezelfde gewenste milieukwaliteit zoals beschreven onder 4.2.3.

Bleiswijk centrum

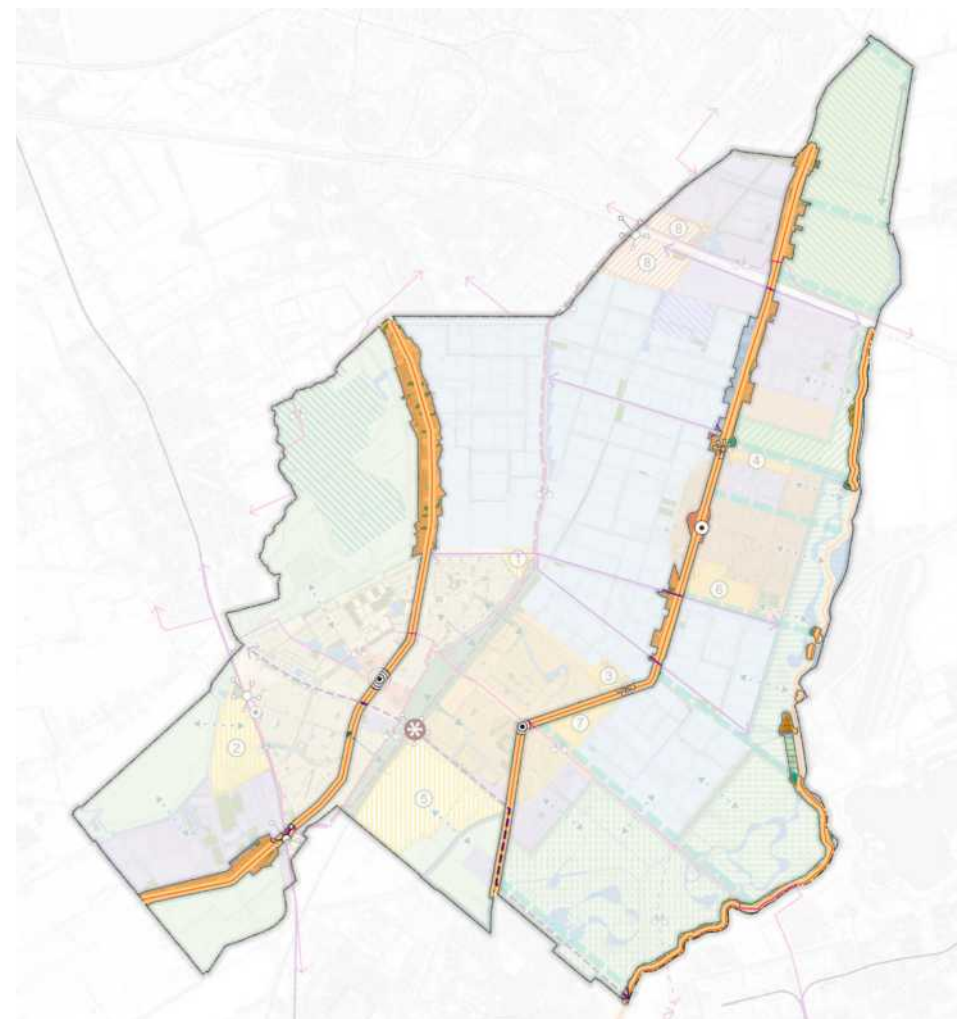

4.2.5. Linten en buurtschappen

Omschrijving gebied

De bebouwingslinten bepalen het oorspronkelijke karakter van Lansingerland. Ze blijven belangrijk voor de ruimtelijke structuur en de ervaring van het landschap. De variatie in (monumentale) bebouwing met historische boerderijen, (historische) woonhuizen, bedrijfsgebouwen, tuinders- en arbeiderswoningen, nieuwbouw, en een gemaal bepalen de kenmerkende uitstraling van de linten. Dit is illustratief voor het karakter van Lansingerland als ‘ondernemende’ gemeente. De panden dateren uit verschillende tijden en zijn in verschillende stijlen gebouwd en de percelen hebben verschillende kavelbreedtes. Het is belangrijk dat deze worden beschermd.

Lansingerland heeft drie doorgaande noord-zuid linten. De linten van Berkel en Rodenrijs en Bleiswijk en Bergschenhoek zijn polderlinten die door de kernen lopen. De Rottekade/Rottedijk is een dijklint. De buurtschappen Noordeinde, Rotte en Kruisweg liggen aan de linten. Berkelseweg-Julianalaan en Leeweg zijn twee dorpslinten die van west naar oost lopen. Met name de polderlinten zijn bepalend voor de ruimtelijke structuur. De drie kernen liggen aan de linten en het zijn nog deels belangrijke ontsluitingsroutes. Linten zijn altijd in ontwikkelingen, omdat nieuwe initiatieven zich blijven aandienen. Zolang die zich voegen in het karakter van het lint hoeft dit geen probleem te zijn.

Linten en buurtschappen

Ambities

Verbonden in de Metropool

- De linten zijn belangrijke identiteitsdragers maar ze zijn ook altijd in ontwikkeling. Daarbinnen is er ruimte voor initiatieven zolang de kenmerkende structuur, opbouw, samenhang en doorzichten naar het open landschap niet aangetast worden. Bij voorkeur worden deze kenmerken versterkt.
- Watergangen (onder andere voormalige molentochten) blijven behouden.
- De N209 heeft verschillende ruimtelijke en verkeerskundige opgaven en verdient, als belangrijke entree, een kwaliteitsimpuls.

Vindingrijk en ondernemend

- Aangezien historisch gezien in de linten gewoon en gewerkt wordt, is hier in de toekomst ook ruimte voor, zolang beide functies geen hinder van elkaar ondervinden.

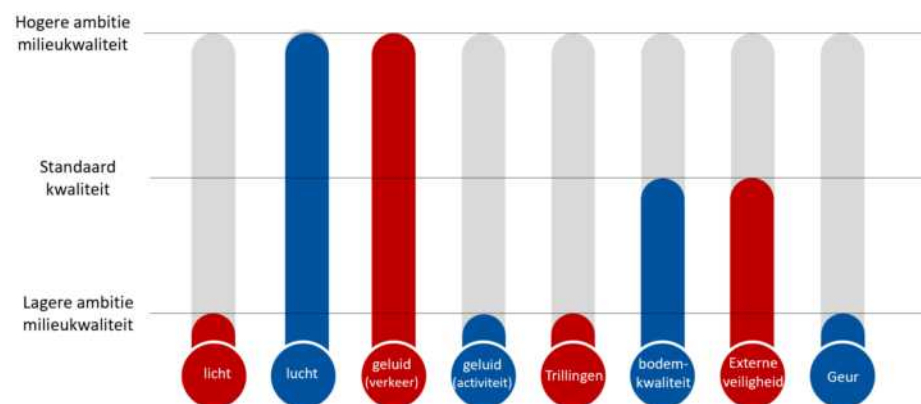
Gezond Samen Leven

- De linten lopen als herkenbare, doorgaande elementen door de kernen. De structuur en opbouw van ieder lint (type bebouwing, percelen, dichtheid, watergang, bruggen en bomen) is leidend voor wat er mogelijk is. Zo zijn in sommige linten de oorspronkelijke structuren nog deels intact, waarbij het van belang is om de gebieden die nog cultuurhistorisch betekenisvol zijn, zoveel mogelijk te behouden. Bij linten die ingrijpend zijn getransformeerd, zijn weer andere uitgangspunten van belang, zoals het verbeteren van ruimtelijke kwaliteit.
- De buurtschappen Kruisweg en Rotte hebben een vergelijkbaar karakter als de linten waarbij doorzichten bij de Rotte op de achtergelegen dreef behouden moeten blijven. Aan de Kruisweg worden alleen nog ontwikkelingen geaccepteerd die passen in de identiteit van de buurtschap.

Gewenste milieukwaliteit

De linten huisvesten een mix van wonen en werken. Enig geluid van activiteiten van karakteristieke (kleinschalige) bedrijvigheid is daarom acceptabel. Geluid van verkeer dient beperkt te worden, om een prettige leefkwaliteit te kunnen behouden.

Linten en buurtschappen

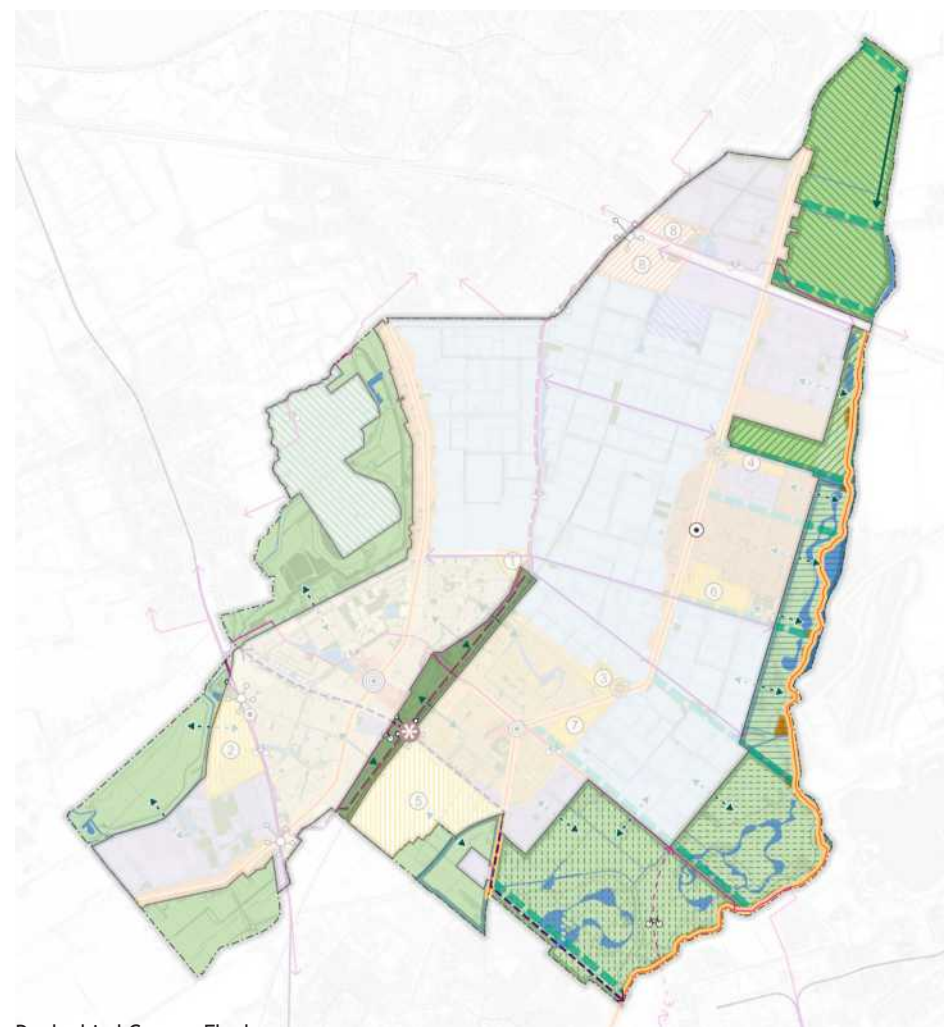

4.3. Groene flanken

4.3.1. Omschrijving deelgebied

Aan de randen van de gemeente zijn omvangrijke open en groene gebieden aaneengeschaald. De Rotte vormt de oostelijke gemeentegrens waar de recreatiegebieden aan liggen. De bosrijke deelgebieden die in Lansingerland liggen, bestaande uit het Hoge en Lage Bergse Bos, het Hoekse Park, de Bleiswijkse Zoom en Bleiswijkse Fles, worden beter op elkaar aangesloten door de ontwikkeling van nieuw bos en slim bosbeheer. In de noordelijke polders met de deelgebieden die in Lansingerland en Zuidplas liggen, wordt samen met de provincie, de agrariërs en andere stakeholders verkend wat een duurzame toekomst voor dit gebied kan zijn. Langs de stadse Rotte worden de oevers groener en worden langzame verbindingen tussen stad en buitengebied gemaakt. Het recreatiegebied langs de Rotte wordt als één samenhangend landschap vormgegeven: een landschapspark. Via het Triangelpark en de Vlinderstrik gaat de groene verbinding in westelijke richting door naar Midden-Delfland. Het gebied rondom de Rotte kenmerkt zich door een afwisselend geheel van openheid, beplanting en water. De Bergboezem en Groenzoom zijn ontstaan als onderdeel van de Groenblauwe Slinger, die van Midden-Delfland via de westkant van Zoetermeer naar Alphen aan den Rijn loopt. Het is de groenblauwe ruggengraat van Lansingerland en legt een verbinding met het Groene Hart en Midden-Delfland.

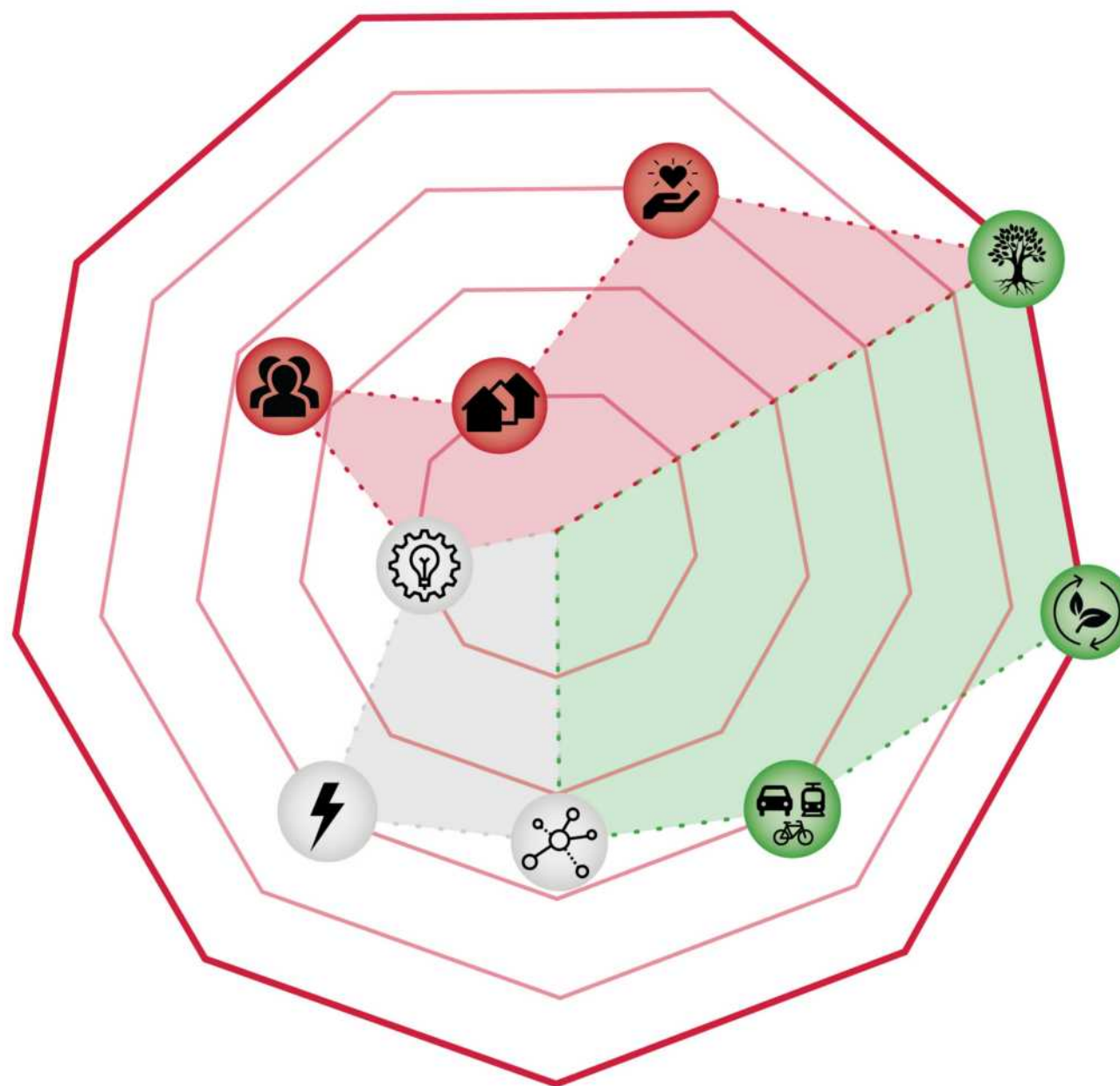
Het Annie M.G. Schmidtpark is hét park van Lansingerland en volgt de lijn van de oude Landscheiding (de naamgever van de gemeente). Langs de gehele lengte van deze landscheiding bevindt zich groen. Verder hebben alle kernen een rijke aaneenschakeling van kleinere en grotere groen- en waterstructuren, waar de vaak groene tuinen van de inwoners verder aan bijdragen.

Deelgebied Groene Flanken

Het afwegingskader laat zien welke ambities extra belangrijk zijn in dit deelgebied.

- Oog voor mensen
- Gezond en veilig
- Ontwikkelen met karakter
- Innovatieve kennisteelt
- Slimme verduurzaming
- Lokaal en regionaal werken en ondernemen
- Sterke ruimtelijke structuren en groengebied
- Toekomstbestendige omgeving
- Modern bereikbaar en verbonden

4.3.2. Algemene uitgangspunten

Centraal in dit gebied staan het versterken van groenstructuren, het vergroten van biodiversiteit, het toekomstbestendig maken van het buitengebied en het verbeteren van recreatieve routes en activiteiten voor fietsers en wandelaars. Er zijn verschillende koppelkansen met andere ontwikkelingen, zolang die het karakter van het gebied versterken.

Verbonden in de Metropool

Sterke ruimtelijke structuren en groengebieden

In regionaal verband verhogen we de waarde van doorgaande groenstructuren en versterken we de verbinding met de verschillende kernen aan die route. De ecologische en recreatieve verbindingen tussen de grote groenstructuren en vaarten worden versterkt. Hetzelfde geldt voor het fijnmazig groen en water in de kernen, glasgebieden en bedrijventerreinen. Er is speciale aandacht voor het verbinden van woongebieden met de groengebieden en het versterken van de groene oost-west verbindingen via 'groeneblauwe ribben'. Die ribben verbinden de gebieden voor mensen en dieren en dragen zo bij aan het verbeteren van respectievelijk de recreatieve waarde en de lokale biodiversiteit. De N209 is daarbij een, zij het te nemen, obstakel.

Toekomstbestendige omgeving

In het Landschapspark De Rotte hebben zich veel ecologische kwaliteiten kunnen ontwikkelen waardoor het hele gebied in potentie één grote ecologische verbinding is geworden. Wij bouwen voort op de huidige kwaliteiten en zorgen voor een structurele verbetering van de huidige natuurwaarden. Daartoe richten we het beheer meer dan nu op het verhogen van de biodiversiteit en vragen andere terreinbeheerders en eigenaren dit ook te doen. We verbeteren

de biodiversiteit door ecologische vormen van beheer toe te passen, bijvoorbeeld door verschillende zaaimengsels te gebruiken en insectenhôtels en nestgelegenheden voor vogels en vleermuizen te plaatsen. Ook zorgen we dat de juiste voedselbronnen aanwezig zijn voor de soorten die we willen aantrekken.

Modern bereikbaar en verbonden

In dit gebied is de auto te gast. In de Groenzoom, Vlinderstrik en het Annie M.G. Schmidtpark is de auto helemaal niet welkom. De prioriteit ligt bij het faciliteren van fietsers en voetgangers. Daarom zorgen we voor veilige en aantrekkelijke routes, die zowel van recreatieve hoge waarde zijn, als functioneel. Zo kunnen bewoners zich snel van A naar B bewegen in de gemeente, maar ook lopend boodschappen doen, een ommetje maken, zelf naar school fietsen en onderweg even op een bankje zitten. We zoeken naar de beste locaties voor snelfietsroutes. Wij zien het als prioriteit om betere oost-west fietsverbindingen te realiseren. In het landschapspark worden er speciale routes gemaakt voor snelle fietsers, recreatieve fietsers, mountainbikers, ruiters, kanoërs en wandelaars.

De auto krijgt een minder prominente rol bij de ontsluiting van het gebied en de bereikbaarheid met het openbaar vervoer wordt verbeterd. Op parkeerplaatsen en OV-haltes komen 'Gastvrije Ontvangsten'.

Vindingrijk en ondernemend

Innovatieve kennisteelt

Er is geen ruimte voor de ontwikkeling van bedrijvigheid, met uitzondering van bedrijvigheid die is gericht op recreatie en horeca. Plekken die nu voor de landbouw bedreven wordt, maar waar dat in de toekomst niet meer rendabel is, of waar een noodzaak is voor andere ontwikkelingen, kunnen een andere functie krijgen. Ze worden dan onderdeel van de groenstructuur aan de Rotte. Hier streven we naar een natuurinclusieve landbouw met meer biodiversiteit en recreatieve voorzieningen. De noordelijke polders hebben primair een agrarische functie, maar op de langere termijn is hier ook een transitie mogelijk naar een meer natuurinclusieve landbouw met recreatieve voorzieningen waarbij de nadruk ligt op het behoud van het open landschap.

Er is ruimte voor initiatieven op het gebied van natuureducatie, als dat waarde kan toevoegen is en als er een link met de kennis uit het glastuinbouwcluster gelegd kan worden. Dit doen we samen met relevante partners in de gemeente.

Slimme verduurzaming

Grootschalige energieopwekking is in principe niet toegestaan in de groengebieden. Alleen voldoende ingepaste initiatieven met breed draagvlak komen in aanmerking, maar pas nadat alle andere mogelijkheden op daken en binnenstedelijk uitvoerig onderzocht zijn. We zoeken naar slimme combinaties van energieopwekking en koppelkansen met onder meer natuurontwikkeling, waterberging of recreatieve activiteiten.

Lokaal en regionaal werken en ondernemen

We zoeken een balans tussen recreatieve en natuurlijke waarden. Specifieke waardevolle gebieden worden gekoesterd en in de andere groengebieden is plek voor intensieve of extensieve recreatie. In de Groenzoom is geen ruimte voor intensieve recreatie en het organiseren van grote evenementen. Het Annie M.G.

Schmidtpark is een groene plek waar meer mogelijkheden zijn op het gebied van recreatie en evenementen. In het Rottegebied is juist meer ruimte voor recreatieve kansen. Dit is samen met het Recreatieschap Rottemeren uitgewerkt in het Ontwikkelplan Rottemeren.

Gezond Samen Leven

Oog voor mensen

Groen kan pas optimaal gewaardeerd worden als mensen het weten te vinden en het kunnen beleven. Daarom is een goede toegankelijkheid van de gebieden van groot belang. Hiervoor zijn in eerste instantie duidelijke routes nodig, ondersteund door goede bewegwijzering vanaf de omliggende wegen en paden, waardoor de entrees van de gebieden goed te vinden zijn. De entrees zelf moeten bovendien herkenbaar zijn vanuit de omgeving. Bewegwijzering is eveneens van belang in de groene gebieden zelf, zodat mensen routes kunnen vinden en met gemak kunnen volgen. Ook minder mobiele mensen moeten kunnen genieten van het groen. Daarom zijn er speciale routes die extra goed toegankelijk worden gemaakt.

In het Landschapspark De Rotte wordt een overkoepelend routenetwerk gemaakt met duidelijke parkentrees en randen, gastvrije ontvangstgebieden en lommerrijke verbindingen met de omgeving. Hier wordt gewerkt aan een nieuwe bewegwijzering. Ook wordt er onderscheid gemaakt in routes voor gewone fietsers, racefietsers en mountainbikers zodat deze groepen elkaar niet in de weg zitten. Als er meer behoefte is aan gescheiden routes voor bepaalde recreanten, wordt daar op termijn naar gekeken. Hetzelfde geldt voor de routes in de Groenzoom en verbindingen richting Midden-Delfland.

Gezond en veilig

Het is van belang dat in de groengebieden gezondheidsrisico's zoveel mogelijk beperkt worden. Mensen komen hier voor hun ontspanning en welzijn. De omgeving moet dat ondersteunen. Geur-, geluid en luchtvervuilende bronnen die als storend worden ervaren, zijn niet wenselijk. Daarnaast worden gezondheidsrisico's zoals blauwalg, processierupsen en plantensoorten die allergische reacties veroorzaken in de gaten gehouden. Indien onacceptabele risico's voor de gezondheid ontstaan, onderneemt de gemeente of de gebiedsbeheerder actie.

Naast gezondheidsbescherming is gezondheidsbevordering een belangrijke pijler van een gezonde en veilige leefomgeving. De gezondheid wordt bevorderd door de openbare ruimte groen en zodanig in te richten dat het bewegen wordt gestimuleerd. Dit doen we door op termijn groene ommetjes vanuit de woonwijken en werkgebieden richting de Groene flanken te faciliteren. Hierbij is sociale veiligheid van groot belang. Mensen moeten zich op hun gemak voelen. De omgeving wordt daarop ingericht door te zorgen dat er voldoende licht en levendigheid (ogen) is en er sprake is van een hoge ruimtelijke kwaliteit.

Voor wat betreft milieufactoren maken we een nader onderscheid per gebied. Daarbij houden we rekening met het karakter van de plek.

Ontwikkelen met karakter

De grote groenstructuren worden gekoesterd. Deze mogen dan ook niet worden aangetast door nieuwe ontwikkelingen. De Rottezoom, Bleiswijkse fles en het gebied tussen de Chrysantenweg (zuidkant) en Heulslootweg (noordkant Lange Vaart) zijn de enige open gebieden die verbonden zijn met de hoofdgroenstructuur. De openheid van deze gebieden wordt zoveel mogelijk in stand gehouden. Toekomstige recreatieve mogelijkheden in de noordelijke polders worden in het door de provincie geïnitieerde gebiedsproces besproken met de stakeholders.

Voor het recreatiegebied Rottemeren is een visie gemaakt met uitwerkingen voor de realisatie van het Landschapspark De Rotte. Dit gebied kan meer betekenen voor de maatschappelijke opgaven in het stroomgebied van de Rotte. De betekenis van het gebied wordt versterkt door een koppeling te leggen met de maatschappelijke agenda's van de gemeenten en de organisaties die hier (mede) uitvoering aan geven.

Gewenste milieukwaliteit groene flanken

Voor de groengebieden maken we onderscheid tussen gebieden met een intensiever en extensiever recreatiekarakter. De exacte gebiedsindeling werken we in het Omgevingsplan verder uit.

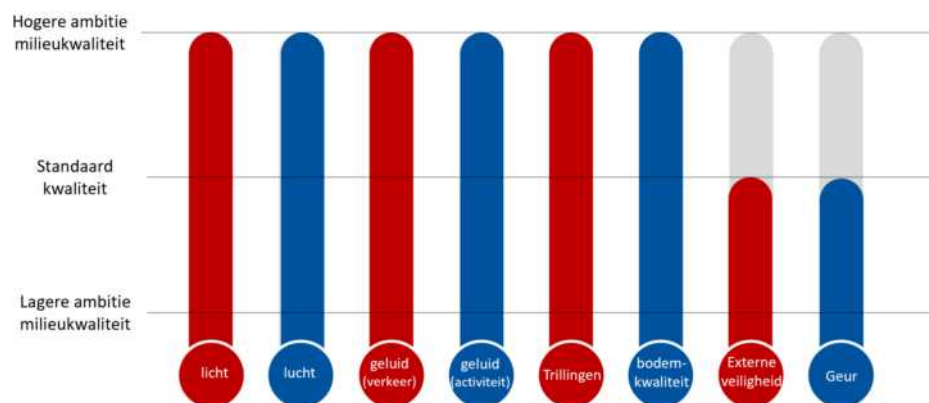
Groen met extensieve recreatie

In een aantal delen van de Groene flanken, zoals de Groenzoom, ligt de nadruk op extensieve recreatie. Hier wordt gestreefd naar het verhogen van recreatieve natuurwaarden met water- en groenverbindingen, gericht op het verhogen van biodiversiteit en gekoppeld aan natuurrecreatie en -educatie (vogelkijkhut, natuurplein, excursies). Bij extensieve recreatie past rust en geluiden van de natuur. Het geluidprofiel sluit aan bij deze functie, evenals de andere gewenste milieunormen.

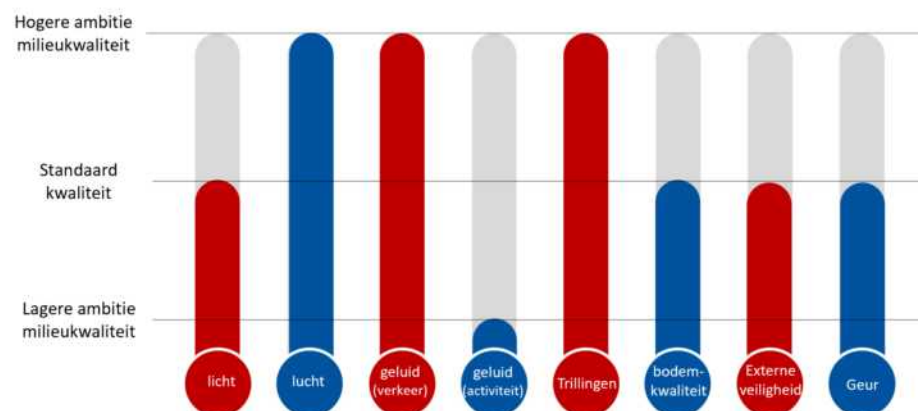
Groen met intensieve recreatie

In tegenstelling tot de extensieve recreatiegebieden accepteren we hier het geluid van recreatieve activiteiten (speeltuin, klimmuur, tijdelijke recreatieve evenementen, outdoor activiteiten). Er is zelfs ruimte om recreatieve activiteiten verder uit te breiden. Het geluidniveau is een balans tussen rust en geluid van recreatieve activiteiten. Hier gaat onder andere om verschillende gebieden in het Landschapspark de Rotte.

Groen extensief

Groen intensief

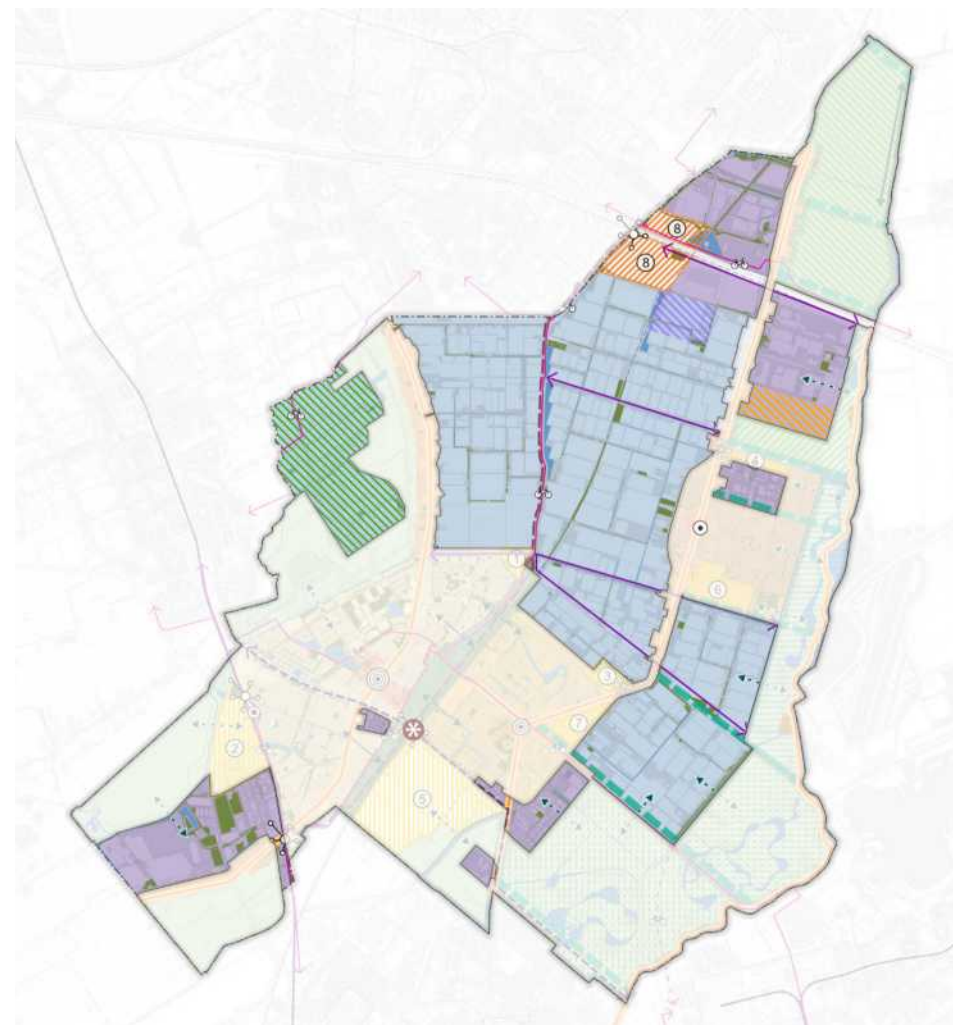

4.4. Hoogwaardige bedrijvigheid

4.4.1. Omschrijving deelgebied

In Lansingerland heeft zich een krachtig bedrijfsleven ontpopt dankzij (onder andere) de aanwezigheid van verschillende regionale bedrijventerreinen, een logistiek cluster en meerdere kleine en grote terreinen met een lokale en regionale functie zoals Leeuwenhoekweg, Hoefslag en Klappolder. Bovenal heeft zich hier een unieke Greenport ontwikkeld die is gericht op wereldwijde kennis en innovatie op het gebied van voeding en gezondheid. Lokale ondernemers zijn hier uitgegroeid tot innovatieve wereldspelers.

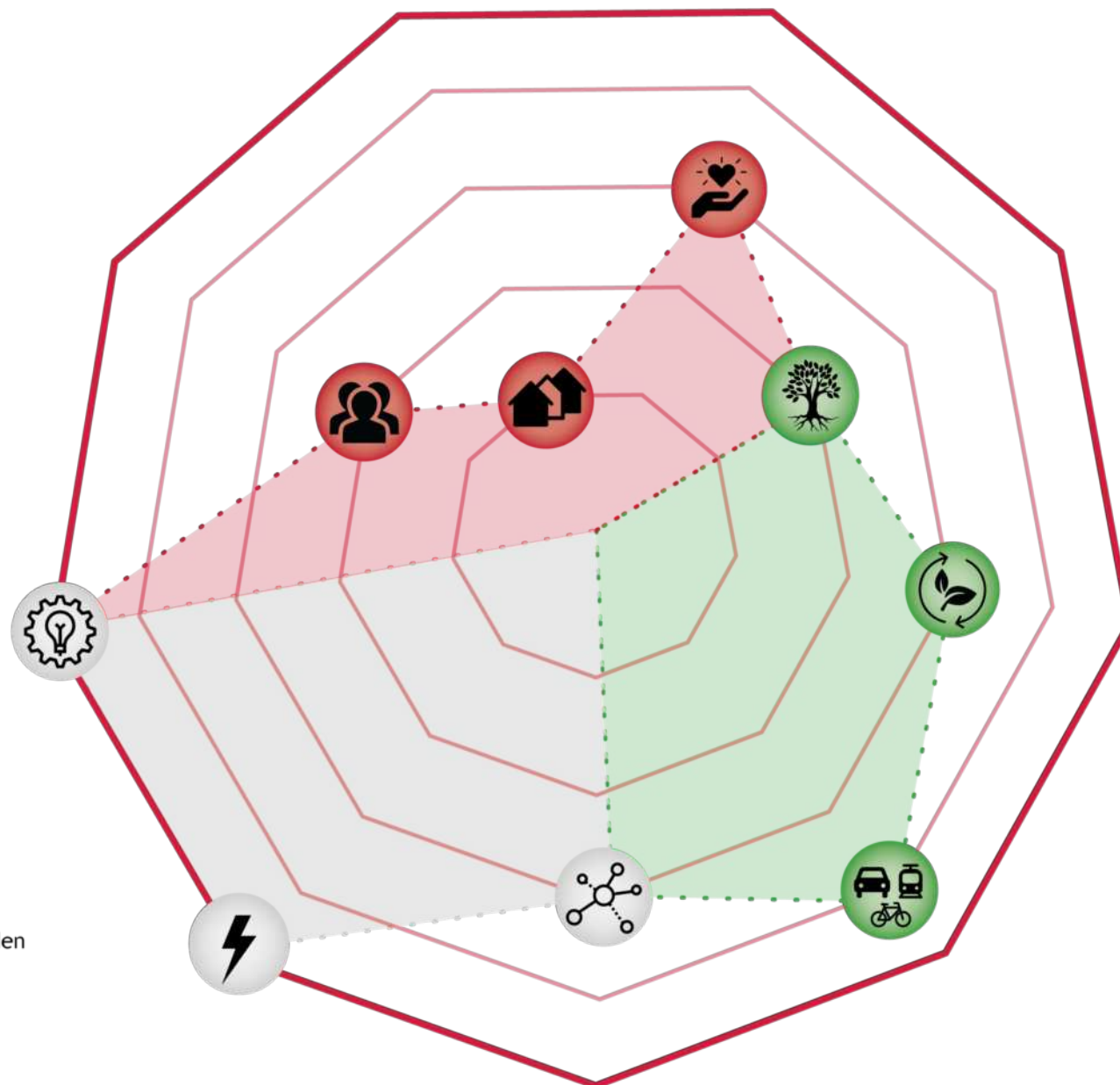
Greenportbedrijven uit Lansingerland vervullen een grote rol in de veredeling van en wereldhandel in groenten, fruit, bloemen en planten. Bovendien zitten Wageningen University en Research Center, het meest toonaangevende tuinbouwinstituut ter wereld, in onze gemeente. De clustering van innovatieve bedrijven heeft geleid tot een sterk kennisnetwerk voor het hele (glas) tuinbouwcomplex. Het Horti Science park met de WUR en Delphy, meerdere wereldmarktleiders (Anthura, Bayer Crop Science en Koppert Biological Systems) en diverse andere toonaangevende greenportbedrijven genieten internationaal veel aanzien vanwege hun innovatieve producten en diensten.

Deelgebied Hoogwaardige bedrijvigheid

Het afwegingskader laat zien welke ambities extra belangrijk zijn in dit deelgebied.

- Oog voor mensen
- Gezond en veilig
- Ontwikkelen met karakter
- Innovatieve kennisteelt
- Slimme verduurzaming
- Lokaal en regionaal werken en ondernemen
- Sterke ruimtelijke structuren en groengebieden
- Toekomstbestendige omgeving
- Modern bereikbaar en verbonden

4.4.2. Algemene uitgangspunten

Ambities

In dit gebied ligt de nadruk op het faciliteren van lokale en regionale ondernemers, het aanjagen van innovatie en het ontwikkelen van Lansingerland tot 'Home of Horti Science'. Hier spelen ook belangrijke vraagstukken rondom klimaatadaptatie en energietransitie.

Verbonden in de Metropool

Sterke ruimtelijke structuren en groengebieden

Ruimtelijke structuren in het glastuinbouwgebied worden verbeterd door groene bermen en zomen te accentueren. Ook hier is specifiek aandacht voor het versterken van de oost-west groenstructuren die door het glastuinbouwgebied lopen. Waar mogelijk worden oevers natuurvriendelijk gemaakt.

Toekomstbestendige omgeving

Om voldoende gietwater beschikbaar te hebben in tijden van droogte, wordt het vergroten van de opslag van regenwater gestimuleerd. De opslag kan gezocht worden in de zandlaag in de bodem, maar ook in grotere waterbassins. Het aanleggen van collectieve systemen heeft de voorkeur. Dit kan bovendien gecombineerd worden met drijvende zonnepanelen.

Modern bereikbaar en verbonden

In dit deelgebied is de mobiliteitsprioritering als volgt: eerst de emissieloze auto, dan de brandstofauto, dan openbaar vervoer en de fiets. Hiervoor is het van belang dat er voldoende voorzieningen voor emissieloos autoverkeer op de terreinen en in de glasgebieden beschikbaar zijn. Bereikbaarheid in dit gebied wordt daarnaast verbeterd door zowel langzaamverkeersverbindingen te versterken als de doorstroming van logistieke bewegingen te optimaliseren. Goede OV- en fietsnetwerken dragen bij aan het verlagen van de druk op het wegennet. Dit bereiken we ook door te stimuleren dat medewerkers met de fiets naar het werk komen. Daartoe zouden ook fietsen beschikbaar moeten komen bij OV-haltes en op plaatsen waar arbeidsmigranten wonen. Grote werkgevers dienen goed bereikbaar te zijn met het openbaar vervoer.

Vindingrijk en ondernemend

Home of Horti Science

Home of Horti Science worden is de richtinggevende ambitie in het glasgebied. Om bestaande en nieuwe bedrijven die bijdragen aan innovatie en kennisontwikkeling op het gebied van Horti Science ontwikkelperspectief te bieden, gaan we aanvullende ontwikkelingen in het glasgebied toestaan. Dat betekent dat er ruimte is voor andere verschijningsvormen en bedrijvigheid, zolang die maar actief bijdragen aan de Home of Horti Science-ambities. We beginnen hiermee in het innovatiecluster rondom het Horti Science Park. Afhankelijk van het initiatief en de locatie staan we ook open voor vergelijkbare ontwikkelingen op andere plekken in dit deelgebied.

Het gebied rondom de Chrysantenweg is een in omvang beperkt glasgebied met kleine en wat oudere bedrijven. Het gebied biedt minder toekomstperspectief aan ondernemers. Het ligt daarom voor de hand om na te denken over een functieverandering die past binnen de Horti Science ambities.

Het FES-gebied aan de Kleihoogt kan een kwaliteitsimpuls gebruiken. In lijn met de structuurvisie zijn ondernemers in samenwerking met de gemeenten Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp al begonnen met het identificeren van de kansen. De glasfunctie blijft centraal staan en er is geen plek voor andere bedrijvigheid of woningbouw.

Lokaal en regionaal werken en ondernemen

Met de invulling van grote bedrijventerreinen als Prisma en Oudeland ligt de nadruk de komende tijd op kwaliteitsbehoud en waar nodig -verbetering. Er komen geen nieuwe bedrijventerreinen bij en bestaande bedrijven worden in principe niet uitgebreid.

Slimme verduurzaming

Binnen de Warmte Samenwerking Oostland (WSO) wordt gewerkt aan een gebiedsdekkend warmte- en CO₂-net voor de glastuinbouw en een deel van de bebouwde omgeving. In Lansingerland ligt nu al het RoCa-netwerk (gevoed met warmte van de RoCa warmtekrachtcentrale in Rotterdam en beperkt met restwarmte) dat sinds de jaren negentig warmte levert aan de glastuinbouw in Lansingerland. Samen met belanghebbenden werken we heel concreet aan uitbreiding van dit warmtenet naar alle glastuinbouwgebieden in Lansingerland. De aanwezigheid van een warmtenet draagt namelijk sterk bij aan de toekomstbestendigheid van gebieden. Het gebiedsdekkende warmtenet kan ook gevoed worden met warmte uit duurzame warmtebronnen, zoals geothermiebronnen. Naast bestaande bronnen zijn er ook nieuwe aardwarmtebronnen in onderzoek of ontwikkeling. Wij faciliteren dat. Wij zien geen of een zeer beperkte rol van biomassaverbranding in het energiesysteem van de toekomst. Dus de bouw van nieuwe biomassa-installaties is onwenselijk. Voor individuele, maar ook samenwerkende ondernemers zijn er volop kansen om daken te benutten voor zonne-energie. De gemeente zet de beschikbare juridische mogelijkheden in om zon op nieuwe daken (en in de toekomst bestaande daken) af te dwingen.

Een volgende stap (als zon op daken onvoldoende energie oplevert) is de aanleg van tijdelijke energielandschappen op langdurig braakliggende kavels of onrendabele 'overhoeken' en hellingen. Dit vraagt afstemming met het provinciale beleid. Tenslotte is het zaak dat de elektriciteit die door bedrijven rechtstreeks van het net wordt betrokken, groene elektriciteit is of duurzaam in het tuinbouwgebied wordt opgewekt door windmolens of zonnecollectoren.

Gezond Samen Leven

Oog voor mensen

Ondernemers dienen te zorgen voor goede woon- en werkomstandigheden voor arbeidsmigranten en andere medewerkers. De gemeente faciliteert dit afhankelijk van de locatie en het type ontwikkeling.

Gezond en veilig

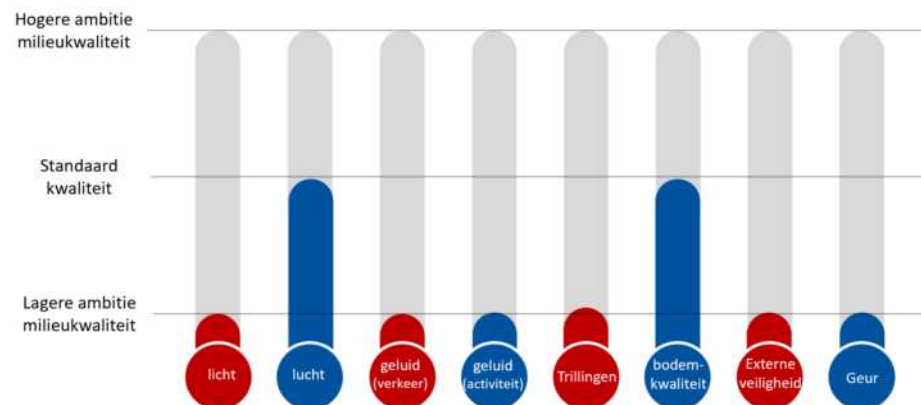
In dit deelgebied zijn de ambities op het gebied van geluidsoverlast en de uitstoot van gevaarlijke stoffen iets minder hoog dan in de woon- en groengebieden, om bedrijven voldoende ruimte te geven om hun activiteiten uit te kunnen voeren. We willen echter geen toename van bodem en luchtvervuiling. Om de bijdrage van de glastuinbouw aan waterverontreiniging terug te dringen, is in het Afsprakenkader Emissieloze Kas afgesproken dat emissies (van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen) vanuit de glastuinbouw in 2027 teruggebracht zijn tot bijna nul. Water- en bodemkwaliteit moeten aan gezondheids- en veiligheidsnormen voldoen. Grote bronnen van normoverschrijdende lucht-, licht- en geluidsbelasting worden aangepakt. Voor de precieze aanpak wordt een nota van uitgangspunten opgesteld.

Gewenste milieukwaliteit bedrijventerreinen

Op de bedrijventerreinen is ruimte voor bedrijfsactiviteiten. Ook in de toekomst wordt dit gefaciliteerd. Het toegestane geluidprofiel zal activiteiten mogelijk maken. Ook al is er meer mogelijk op de bedrijventerreinen, ook hier is achteruitgang van de luchtkwaliteit geen optie.

De overgang van woongebieden naar gebieden waar bedrijven zitten die veel geluid maken wordt zo veel als mogelijk geleidelijk opgevuld. Zo kan bijvoorbeeld een rand van voorzieningen een natuurlijke buffer vormen tussen wonen en wat zwaardere bedrijvigheid.

Bedrijventerreinen

5

5. Werken met de Omgevingsvisie

5.1. Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we de visie denken uit te voeren. Hierbij dragen we een aantal concrete projecten aan die we als gemeente graag gerealiseerd willen zien. Omdat we daarbij ook afhankelijk zijn van andere initiatiefnemers, beschrijven we in sommige gevallen ook wat er moet gebeuren om een project of ontwikkeling van de grond te krijgen, zodat dit betrokken kan worden in gesprekken over initiatieven.

We beschrijven hier verder de diverse (kern)instrumenten die we aanvullend op de visie gaan opstellen en geven we aan hoe we omgaan met het actualiseren van de visie. Dit laatste hoofdstuk van de visie sluit af met een projectenmatrix. In deze matrix hebben we inzichtelijk gemaakt welke acties voortvloeien uit de visie, wat de rol van de diverse betrokken partijen is en hoe we deze projecten denken te realiseren. Dit samenvattende overzicht is uiteraard samengesteld op basis van de huidige kennis en stand van zaken van initiatieven en kan daarom herzien worden wanneer dat nodig is.

5.2. Sturingsfilosofie

De sturingsstijl van de gemeente bestaat uit de rol van de overheid (reguleren, samenwerken of ondersteunen) plus de mix van instrumenten die we kiezen. De basis voor de keuzes, en de uitwerking van de concrete sturingsstijl, hoort te staan in de Omgevingsvisie. Dit noemen we ook wel sturingsfilosofie.

Het gaat niet alleen over de rolneming van de gemeente ten opzichte van de samenleving maar ook de rolneming van de raad ten opzichte van het college. Het is denkbaar overwegend een bepaalde sturingsstijl aan te nemen, maar te allen tijde moet het hele palet aan stijlen gebruikt kunnen worden. De raad moet hierover nog een standpunt innemen.

5.3. De Omgevingsvisie en de andere Omgevingswetinstrumenten

Instrumentenmix

Met de komst van de Omgevingswet verandert de manier waarop we als gemeente omgaan met onze leefomgeving. Enerzijds is dit omdat de wet ons nieuwe instrumenten biedt die we kunnen inzetten. Anderzijds omdat we de komende tijd aan de slag moeten om alle ontwikkelingen die op ons afkomen en ambities die we hebben goed te stroomlijnen en uit te voeren. In deze paragraaf beschrijven we hoe we de verschillende instrumenten van de Omgevingswet inzetten in Lansingerland.

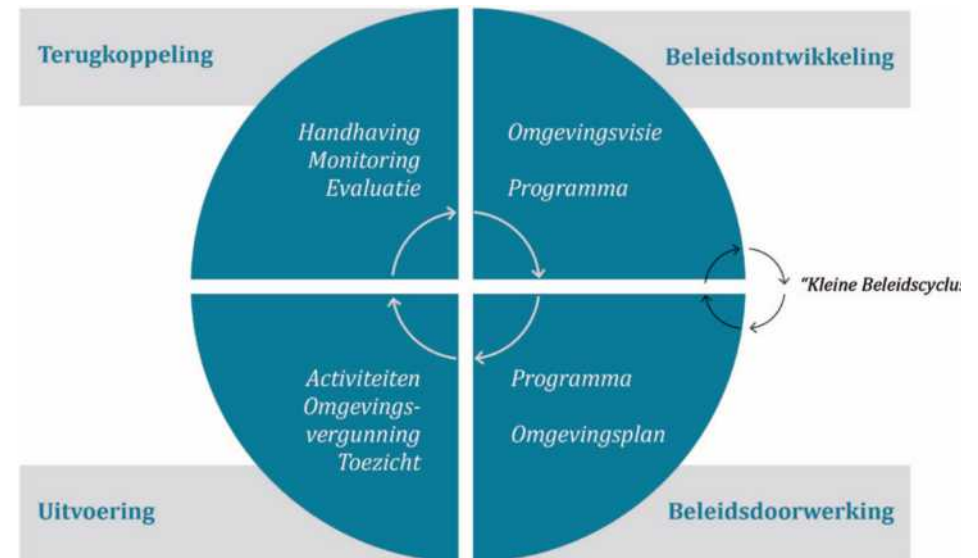
Beleidscyclus

De Omgevingswet gaat uit van beleidsontwikkeling op basis van de beleidscyclus. De verschillende instrumenten worden in samenhang ontwikkeld en actief gemonitord en aangescherpt. Dat betekent dat de Omgevingsvisie een 'dynamisch' document is dat we in samenhang met de andere instrumenten en samen met betrokken blijven aanscherpen. De Omgevingswet bevat verschillende instrumenten, elk met hun eigen toepassing.

1. De Omgevingsvisie
2. De programma's
3. Het Omgevingsplan
4. De omgevingsvergunning
5. Het projectbesluit.

Doorwerking in het Omgevingsplan

Een belangrijke bepaling in de Omgevingswet is dat een gemeente één gebiedsdekkend Omgevingsplan vheeft. Het Omgevingsplan bevat alle regels over de fysieke leefomgeving voor het hele gemeentelijk grondgebied. Het plan vervangt straks alle bestemmingsplannen en een groot deel van de verordeningen. Het Omgevingsplan wordt, net als de Omgevingsvisie, vastgesteld door de gemeenteraad. Het Omgevingsplan is voor iedereen bindend.

Beleidsontwikkeling op basis van de beleidscyclus.

De gemeente hoeft niet al bij inwerkingtreding van de Omgevingswet te beschikken over een actueel Omgevingsplan dat voldoet aan de eisen van de wet. Vooralsnog is 31 december 2029 het moment dat een gemeente volledig moet voldoen aan de wet. Tijdens die periode vormen de huidige bestemmingsplannen, andere ruimtelijke besluiten en een aantal verordeningen van rechtswege het Omgevingsplan. De regels vanuit het Rijk krijgen hier ook tijdelijk een plek in, de zogenaamde 'bruidsschat'.

De Omgevingsvisie biedt de beleidsmatige basis voor het Omgevingsplan. Toch kan het Omgevingsplan aanleiding zijn om de Omgevingsvisie bij de actualisering op onderdelen aan te passen, bijvoorbeeld omdat een ambitie voor de korte termijn te hoog blijkt te zijn en niet in regels te vatten is of andersom omdat de visie scherpere keuzes moet maken om regels te kunnen stellen.

Wij kiezen ervoor om het Omgevingsplan in stappen op te bouwen richting 2029. Wij zijn van plan te beginnen met de uitwerking van de woongebieden in onze gemeente. Dat doen we in een eerste Omgevingsplan dat we 'Omgevingsplan 1.0' noemen. Op basis van de ervaring uit het Omgevingsplan 1.0 werken we toe naar een gemeentedeekkend plan. In het Omgevingsplan werken we onze ambities concreet uit in regels die bindend zijn voor iedereen. Hierbij kan gedacht worden aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en bijvoorbeeld regels over bepaalde activiteiten. Ook wordt in het Omgevingsplan vastgelegd voor welke activiteiten in de toekomst een vergunning moet worden aangevraagd.

Doorwerking in programma's

Gemeenten kunnen strategisch beleid uit de Omgevingsvisie verder uitwerken of operationaliseren via programma's. Programma's kunnen gebiedsgericht en thematisch ingezet worden en gericht zijn op verschillende schaalniveaus. Binnen de Omgevingswet zijn er vier verschillende soort programma's, elk met eigen kenmerken. In tegenstelling tot de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan is het programma een bevoegdheid van het college, wat overigens niet betekent dat de gemeenteraad nooit betrokken wordt. Het programma is, net zoals de Omgevingsvisie, zelfbindend voor het gemeentebestuur maar niet voor andere partijen en inwoners.

Het programma geluid is het enige verplichte programma voor een aantal gemeenten (artikel 3.6. van de Omgevingswet). Dat geldt niet voor Lansingerland. Daarnaast wordt in navolging op de uitvoeringsparagraaf onderzocht of de gemeente nog andere programma's gaat opstellen. Om te voorkomen dat er een oerwoud aan nieuw sectoraal beleid ontstaat, zijn we echter voorzichtig met het maken van programma's. We willen op termijn zoveel mogelijk sectoraal beleid opnemen in de Omgevingsvisie, zodat er uiteindelijk één Omgevingsvisie, één Omgevingsplan en een beperkt aantal programma's resteert. Het is goed om zo vroeg mogelijk te bedenken welke programma's logisch zijn. Bijvoorbeeld programma's passend bij drie pijlers of deelgebieden in de Omgevingsvisie.

Omgevingswaarden

De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om in het Omgevingsplan voor de gehele gemeente omgevingswaarden vast te leggen. Bijvoorbeeld ten aanzien van de uitstoot van schadelijke stoffen, de productie van geluid of andere vormen van hinder of mogelijke overlast. In dat geval is ook een programma verplicht. In dat geval ligt het voor de hand dit in de Omgevingsvisie al aan te geven. Vooralsnog zien wij echter geen noodzaak om omgevingswaarden te stellen. Mocht in de toekomst blijken dat bepaalde 'doelen' niet worden gehaald dan kunnen we alsnog overwegen om in het Omgevingsplan omgevingswaarden vast te stellen en deze te koppelen aan een programma. Dit is ook een aspect wat aan bod komt bij de monitoring en evaluatie van deze eerste Omgevingsvisie.

5.4. Lokale en regionale samenwerking

Ontwikkelingen in Lansingerland staan natuurlijk niet op zichzelf. Ook in de regio vinden allerlei ontwikkelingen plaats die van invloed kunnen zijn op onze gemeente. Daarom hebben we actief contact met buurgemeenten, de provincie Zuid-Holland en ketenpartners en nemen we deel aan verschillende regionale samenwerkingsverbanden. In hoofdstuk 2.5. is gereflecteerd op een aantal belangrijke regionale visies van onze partners. Samen met die partners blijven we werk maken van belangrijke regionale opgaven.

Alle aangrenzende gemeenten waren uitgenodigd om deel te nemen aan ketenpartnerssessies tijdens de totstandkoming van deze Omgevingsvisie. Daarnaast hebben ze allemaal een uitnodiging gekregen om te reageren op de Omgevingsvisie tijdens de inzageperiode.

5.5. Uitvoering

De gemeente wil actief werk maken van de ambities die neergelegd zijn in de Omgevingsvisie. Dat kan in de vorm van een programma zijn, het ontwikkelen van nieuw beleid, de juridische vertaling in het Omgevingsplan, het stimuleren van gedrag door subsidies en educatie of daadwerkelijke projecten. In bijlage 2 is een tabel opgenomen met de verschillende projecten en processen die de gemeente heeft lopen of op gaat starten, welke een relatie hebben met de ambities uit de Omgevingsvisie. We hebben de projecten gerangschikt naar thema. We hebben aangegeven wie trekker is van een project; dit hoeft niet altijd de gemeente te zijn, maar ook een waterschap, een maatschappelijke organisatie of een particulier initiatiefnemer.

5.6. Financiële uitvoerbaarheid en kostenverhaal

Financiële uitvoerbaarheid

De gemeente Lansingerland heeft in de omgevingsvisie ambities en opgaven opgenomen waarvoor investeringen nodig zijn. De financiële uitvoerbaarheid hiervan is dynamisch en voortdurend aan verandering onderhevig. Enerzijds is dit omdat nog niet alle ambities zijn uitgewerkt. Anderzijds is dit het geval, omdat er in de loop der tijd vaak ook projecten afvallen en/of nieuwe projecten bijkomen. Ook de daadwerkelijke kosten en opbrengsten van projecten kunnen veranderen op basis van prijsontwikkelingen en aangescherpte eisen en regelgeving. Het is dan ook belangrijk om de financiële uitvoerbaarheid - op basis van dit soort nieuwe inzichten en projecten - periodiek te evalueren, te actualiseren en waar nodig bij te stellen. Op projectniveau maakt de financiële uitvoerbaarheid deel uit van het Omgevingsplan.

Kostenverhaal

De gemeente zal als initiator van de maatschappelijke opgaven een groot deel van de benodigde investeringen bekostigen. Gebiedsontwikkelingen hebben ook profijt van deze investeringen. Op basis van de Omgevingswet en de daarin opgenomen Aanvullingswet grondeigendom is de gemeente verplicht tot het naar evenredigheid verhalen van kosten voor werken, werkzaamheden en maatregelen op de initiatiefnemers die profijt hebben van de investeringen. Het kostenverhaal wordt toegepast op basis van de criteria 'profijs', 'toerekenbaarheid' en 'proportionaliteit' (ptp-criteria). Sommige investeringen zijn van nut voor meer dan één ontwikkeling. Deze kosten worden naar evenredigheid verdeeld over de verschillende ontwikkelingen. Naast het kostenverhaal kunnen we onder voorwaarden een (verplichte) financiële bijdrage opnemen in het Omgevingsplan voor investeringen die niet vallen onder het kostenverhaal en waar de ptp-criteria niet voor van toepassing zijn.

Financiële bijdragen

De Omgevingswet biedt mogelijkheid om publiekrechtelijk financiële bijdragen aan ontwikkelende partijen te vragen. Dan moet worden aangetoond dat de ptp- criteria niet kunnen worden toegepast. Financiële bijdragen worden publiekrechtelijk vastgelegd in het Omgevingsplan waarbij de functionele samenhang wordt aangetoond. De investeringen die voor het verhalen van financiële bijdragen in aanmerking komen, zijn vastgelegd in een limitatieve lijst (zie kader).

De wetgeving rondom het verhalen van financiële bijdragen en de limitatieve lijst is nog niet definitief. De categorieën en voorwaarden kunnen dus nog aangepast worden. Daarom zullen we het beleid over de financiële bijdragen en de uitvoeringsregels bij de eerstvolgende actualisatie van de Omgevingsvisie nader uitwerken.

Bij de volgende categorieën kunnen financiële bijdragen worden gevraagd:

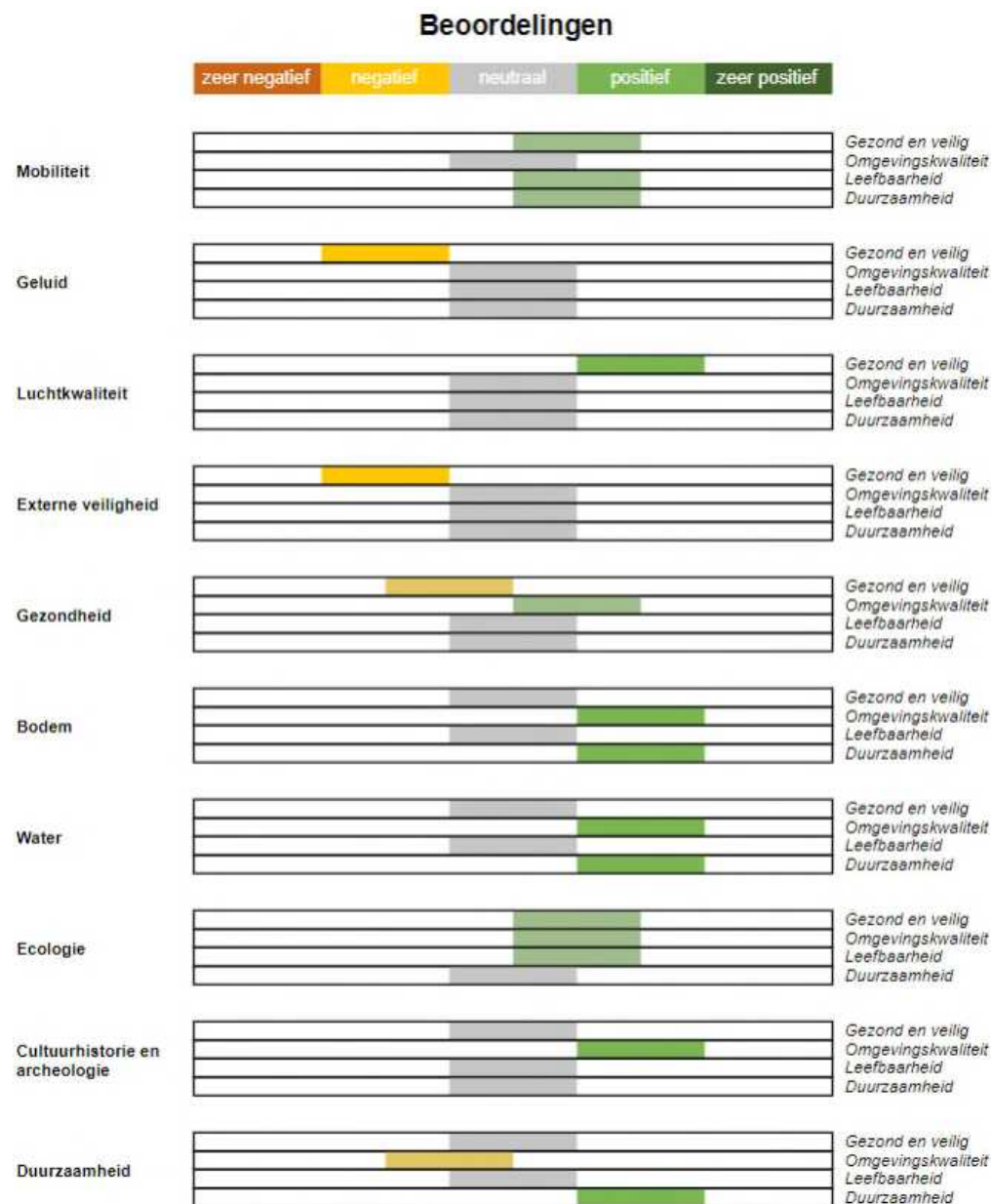
- a. wijziging inrichting landelijk gebied ter verbetering van landschappelijke waarden;
- b. aanleg of wijziging van Natura 2000-gebieden of gebieden die zijn aangewezen in een omgevingsplan met onder meer maatregelen ter vermindering van stikstofdepositie;
- c. aanleg van infrastructuur voor verkeers- en vervoersnetwerken van gemeentelijk of regionaal belang;
- d. aanleg van recreatievoorzieningen die behoren tot de gemeentelijke of regionale groenstructuur;
- e. compensatieregeling bouw sociale huur- en koopwoningen indien in een ontwikkellocatie onvoldoende van deze woningen worden gerealiseerd;
- f. stedelijke herstructurering ter verbetering van woon- en leefklimaat in verouderde wijken of gebieden met leegstandsproblemen met maatregelen in de fysieke leefomgeving.

5.7. Samenhang met leefomgeving effectrapportage

Een leefomgeving effectrapportage (rapport; LER) is bedoeld om het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvormingsprocedure een plaats te geven. Een LER brengt op voorgeschreven wijze de milieugevolgen van een plan of project in beeld voordat het besluit wordt genomen of het plan wordt vastgesteld. Zo kan het bevoegd gezag de milieugevolgen bij haar afwegingen betrekken en krijgt het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming over projecten en plannen met mogelijk aanzienlijke gevolgen voor het milieu. Hieronder zijn de resultaten van de LER weergegeven.

Beoordeling

De beoordeling van de Omgevingsvisie voor Lansingerland op de relevante milieueffecten (hoofdstukken 4 t/m 13) is samengevat in de figuur hiernaast te zien. Onder de figuur volgt een toelichting en worden enkele adviezen voor de vervolgstappen uiteengezet.

Mobiliteit

De ambitie van de gemeente is om het gemotoriseerd verkeer meer terug te dringen en vooral de voetganger en fietser centraal te stellen, en vervolgens het openbaar vervoer te prioriteren. Dit leidt bij de inwoners van Lansingerland tot meer leefruimte en meer bewegingsruimte ten opzichte van de automobilist. Er liggen aandachtspunten ter verbetering van de verkeersveiligheid en het borgen van de prioritering in modaliteiten. Een overkoepelende Mobiliteitsvisie zal bijdragen aan grip krijgen op het aspect mobiliteit en om ambities en doelstellingen beter te formuleren.

Geluid

De geluidbelasting in meerdere delen van de gemeente is hoog. Hoewel Lansingerland wel de ambitie uitspreekt om de geluidbelasting en de hinderbeleving ervan te verminderen, wordt in de Omgevingsvisie nergens een uitspraak gedaan hoe en in welke mate zij actief de geluidbelasting omlaag wil brengen. Ook met zicht op het nieuwe luchthavenbesluit voor Rotterdam-The Hague Airport is het nog onduidelijk hoe de cumulatieve geluidbelasting boven de gemeente ontwikkelt. Daar komt nog bij dat er meerdere woningbouwlocaties in de gemeente zijn aangewezen op locaties waar al een relatief hoge gecumuleerde geluidbelasting aanwezig is, waardoor nieuwe bewoners onvermijdelijk in geluidbelast gebied komen te wonen. Hoewel Lansingerland wel de ambitie uitspreekt om de geluidbelasting en de hinderbeleving ervan te verminderen, wordt in de Omgevingsvisie nergens een uitspraak gedaan hoe en in welke mate zij actief de geluidbelasting omlaag wil brengen.

Luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit verbetert autonoom. Zonder enig ingrijpen van de gemeente is er positieve trend te herleiden in de technologische vooruitgang. Daarnaast heeft de gemeente zich aangesloten bij het Schone Lucht Akkoord in 2020 waarmee zij zich committeert aan het verbeteren van de luchtkwaliteit door maatregelen door te voeren. Desondanks zijn er nog wel enkele aandachtspunten om mee te geven bij de verdere uitwerking van toekomstig milieubeleid, zoals de mogelijkheden onderzoeken milieuzones toe te kennen of door kwetsbare groepen niet dichtbij vervuilende bronnen te positioneren.

Externe veiligheid

Er zijn diverse risicobronnen in de gemeente aanwezig: transportroutes, buisleidingen en een deel van de gemeente ligt onder de aanvliegroute van Rotterdam-The Hague Airport. Enkele toekomstige woningbouwontwikkelingen kennen mogelijke veiligheidsrisico's. Ondanks dat veiligheid een speerpunt in de Omgevingsvisie is, wordt niet duidelijk op welke manier de gemeente invulling gaat geven aan het veranderende omgevingsveiligheidsbeleid.

Gezondheid

De inwoners van de gemeente Lansingerland kennen relatief hoge milieugezondheidsrisico's. Dit komt door de hoge geluidbelasting, veiligheidsrisico's en lokaal matige luchtkwaliteit. Daarnaast is hittestress in mindere mate in de kernen en in grotere mate in het kassengebied een probleem. Ook de lichthinder van de glastuinbouw levert verdere gezondheidsrisico's op. Geadviseerd wordt om een hittestressplan op te stellen om de hittestress te beperken. Ter beperking van de lichthinder wordt geadviseerd om samen met de glastuinbouwsector te onderzoeken welke mogelijkheden (financieel) doelmatig zijn om emissies terug te dringen.

Bodem

Er spelen geen grote problemen rondom de bodemkwaliteit in de gemeente. Bij toekomstige ontwikkelingen worden eventueel vervuilde gronden gesaneerd. De toename van drukte in de ondergrond is wel een punt van aandacht en vraagt mogelijk om een visie op de ondergrond.

Water en klimaatadaptatie

De Omgevingsvisie zet sterk in op het integreren van klimaatadaptatie in het beleid. Het creëren van een robuust watersysteem heeft een positief effect op de omgevingskwaliteit, het voorkomt bijv. wateroverlast en hittestress. Het klimaatbestendig inrichten van de leefomgeving betekent ook meervoudig ruimtegebruik (denk aan groene daken). Ook worden er meer groenstructuren aangelegd bij nieuwe ontwikkelingen bij die positief bijdragen aan een goede afwatering en het verbeteren van de waterkwaliteit. Er valt een directe koppeling tussen water en ecologie te maken.

Ecologie

Het algemene beeld is dat Natura 2000 op verre afstand is gelegen van de gemeente waardoor effecten niet worden verwacht. Op Natuurnetwerk Nederland bestaan mogelijke effecten indien gekozen wordt te ontwikkelen langs de Rottemeren of in het uiterste zuidwesten van de gemeente langs de Bovenvaart. De Rottemeren en het (Hoge/Lage) Bergsche bos worden door groen gekenmerkt. Bovendien bevinden zich in de gemeente zelf enkele karakteristieke bomenrijen. Bij ontwikkelingen kunnen deze karakteristieke elementen verloren gaan. Ook dient rekening gehouden te worden met de biodiversiteit, vooral in de parken en in het NNN en de gemeentelijke groenstructuren.

Cultuurhistorie en archeologie

Bij cultuurhistorie en archeologie spelen weinig problemen. De gemeente wordt aangeraden behoudenswaardige objecten en elementen te voorzien van een beschermingsregime. Daarnaast wordt aandacht gevraagd hoe duurzaamheidsambities te integreren zijn met de verduurzaming en/of renovatie en behoud van cultuurhistorisch erfgoed.

Duurzaamheid

In dit stadium worden enkele duurzaamheidsambities (zowel nationaal als regionaal) verder uitgewerkt. Zo wordt gewerkt aan de Regionale Energiestrategie (RES) voor de regio Rotterdam-Den Haag waar Lansingerland vooral een rol voor zonne-energie speelt. Maar ook andere manieren om aan de doelstellingen te voldoen dragen hier aan bij, zoals de Duurzaamheidsvisie, Uitvoeringsagenda, Warmte Samenwerking Oostland (WSO), het Handelingsperspectief Biomassa, Transitievisie Warmte. Om de doelstellingen te behalen is een verdere concretiseringsslag nodig.

Conclusie

De uitgebreide toelichting per thema is te lezen in de losse bijlage. De belangrijkste conclusies worden verwerkt in de definitieve Omgevingsvisie 1.0 na de inzageperiode of worden meegenomen richting de Omgevingsvisie 2.0.

5.8. Monitoring, aanvulling en herziening

Levend document

Wij beschouwen de Omgevingsvisie, en in het verlengende daarvan alle Omgevingswetinstrumenten, als levende documenten. De wereld verandert continu en daarom moeten we dus ook regelmatig onze instrumenten herijken. Liggen we nog op koers, zijn er nieuwe ontwikkelingen waar we rekening mee moeten houden, halen we onze ambities wel met onze huidige aanpak? Het afwegingskader wordt naar verwachting een belangrijk element bij de monitoring en evaluatie. Het gebruiken maken van meetbare indicatoren is een logische stap bij de verdere aanscherping van de Omgevingsvisie. De MER kan hier een bijdrage aan leveren. Qua actualisering van de visie zijn we voornemens om de Omgevingsvisie jaarlijks te controleren op uitvoerbaarheid en nieuwe ontwikkelingen en vierjaarlijks op lange termijnperspectieven.

Stap richting Omgevingsvisie 2.0

Deze Omgevingsvisie 1.0 zet een stap richting volledige strategische beleidsintegratie. Het uiteindelijke doel is dat de Omgevingsvisie de centrale plek wordt voor al het strategisch ruimtelijk beleid. Dat betekent dat er op termijn geen andere thematische visies als losstaand beleid worden gemaakt. Om die beleidsintegratie te realiseren beschouwen we de Omgevingsvisie als een ‘levend’ document dat continue aangescherpt wordt.

Vanzelfsprekend gaan we wel verder met het uitwerken van bepaalde thema's parallel aan de Omgevingsvisie. Maar dat wordt uiteindelijk niet opgenomen in losstaande beleidsstukken. De strategische uitspraken van zo een verdiepingsslag moeten uiteindelijk weer landen in de Omgevingsvisie en eventuele juridische consequenties in het Omgevingsplan. Via programma's werken we bijvoorbeeld aan de uitvoering, een specifieke gebiedsuitwerking of aan 'zachte' maatregelen zoals het opzetten van subsidietrajecten en samenwerkingsverbanden.

In deze 1.0 versie hebben we alle ruimtelijke thema's en de verschillende beleidstrajecten en ontwikkelingen met elkaar verbonden. In 2021 en 2022 worden verschillende thematische visies uitgewerkt en vastgesteld door de gemeenteraad. We hebben er bewust voor gekozen om die trajecten in samenspraak met de Omgevingsvisie op te stellen en de processen niet te vertragen door ze allemaal in een keer samen te voegen. In de Omgevingsvisie 2.0 zetten we een volgende stap in het integreren van strategisch ruimtelijk beleid.

De volgende thema's werken we de komende periode verder uit in verschillende trajecten. In 2022 en 2023 starten we met de eerste actualisatieslag waar we deze onderwerpen verder integreren in de Omgevingsvisie 2.0 en verdere opvolgers.

- Regionale Energie Strategie Rotterdam - Den Haag: de RES-aanpak is ook gebaseerd op een cyclisch proces waarbij de RES tweejaarlijks verder uitgewerkt wordt richting 2025. De RES 1.0 is op 1 juli 2022 afgerond. Op dit moment zijn alle globale zoekgebieden in de Omgevingsvisie 1.0 opgenomen. Richting 2023 verwachten we dat de zoekgebieden verder geconcretiseerd worden en werken we als gemeente de lokale kansen voor zon en wind verder uit en besluiten of we per zoekgebied aanvullende voorwaarden stellen. Parallel hieraan onderzoeken we hoe en wanneer we bestaande woonwijken, bedrijven en de glassector kunnen voorzien van alternatieve warmtebronnen.
- De Woonvisie is vastgesteld op Q2 van 2021 en schetst de belangrijke opgaven en ambities op het gebied van woningbouw in de gemeente. In de Omgevingsvisie 2.0 integreren we de strategische uitspraken verder en wordt bepaald hoe een eventueel uitvoeringsprogramma voor het onderwerp wonen uitgewerkt kan worden.

- De Mobiliteitsvisie wordt in 2021 en 2022 verder uitgewerkt. De uitgangspunten die de basis vormen voor de Mobiliteitsvisie zijn al opgenomen in de Omgevingsvisie 1.0. Het verder uitwerken van het mobiliteitsthema zal in de Omgevingsvisie 2.0 zorgen voor een aantal gebiedsgerichte aanvullingen.
- We starten met het opstellen van een nieuwe visie voor het sociaal domein. Nieuwe opgaven en uitdagingen, vooral waar er een relatie is met de fysieke omgeving, worden nader uitgewerkt in de Omgevingsvisie 2.0.
- In een groenblauwe landschapsvisie gaan we
- In een groenblauwe landschapsvisie zetten we in op het borgen, sturing geven en uitbouwen van de groenblauwe kwaliteiten in de gemeente. Hiermee zijn we ‘beter’ in staat om een gedegen integrale afweging te maken bij ruimtelijke projecten en krijgen we inzicht in waar de groenblauwe kwaliteiten van de gemeente zich bevinden.
- Visie Home of Horti Science: Samen met strategische partners ontwikkelen we vanuit een economisch en sociaal-maatschappelijk perspectief een Horti Science Visie en een meerjarig uitvoeringsprogramma.
- Visie op kwaliteit leefomgeving: de kwaliteit van onze leefomgeving is belangrijk voor al onze inwoners en bezoekers. Met de visie voor de leefomgeving willen we de bestaande kwaliteiten borgen en versterken. Hierbij maken we onderscheid in in gebieden met een meer intensiever of extensiever recreatiekarakter.
- Strategie Bedrijventerreinen en Voorzieningencentra: deze strategie gaat onder andere in op het karakter, de kwaliteiten en de ontwikkelopgaven per locatie. Dit kan betekenen dat de koers voor het deelgebied ‘Hoogwaardige bedrijvigheid’ in de Omgevingsvisie 2.0 wordt aangevuld.
- Het Ontwikkelpark Landschapspark De Rotte (Recreatieschap Rottemeren,

mei 2021) geeft een helder beeld van de toekomst waarin voldoende speelruimte is voor nadere invulling en uitwerking. Het is gericht op realisatie. Het geeft inhoudelijke sturing en is een toetsingskader voor nieuwe initiatieven en projecten. Voor Lansingerland gaat dat onder andere om de Hoekse Parken, de Groenzoom en de Rottezoom. In samenwerking met het Recreatieschap Rottemeren vertalen we dit door naar de Omgevingsvisie 2.0.

Bijlagen

Bijlage 1. Ontstaansgeschiedenis

Net zoals een groot deel van de regio bestond Lansingerland uit uitgestrekte veengebieden. Al sinds de middeleeuwen leefde mensen van de turfwinning en de kap van griendhout¹. De turf werd met scheepjes via de kanalen naar de steden getransporteerd. Door de turfwinning ontstonden uitgestrekte plassen. In de achttiende eeuw bestond 80% van de toenmalige heerlijkheid Bleiswijk uit water. Rond 1750 kwamen Rodenrijs, Berkel en Noordeinde aan de rand van, of soms tussen de plassen te liggen. De dorpen, dijken en polderkaden werden door het water bedreigd.

De omgeving van Lansingerland in 1815 met uitgestrekte plassen door turfwinning

¹ <https://geschiedenisvanzuidholland.nl/locatie/gemeente-lansingerland>

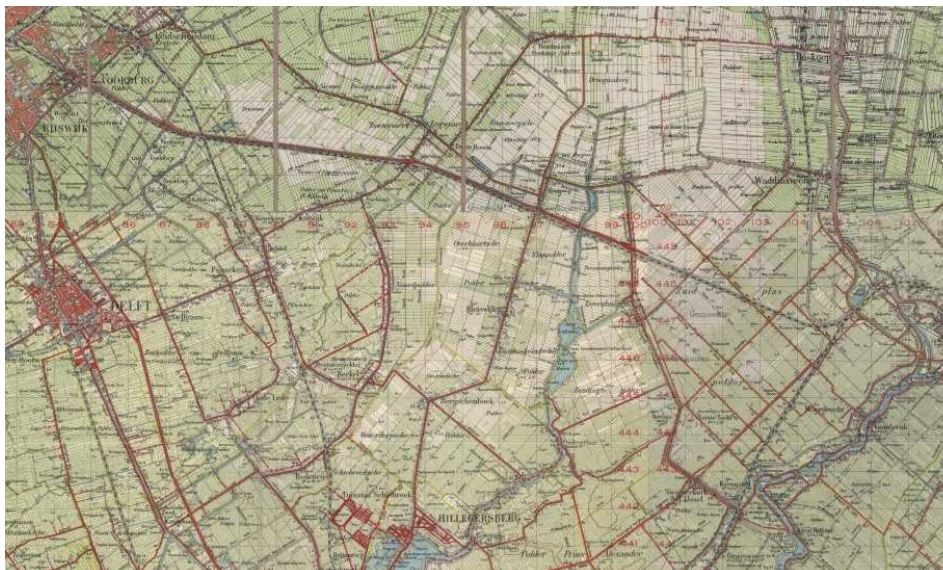
Eind achttiende eeuw werd de situatie rondom het water gevaarlijk. Het dorpsbestuur besloot daarom actie te ondernemen en de plassen droog te leggen. Met de komst van de grote droogmakerijen ontstonden de grote polders die we nu hebben.

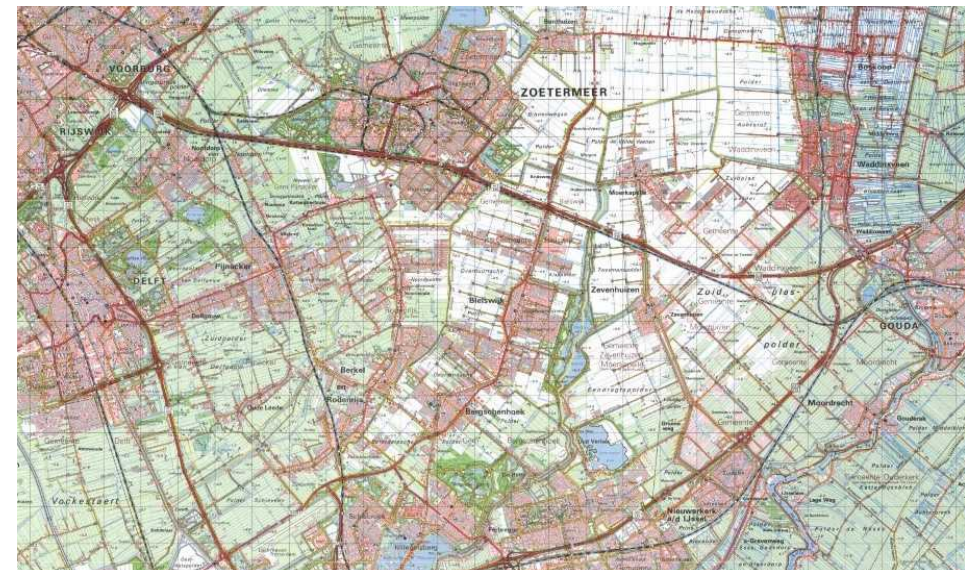
De omgeving van Lansingerland rond 1850, met droogmakerijen en grote polders

De vruchtbare grond in de droogmakerijen bracht een periode van grote bloei voor de boeren. In de grote steden groeide intussen de behoefte aan tuinbouwproducten. Rond 1880 kwam de verbouw daarvan op gang. Gunstige factoren hiervoor waren de vruchtbare bodem, een goede infrastructuur (vaarwater) en de nabijheid van afzetmarkten. Vanwege de belangrijke vervoersfunctie vestigden de tuinders zich langs verschillende vaarten. Vanaf de negentiende en twintigste eeuw werd er geëxperimenteerd met het verbouwen van gewassen onder glas. Deze geschiedenis vormt de basis voor de huidige sterke glastuinbouwsector in de gemeente.

Met de aanleg van de Hofplein-spoorlijn (nu de RandstadRail metrolijn E) in 1908 verscheen ook de eerste verstedelijking in de regio. Stedelingen werden door het spoor gestimuleerd om zich in de omliggende dorpen te vestigen. En dan vooral rond de nieuwe stations en bij de bestaande kernen. De kernen groeiden gestaag door: van oorsprong van binnenuit, in de jaren 90 2000 door instroom van buiten ten gevolge van de VINEX-opgave. Met name vanaf die ontwikkeling nam het inwoneraantal in alle kernen snel toe.

De omgeving van Lansingerland in 1950, met iets intensievere lintbebouwing.

De omgeving van Lansingerland in 2000, enorme verstedelijking in vergelijking met 50 jaar daarvoor.

Met de komst van de metro, de Zoetermeer-Rotterdambusbaan (ZoRo-baan) en meer recent het station Lansingerland-Zoetermeer, won het openbaar vervoernetwerk aan betekenis naast de goede auto-ontsluitingen. De glastuinbouwsector groeit door tot een gebied van wereldformaat.

De omgeving van Lansingerland in 2020, Lansingerland is een volledig onderdeel van de stedelijke agglomeratie.

Lansingerlandse samenleving¹

Begin 2020 woonde er 62.384 mensen in Lansingerland. Dit betekent een groei van 750 mensen ten opzichte van 2019. Die mensen wonen in 24.245 woningen, waarmee de gemiddelde huishoudensomvang 2,57 per woning is. Tot 2030 is er een groei van bevolking tot ongeveer 73.000 inwoners, samenlopend met de toename van de woningbouw. Vanaf 2030 neemt de woningbouwproductie af en het aantal inwoners zal daarmee licht dalen van circa 73.000 naar 71.000.

De bevolkingssamenstelling wijzigt geleidelijk. De nieuwbouw zorgt voor een stijging in de leeftijd 30-45 jaar. De nieuwkomers in deze groeiende groep zorgen er mede voor dat het aantal geboortes nog lang boven het Nederlands gemiddelde blijft, maar richting 2030 langzaam afneemt. Daarmee neemt ook de hoeveelheid jonge kinderen (absoluut) in de komende decennia nog toe.

Het aantal 65-plussers heeft een constante stijging laten zien die ook de komende jaren onverminderd doorzet. Over tien jaar zijn er 30% meer 65-plussers dan nu. Ook de leeftijdsgroep daar vlak onder zal tot 2030 blijven groeien. Deze groei komt voort uit de veroudering van de huidige inwoners: het saldo van verhuizingen tussen Lansingerland en andere gemeenten is bij deze leeftijdsgroep nagenoeg nihil. Een deel van de groep senioren zal zich in de loop van de tijd oriënteren op een passende woning.

Op de langere termijn speelt internationale migratie een belangrijke rol bij de toekomstige bevolkingsgroei in Nederland. Nederland zal in de toekomst dus naast meer ouderen, ook meer mensen met een migratieachtergrond tellen. De groep mensen met een migratieachtergrond is heel divers en motieven voor immigratie naar Nederland zijn dan ook uiteenlopend: studie, werk, asiel of iets anders. Op de lange termijn is dit iets om ook in Lansingerland rekening mee te houden.

¹ Bron: bevolkingsprognose Lansingerland 2020, gemeente Lansingerland

Identiteit en kernkwaliteiten

Gemoedelijk wonen in de metropool

Het herkenbare karakter van Lansingerland dat door bewoners zo wordt gewaardeerd gaat over verbondenheid, moderne en aantrekkelijke woonwijken, ruimte, groen en kenmerkende historische centra en linten.

Kwalitatief wonen in een groene omgeving

We hebben een woningaanbod van hoge kwaliteit, mooie groene wijken, goede voorzieningencentra en uitgebreide sport-, cultuur- en recreatievoorzieningen. De drie kernen en verschillende linten en buurtschappen hebben elk hun eigen karakter en vullen elkaar goed aan.

Berkel en Rodenrijs en Bergschenhoek zijn uitgegroeid tot een stedelijke eenheid zonder hun kwaliteiten te verliezen. De nieuwe wijken hebben een grote aantrekkingskracht dankzij hun hoge kwaliteit, goede voorzieningenaanbod en nabijheid van groen. Bleiswijk is de dorpse kern van de gemeente met een authentiek centrum.

Met onder andere de Rottemeren en de Groenzoom heeft iedere inwoner van Lansingerland een prachtig groene achtertuin. De linten en buurtschappen hebben elk een andere verschijningsvorm en zijn beeldbepalende in de ruimtelijke structuur van de gemeente.

Goed bereikbaar

Wij zijn goed aangesloten op allerlei (boven)regionale knooppunten en vervoerlijnen. De ligging en verbondenheid aan de A12, A13, A16 en A20 is een van onze grootste kwaliteiten. Dit zorgt voor een uitstekende verbondenheid met onze omgeving. De Metrolijn E, de Zoetermeer-Rotterdambusbaan en Station Lansingerland-Zoetermeer zijn de basis van een stevig openbaar vervoernetwerk. Al verschilt die aansluiting per plek. Sterke recreatieve en directe noord-zuid fietsverbindingen lopen vanuit de kernen richting Zoetermeer, Rotterdam, Delft en Den Haag.

Hoog voorzieningenniveau

Alle drie de kernen hebben een sterk voorzieningenaanbod, passend bij hun eigen schaal en karakter. De centra vullen elkaar goed aan. Er is een sterk sportaanbod in Lansingerland, waar we trots op zijn. De groene omgeving rondom de kernen biedt veel mogelijkheden voor ontspanning en beweging. Er zijn uitgebreide padennetwerken voor wandelaars en fietsers. Met cultuurhuizen zoals de Cultuurfabriek in Bergschenhoek, 't Web in Bleiswijk, verschillende kunstateliers en het Muziekpand in Berkel hebben we ook goede culturele voorzieningen. Met de randstad aan onze voeten zijn de stedelijke voorzieningen ook altijd in de buurt.

Gezonde en sterke samenleving

Jong en dynamisch

We zijn één van de jongste gemeenten van Nederland, met veel kinderen en jongeren. Het is hier veilig, schoon en rustig en dat is fijn voor zowel onze jongste inwoners als de rest. Voorzieningen, woningen en activiteiten zijn er voor alle leeftijden. Inwoners hebben over het algemeen een goed opleidingsniveau, zijn zelfredzaam en het percentage werkloosheid is laag. Voor kinderen is Lansingerland een fijne plek dankzij de goede scholen en de leuke dingen om te doen. Er zijn veel fietspaden en vele 30km-zones. Dit is niet alleen fijn voor kinderen, maar voor alle inwoners en in het bijzonder ook voor de ouderen in de gemeente. In Lansingerland zijn ook gemiddeld meer kinderen lid van een sportvereniging dan elders in het land (80% van 10-14-jarige en 40% van de 14 tot 17-jarigen).

Samen sterk

We zijn een gezonde en sterke samenleving, met ruimte en toegankelijke voorzieningen voor iedereen. Samen staan we sterk. Sociale contacten zijn goed, er is weinig eenzaamheid, een sterk verenigingsleven, een betrokken maatschappelijk middenveld en veel vrijwilligers. Activiteiten zijn er voor iedereen, niet voor een bepaalde buurt of bepaalde groep mensen.

Betrokken ondernemers en vernieuwende wereldspelers

Hoogwaardige glastuinbouw en aantrekkelijk vestigingsklimaat

In Lansingerland heeft zich een krachtig bedrijfsleven ontpopt met (onder andere) verschillende bedrijventerreinen en een logistiek cluster rond de A12. Met de invulling van de bedrijventerreinen Prisma en Oudeland heeft de gemeente een sterke rol gepakt bij het invullen van de regionale vraag. Daarnaast zijn er meerdere kleine en grote terreinen met een lokale en regionale functie zoals Leeuwenhoekweg, Hoefslag en Klappolder. Maar bovenal heeft zich hier een unieke Greenport ontwikkeld met een focus op kennis en innovatie, gericht op de ontwikkeling van voeding en gezondheid voor de hele wereld. Lokale ondernemers zijn hier uitgegroeid tot innovatieve wereldspelers.

Wageningen University en Research Center, het meest toonaangevende tuinbouwinstituut ter wereld, heeft een locatie in onze gemeente. Greenportbedrijven uit Lansingerland vervullen een grote rol in de veredeling van en wereldhandel in groenten, fruit, bloemen en planten. De clustering van innovatieve bedrijven heeft geleid tot een sterk kennisnetwerk voor het hele (glas)tuinbouwcomplex. Het Horti Science park met de WUR en Delphy, meerdere wereldmarktleiders (Anthura, Bayer Crop Science en Koppert Biological Systems) en diverse andere toonaangevende greenportbedrijven genieten internationaal veel aanzien vanwege hun innovatieve producten en diensten. De top 10 greenportbedrijven kent een omzet van 1,7 miljard euro. De totale exportwaarde van de Greenport in Lansingerland is 1,1 miljard en de toegevoegde waarde bedraagt ruim 700 miljoen euro. Met 8.500 arbeidsplaatsen is Greenport de grootste werkgever van Lansingerland (1 op de 3 banen). De glassector zet ook actief in op duurzaam ondernemen. De eerste geothermiebron van Nederland ligt in het Lansingerlandse glasgebied en we hebben het grootste warmtenet in een Nederlands glasgebied.

Onze centrale ligging in de Metropoolregio met sterke verbindingen en hoogopgeleide inwoners maakt ons aantrekkelijk voor (nieuwe) ondernemers. Grote en kleine bedrijven zorgen voor veel werkgelegenheid, zijn maatschappelijk betrokken en werken steeds duurzamer.

Gezonde retailbranche en middenstand

Lansingerland heeft een sterke en betrokken middenstand die er goed voor staat. Berkel centrum wordt uitgebreid aan de westkant, met wonen, detailhandel, horeca en maatschappelijke voorzieningen. Dit zal deze kwaliteit ook in de toekomst beschermen. Er is relatief weinig winkelleegstand. Leegstand wordt in de gaten gehouden en zo nodig aangepakt in samenwerking met centrummanagement en winkeliersverenigingen om langdurige leegstand te voorkomen. Dit zorgt ervoor dat de gemeente levendig is.

Afwisselende polderlandschap aan de Rotte

Afwisseling tussen gebieden

We profiteren van al het goede van de metropool met uitstekende verbindingen, voorzieningen en werk in de buurt. Ondernemers zorgen voor eersteklas bedrijventerreinen en een glastuinbouwgebied van werelddniveau. Tegelijkertijd hebben we prachtige groengebieden, karakteristieke panden en structuren, herkenbare centra, bijzondere watergangen en open doorzichten. Juist door de ligging in de polder zijn er ook een aantal markante hoogteverschillen. De verschillende dijken, de hoger liggende Rotte en een aantal kleiplatus zorgen lokaal voor hoogtevariatie.

De groene omgeving

De groene omgeving laat zich goed beschrijven aan de hand van een aantal vlakken, lijnen en punten. Aan de randen van de gemeente ligt een omvangrijke aaneenschakeling van open en groene gebieden. De Rotte vormt de gemeentegrens waar de aaneengesloten recreatiegebieden aan liggen. De bosrijke deelgebieden liggen in Lansingerland, bestaande uit het Hoge en Lage Bergse Bos, de Hoekse Parken, de Bleiswijkse Zoom en Fles. De waterrijke recreatiegebieden liggen in Zuidplas; de Zevenhuizerplas, de Roeibaan en de Eendragtspolder. In de noordelijke polders liggen de Rottezoom, Polder de Wilde Venen en Tweemanspolder. Aan de zuidkant loopt de Rotte met aangrenzende groengebieden en openbare ruimtes door tot in Rotterdam. De hele Rotte, van oorsprong tot dam, van open polders tot binnenstad, wordt als één groot samenhangend gebied gezien, dat het landschapspark wordt genoemd. Via de Vlinderstrik gaat de verbinding door naar Midden-Delfland. Het gebied rondom de Rotte kenmerkt zich door een afwisselend geheel van openheid, beplanting en water. Een deel van de Groenzoom maakt deel uit van het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden Delfland, het eerste van zijn soort in Nederland. Ze zijn onderdeel van de Groenblauwe Slinger¹, die van Midden-Delfland via de westkant van Zoetermeer naar Alphen aan den Rijn loopt. Het is de groenblauwe ruggengraat van Lansingerland en legt een verbinding met het Groene Hart en Midden-Delfland. De Groenzoom is een natuur- en recreatiegebied van 560 hectare dat ligt tussen de gemeenten Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp en grenst aan Zoetermeer-Rokkeveen. De door waterpartijen doorsneden riet- en graslanden van De Groenzoom en de verspreid liggende boom- en struikpartijen dragen bij aan het karakter van Oudhollands open polderlandschap. In het kader van goed natuurbeheer worden sommige percelen ook begraasd door runderen en schapen.

¹ 1995-2015 provinciaal beleid

Het Annie M.G. Schmidtpark is het park van Lansingerland en volgt de lijn van de oude Landscheiding (de naamgever van de gemeente). Deze scheidingslijn geeft vandaag de dag de grens weer tussen de twee waterschappen die over Lansingerlands grondgebied gaan: aan westelijke zijde het Hoogheemraadschap van Delfland en aan de oostzijde het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard. Alle kernen hebben een rijke aaneenschakeling van kleine en grote groen- en waterstructuren, waar de vaak groene tuinen van de inwoners ook aan bijdragen. Dit vormt een goed uitgangspunt voor een klimaatbestendige omgeving.

Historische structuren

De vorm van onze gemeente zoals we die nu kennen is ontstaan vanuit onze historie. Alle drie de kernen hebben een historisch gevormd hart. De lokale kerk met daaromheen enkele historische panden en een plein vormen een duidelijk herkenbaar centrum. In alle drie de kernen zijn restanten van een ringvaart terug te vinden. De buurtschappen Kruisweg en Noordeinde liggen aan een boezemlint en zijn minder direct herkenbaar. Dat geldt ook voor de buurtschap Rotte aan de dijk. De boezemlinten en kades van Kruisweg, Berkel en Rodenrijs, Bleiswijk, Bergschenhoek, de landscheiding en de Rotte zijn historische noord-zuid lijnen door het landschap. Dit zijn duidelijk doorgaande structuren waar ook de oorspronkelijke kernen en het wegennet sterkt door beïnvloed zijn.

Bijlage 2. Projectentabel

In deze tabel zijn alle projecten opgenomen die een relatie met de ambities van de omgevingsvisie hebben. Dit kunnen lopende projecten zijn of projecten die nog moeten worden opgestart. In de tabel staat aangeven bij welke pijler en ambitie het project hoort, welke partij (of consortium) de trekker is, wat de planningstermijn is en of het een positief of negatief effect op de kas heeft.

Verbonden in de metropool					
Ambitie	Project	Gebied	Trekker	Termijn	Financiering
				Kort <5 jaar Middel 5-10 jaar Lang > 10 jaar Doorlopend: per direct en onbepaalde tijd	Positief / negatief
Sterke ruimtelijke structuren en ruime groengebieden	Het verbeteren van de verbindingen tussen kernen en groengebieden en nieuwe groene oost-westverbindingen en groenblauwe ribben vanuit Landschapspark de Rotte realiseren.	Gemeentebreed	Gemeente en Recreatieschap Rottmeren	5-10 jaar	Negatief
	Meervoudige functies van groen versterken (klimaatadaptatie, biodiversiteit en welzijn) in de openbare ruimte en op particulier eigendom.	Gemeentebreed	Gemeente samen met inwoners en ondernemers	< 5 jaar	Negatief
	De bereikbaarheid en beleving van het groen en water in de gemeente verbeteren.	Gemeentebreed	Gemeente	< 5 jaar	Negatief
	Recreatiezones aanwijzen: juiste balans tussen gebruik en kwaliteit, verschillende gebruikersgroepen sturen.	Gemeentebreed	Gemeente	< 5 jaar	Negatief
	Bomen en andere beplanting op een klimaatbestendige en weloverwogen manier plaatsen en beheren.	Gemeentebreed	Gemeente	Doorlopend	Negatief
	Het biodiversiteitsgehalte van de grote doorlopende groenstructuren vergroten.	Groene Flanken	Gemeente	Doorlopend	Negatief

Sterke ruimtelijke structuren en ruime groengebieden	Het biodiversiteitsgehalte van het groen en water in de kernen vergroten.	Woonwijken	Gemeente	Doorlopend	Negatief
	De groen- en bomenstructuur inzetten om het water, de lintbebouwing en andere historische structuren beter te benadrukken.	Gemeentebreed	Gemeente	5-10 jaar	Negatief
	Cultuurhistorisch waardevolle elementen beleefbaar maken, bijvoorbeeld door ze te duiden met speelse aantrekkelijke en toegankelijke informatievoorzieningen.	Gemeentebreed	Gemeente	< 5 jaar	Negatief
	Het openbaar groen in woonwijken op strategische locaties geschikt maken als ontmoetingsplekken die uitnodigen tot bewegen.	Woonwijken	Gemeente	< 5 jaar	Negatief
Toekomst-bestendige omgeving	Klimaatbestendige inrichtingsprincipes toepassen in gemeentelijke ontwikkelingen.	Gemeentebreed	Gemeente	Doorlopend	Negatief
	Veerkrachtige natuurlijke systemen aanleggen ter voorkoming van hittestress en wateroverlast.	Gemeentebreed	Gemeente + waterschap	5-10 jaar	Negatief
	Een watersysteem realiseren dat water opslaat, vasthoudt en weer beschikbaar stelt bij droogte.	Gemeentebreed	Gemeente + waterschap	5-10 jaar	Negatief
	Bij nieuwe ontwikkelingen inzetten op voldoende waterbergende mogelijkheden, waar mogelijk versterkt met gebouwgebonden maatregelen zoals groene of blauwe daken, groene gevels en ondergrondse waterberging.	Gemeentebreed	Gemeente + ontwikkelaars	Doorlopend	Negatief
	Inwoners en bedrijven stimuleren om klimaatadaptieve maatregelen te nemen.	Woonwijken en	Gemeente, inwoners en ondernemers	Doorlopend	Negatief
Goed bereikbaar en moderne mobiliteitsvormen	Eenduidige en eenvoudige weginrichting en bebording voor (recreatief) langzaam verkeer.	Gemeentebreed	Gemeente	< 5 jaar	Negatief
	Fietsverbindingen tussen de kernen en binnen de regio versterken, met voldoende rustpunten.	Gemeentebreed	Gemeente + Provincie	5-10 jaar	Negatief

Goed bereikbaar en moderne mobiliteits-vormen	Groenblauwe corridors langs de langzaamverkeersroutes realiseren.	Gemeentebreed	Gemeente	5-10 jaar	Negatief
	Routes voor voetgangers obstakelvrij maken dankzij drempelloze opgangen op strategische plekken.	Gemeentebreed	Gemeente	< 5 jaar	Negatief
	Op strategische plekken maximumsnelheden voor auto's aanpassen.	Gemeentebreed	Gemeente, in samenwerking met andere overheden	< 5 jaar	Negatief
	Op strategische plekken parkeer en stallingsgelegenheid voor auto's inperken.	Gemeentebreed	Gemeente	5-10 jaar	Negatief
	Ruimte creëren voor keten- en deelmobiliteit en laadpunten (palen en pleinen).	Gemeentebreed	Gemeente + aanbieder	< 5 jaar	Negatief
	Op strategische plekken maatwerk mobiliteit voor het openbaar vervoer tussen kernen en centra faciliteren.	Gemeentebreed	Gemeente + aanbieder	< 5 jaar	Negatief

Vindingrijk en ondernemend

Ambitie	Project	Gebied	Trekker	Termijn	Financiering
				Kort <5 jaar Middel 5-10 jaar Lang > 10 jaar Doorlopend: per direct en onbepaalde tijd	Positief / negatief
Home of Horti Science	Versterken van de economie, positioneren van Lansingerland als Home of Horti Science en aan innovatieve oplossingen werken.	Gemeentebreed	Triple helix: Ondernemers + onderwijs-instellingen + overheden	Doorlopend	-

Home of Horti Science	Meer (procesmatige en fysieke) ruimte bieden innovatie en aan bedrijven met een hoge mate van onderzoek en ontwikkeling.	Glastuinbouw-gebieden	Gemeente	< 5 jaar	-
	In gebieden die niet langer doelmatig zijn voor glastuinbouw wordt planologische ruimte gemaakt voor functieverandering.	Glastuinbouw-gebieden	Gemeente	< 5 jaar	-
	Klimaatneutraal glastuinbouwcluster in 2040: aardgasvrije verwarming en belichting. Resterende uitstoot compenseren.	Glastuinbouw-gebieden	Glastuinbouw-cluster in samenwerking met overheden en gebiedspartners	>10 jaar	-
	De openbaar vervoer bereikbaarheid van het glastuinbouwgebied verbeteren	Glastuinbouw-gebieden	Gemeente + aanbieder	5-10 jaar	Negatief
	Klimaatbestendig watersysteem in het glastuinbouwgebied realiseren: het voorkomen van wateroverlast en watertekort, een goede waterkwaliteit, faciliteiten voor waterzuivering en voldoende beschikbaarheid van gietwater.	Glastuinbouw-gebieden	Gemeente + glastuinbouwcluster + waterschappen	5-10 jaar	Negatief
Lokaal en regionaal werken en ondernemen	Kwaliteitsimpuls bestaande bedrijventerreinen waar nodig.	Bedrijventerreinen	Gemeente + ondernemers (verenigingen)		-
	Vitaal houden winkelcentra: leegstand tegengaan en voorkomen.	Centra	Gemeente + ondernemers (verenigingen) en centrum-management	Doorlopend	Positief

Slimme verduurzaming	Klimaatneutraal in 2050: alle elektriciteit en warmte die gebruikt wordt door inwoners, bedrijven en mobiliteit is volledig afkomstig uit hernieuwbare bronnen.	Gemeentebreed	Gemeente + inwoners + bedrijfsleven	>10 jaar	-
	Inzetten op een elektriciteitsbesparing van 35% in Lansingerland in 2050 ten opzichte van het gebruik in 2018.	Gemeentebreed	Gemeente + inwoners + bedrijfsleven	5-10 jaar	-
	Afspraken maken met lokale woningbouwcorporaties over het verduurzamen van hun vastgoed.	Gemeentebreed	Gemeente + woningbouw-corporaties	<5 jaar	-
	Aandeel in het RES-verband verder uitwerken.	Gemeentebreed	Gemeente + RES-regio	<5 jaar	-
	In 2030 12% van ons elektriciteitsverbruik duurzaam binnen de gemeente opwekken en 25% in 2050	Gemeentebreed	Gemeente	Doorlopend	-
	Starten met een pilot om ondernemers te stimuleren en ondersteunen hun bedrijfsdaken te voorzien van zonnepanelen.	Gemeentebreed	Gemeente	< 5 jaar	-
	Voorkeursvolgorde zonnepanelen toepassen: zonnepanelen op grote (bedrijfs) daken, gevolgd door waterbassins, kansrijke koppelkansen en meervoudig ruimtegebruik en het verkennen van restructies en pauzelandschappen.	Gemeentebreed	Gemeente	Doorlopend	-
	Verder verkennen van mogelijkheden voor windenergie binnen de gemeente.	Gemeentebreed	Gemeente + RES-regio + Provincie	< 5 jaar	-
	Uitvoering geven aan transitievisie warmte en wijkuitvoeringsplannen.	Gemeentebreed	Gemeente	< 5 jaar & doorlopend	-
	Inzetten voor aansluiting op regionaal warmtenet.	Gemeentebreed	Gemeente + provincie	< 5 jaar	-
	Uitbreiding bestaande warmtenetten in de gemeente.	Glastuinbouw en woonwijken	Gemeente	< 5 jaar	-
	Nul kilo restafval in 2050	Gemeentebreed	Gemeente	>10 jaar	-

Slimme verduurzaming	2030: circulaire afvalwaterketen in regionaal verband.	Gemeentebreed	Gemeente + regio + provincie	5-10 jaar	-
	Afvalscheiding voor inwoners verder faciliteren.	Gemeentebreed	Gemeente	<5 jaar	-
	Bij nieuwbouw onderzoeken we samen met ontwikkelaars de kansen voor gerecyclede en biobased materialen en het gebruik van materiaalpaspoorten.	Gemeentebreed	Gemeente + ontwikkelaars	Doorlopend	-
	Circulair beheer van de openbare ruimte.	Gemeentebreed	Gemeente	Doorlopend	-
	Afvalbrengstations tot circulaire punten upgraden.	Gemeentebreed	Gemeente	<5 jaar	-

Gezond samen leven

Ambitie	Project	Gebied	Trekker	Termijn	Financiering
				Kort <5 jaar Middel 5-10 jaar Lang > 10 jaar Doorlopend: per direct en onbepaalde tijd	Positief / negatief
Een sterke samenleving met oog voor mensen	Weghalen van belemmeringen bij de toegankelijkheid van de openbare ruimte.	Gemeentebreed	Gemeente	<5 jaar	Negatief
	Mochten er plekken zijn waar het veiligheidsgevoel onvoldoende is, dan krijgen deze extra aandacht.	Gemeentebreed	Gemeente	<5 jaar	Negatief
	Verder clusteren van voorzieningen in winkelgebieden (op logische plekken).	Gemeentebreed	Gemeente + ondernemers	5-10 jaar	-

Gezonde levensstijl in een passende omgeving	Geluids- en luchtvervuilingsbronnen die overlast bezorgen waar mogelijk aanpakken.			<5 jaar	Negatief
	Zorgen dat de water- en bodemkwaliteit in de gemeente voldoet aan de wettelijke kaders.	Gemeentebreed	Gemeente, tuinders, bedrijven, waterschappen, buurgemeenten	<5 jaar	Negatief
	Meer speel- en beweegruimte voor jong en oud in de woonwijken realiseren en zorgen voor scholen met goede sportaccommodaties.	Gemeentebreed	Gemeente, sportverenigingen en scholen	5-10 jaar	Negatief
Ontwikkelen met karakter	Ontwikkelen van aantrekkelijke woonwijken met een mix van woningtypologieën en prijscategorieën die past bij de toekomstige behoeften en doelgroepen.	Woonwijken	Ontwikkelaars en woningcorporaties in samenwerking met de gemeente	5-10 jaar	-
	Waar mogelijk uitgaan van het stimuleren van knooppuntontwikkeling: nieuwe ontwikkelingen zoveel mogelijk clusteren nabij vervoersknooppunten en voorzieningencentra.	Gemeentebreed	Gemeente + woningcorporaties	Doorlopend	-

